

Fremsat den 26. april 2017 af justitsministeren (Søren Pape Poulsen)

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven, lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme og lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Styrket indsats mod rocker- og bandekriminalitet m.v.)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1052 af 4. juli 2016, som ændret ved lov nr. 1723 af 27. december 2016, § 1 i lov nr. 1728 af 27. december 2016 og § 3 i lov nr. 189 af 27. februar 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 38, stk. 4, ændres »§ 39, stk. 2 og 3« til: »§ 39, stk. 2-4«.

2. I § 38 indsættes som *stk. 6* og 7:

»*Stk. 6.* Løsladelse på prøve af en person, som er dømt efter denne lovs § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, forudsætter desuden, at den pågældende har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny lignende kriminalitet. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i denne lovs 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Stk. 7. Justitsministeren kan fastsætte regler om programmer som nævnt i stk. 6.«

3. I § 39, stk. 3, indsættes efter »idømt fængsel i 1 år eller derover«: », og som ikke er udvist ved dom,«.

4. I § 39 indsættes som *stk. 4* og 5:

»*Stk. 4.* Ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt efter denne lovs § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, fastsættes vilkår om, at den dømte skal deltage i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny lignende kriminalitet. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i denne lovs 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte regler om programmer som nævnt i stk. 4.«

5. I § 40 a, stk. 3, 2. pkt., og *stk. 4, 3. pkt.*, ændres »§ 39, stk. 3« til: »§ 39, stk. 3 og 4«.

6. I § 40 a, *stk. 7*, ændres »§ 38, stk. 3 og 5« til: »§ 38, stk. 3, 5 og 6«.

7. I § 41, *stk. 2*, ændres »stk. 4, 3. pkt., og stk. 5« til: »stk. 5, 3. pkt., og stk. 6-8«.

8. I § 41 indsættes efter *stk. 3* som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Løsladelse på prøve af en person, som er dømt efter denne lovs § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, forudsætter desuden, at den pågældende har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny lignende kriminalitet. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i denne lovs 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter *stk. 5* og 6.

9. I § 41, *stk. 5*, der bliver til *stk. 6*, indsættes efter »For en dømt«: », som ikke er udvist ved dom, og«.

10. I § 41 indsættes som *stk. 7* og 8:

»*Stk. 7.* Ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt efter denne lovs § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, fastsættes vilkår om, at den dømte skal deltage i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny lignende kriminalitet. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af

de i denne lovs 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Stk. 8. Justitsministeren kan fastsætte regler om programmer som nævnt i stk. 4 og 7.«

11. I § 42, *stk. 2*, ændres »§ 41, stk. 4 og 5« til: »§ 41, stk. 6-8«.

12. I § 81 a, *stk. 1*, indsættes efter »123«: », 192 a«.

13. I § 81 a, *stk. 1* og 2, indsættes efter »har baggrund i«: »eller er egnet til at fremkalde«.

14. To steder i § 81 a, *stk. 1*, ændres »er anvendt« til: »anvendes«, og »er begået« ændres til: »begås«.

15. Efter § 81 a indsættes:

»§ 81 b. Begås en af de i denne lov omhandlede lovovertrædelser på offentligt tilgængeligt sted ved brug af skydevåben eller af våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, jf. § 192 a, *stk. 1*, uden at forholdet er omfattet af § 81 a, kan straffen forhøjes indtil det halve.«

16. I § 286, *stk. 1*, indsættes efter »indbrudskriminalitet,«: »eller fordi der er tale om systematisk eller organiseret afpresning,«.

§ 2

I lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme, jf. lov nr. 907 af 15. oktober 1996, som ændret ved § 1 i lov nr. 406 af 26. juni 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, *stk. 2*, indsættes efter »Politiet kan forbyde enhver person adgang til en bestemt ejendom,«: »herunder en ejendom der tjener som tilholdssted for en gruppe,«.

2. § 1, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Stk. 1 og 2 kan kun anvendes, såfremt det angreb, der er risiko for, må antages at have baggrund i en verserende konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten er anvendt våben eller eksplosivstoffer eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.«

3. I § 1, *stk. 4*, indsættes efter »Forbud nedlægges for et«: »nærmere«.

4. § 2 affattes således:

»§ 2. Forsætlig overtrædelse af forbud udstedt i medfør af § 1, *stk. 1* og 2, straffes med fængsel indtil 2 år.«

5. Efter § 3 indsættes:

»§ 4. Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.«

§ 3

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1242 af 11. november 2015, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 1728 af 27. december 2016 og senest ved § 2 i lov nr. 203 af 28. februar 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 51 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* En indsat, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den indsatte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, har ikke ret til at modtage besøg af personer med tilknytning til den pågældende gruppe, medmindre ganske særlige grunde gør sig gældende.«

2. I § 53 indsættes før *stk. 1* som nyt stykke:

»Besøg til en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal overværes af personalet i institutionen, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.«

Stk. 1 og 2 bliver herefter *stk. 2* og 3.

3. I § 53, *stk. 1*, 2. *pkt.*, der bliver *stk. 2*, 2. *pkt.*, indsættes efter »ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn«: »eller af hensyn til at forebygge kriminalitet«.

4. I § 55, *stk. 2*, indsættes efter »der er omfattet af *stk. 3*«: »eller *stk. 4*«.

5. I § 55, *stk. 3*, indsættes efter »ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn«: »eller af hensyn til at forebygge kriminalitet«.

6. I § 55 indsættes efter *stk. 3* som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Breve til og fra en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal gennemlæses, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.«

Stk. 4-7 bliver herefter *stk. 5-8*.

7. I § 55, *stk. 4*, der bliver *stk. 5*, indsættes efter »ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn«: »eller af hensyn til at forebygge kriminalitet«.

8. I § 55, *stk. 5*, 1. *pkt.*, der bliver *stk. 6*, 1. *pkt.*, ændres »*stk. 4*« til: »*stk. 5*«.

9. I § 57 indsættes efter *stk. 3* som nyt stykke:

»Stk. 4. Telefonsamtaler til og fra en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal optages, påhøres eller aflyttes, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet. Såfremt samtalen optages, påhøres eller aflyttes, skal samtaleparterne forinden gøres bekendt hermed. Optagelser af telefonsamtaler slettes, senest 6 måneder efter at de er foretaget.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 5 og 6.

10. I § 57, stk. 5, 2. pkt., der bliver stk. 6, 2. pkt., indsættes efter »stk. 3«: »og 4«.

11. I § 81, 1. pkt. ændres »§ 39, stk. 2 eller 3, § 40 a, stk. 2-4, eller § 41, stk. 4 eller 5« til: »§ 39, stk. 2-4, § 40 a, stk. 2-4, eller § 41, stk. 5-7«.

12. I § 89 b, stk. 1, ændres »en forsøgsordning« til: »forsøgsordninger«.

13. I § 89 b, stk. 2, ændres »forsøgsordningen« til: »forsøgsordningerne«.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. juli 2017.

§ 5

Stk. 1. Lovens § 1 gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Lovens § 2, nr. 1-4, gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 3. Lovens § 3 gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

1.1. Lovforslagets indhold

1.2. Baggrunden for lovforslaget

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Skærpelse af reglerne om prøveløsladelse

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.2. Udvidelse af anvendelsesområdet for straffelovens § 81 a

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

2.2.3. Den foreslåede ordning

2.3. Skærpet straf for skyderi mv. på offentligt tilgængeligt sted

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

2.3.3. Den foreslåede ordning

2.4. Skærpelse af straffen for systematisk eller organiseret afpresning

2.4.1. Gældende ret

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser

2.4.3. Den foreslåede ordning

2.5. Lettere adgang til lukning af grupperingers klubhuse

2.5.1. Gældende ret

2.5.2. Justitsministeriets overvejelser

2.5.3. Den foreslåede ordning

2.5.4. Forholdet til grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

2.5.4.1. Grundlovens § 79

2.5.4.2. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 11

2.5.4.3. Grundlovens § 73

2.6. Afskæring af retten til at modtage besøg under en verserende voldelig konflikt, overværelse af besøg, gennemlæsning af breve og optagelse, påhøring eller aflytning af telefonsamtaler

2.6.1. Gældende ret

2.6.1.1. Besøg

2.6.1.2. Brevveksling

2.6.1.3. Telefonsamtaler

2.6.2. *Justitsministeriets overvejelser*

2.6.3. *Den foreslåede ordning*

2.6.3.1. *Afskæring af retten til at modtage besøg under en verserende voldelig konflikt*

2.6.3.2. *Overværelse af besøg, gennemlæsning af breve og optagelse, påhøring eller aflytning af telefonsamtaler*

2.6.4. *Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention*

2.7. Forsøgsordning med elektronisk overvågning (GPS-fodlænke mv.)

2.7.1. *Gældende ret*

2.7.2. *Justitsministeriets overvejelser*

2.7.3. *Den foreslåede ordning*

2.7.4. *Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention*

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. Miljømæssige konsekvenser

7. Forholdet til EU-retten

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

9. Sammenfattende skema

1. Indledning

1.1. Lovforslagets indhold

Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet (aftalepartierne) den 24. marts 2017 indgået en politisk aftale om en ny rocker- og bandepakke (Bandepakke III).

Lovforslaget har sammen med et lovforslag om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe, som fremsættes samtidig med dette lovforslag, til formål at gennemføre de dele af den politiske aftale om Bandepakke III, hvor lovgivning vurderes at være nødvendig, og som ønskes gennemført i indeværende folketingsår.

De øvrige initiativer i den politiske aftale om Bandepakke III vil blive gennemført administrativt eller ved lovforslag, som fremsættes i den kommende folketingssamling.

Lovforslaget indeholder et forslag om, at prøveløsladelse af personer, som er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, skal forudsætte, at den pågældende har deltaget i et exit-program. Tilsvarende foreslås at gælde, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, for prøveløsladelse af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser. Lovforslaget gennemfører på dette punkt også hand-

lingsplanen fra oktober 2016 om forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme og radikaliserings.

Lovforslaget indeholder endvidere et forslag om at udvide anvendelsesområdet for straffelovens § 81 a om strafforhøjelse og skærpet straf for visse straffelovsovertrædelser med baggrund i rocker- og banderelaterede konflikter, så bestemmelsen fremover også vil omfatte de overtrædelser, der er egnede til at fremkalde en sådan konflikt. Samtidig foreslås det at udvide anvendelsesområdet for bestemmelsen til også at omfatte forhold efter straffelovens § 192 a om overtrædelse af våbenlovgivningen under særligt skærpene omstændigheder.

Det foreslås også at indføre en ny bestemmelse som § 81 b i straffeloven, der vil betyde, at straffen for straffelovsovertrædelser, som begås ved brug af skydevåben eller eksplosivstoffer på offentligt tilgængelige steder, kan forhøjes indtil det halve.

Lovforslaget indeholder ligeledes et forslag om at ændre straffelovens § 286, stk. 1, så straffen for systematisk eller organiseret afpresning skærpes med en tredjedel. Skærpsen vil bl.a. gælde for grove tilfælde af afpresning, hvor bander systematisk eller organiseret opkræver såkaldte »beskyttelsespenge« af forretningsdrivende for at lade dem være i fred.

Lovforslaget indeholder også forslag om at lempe betingelserne for nedlæggelse af forbud mod ophold i bestemte ejendomme og at forhøje straffen for forsætlig overtrædelse af et forbud til fængsel i normalt mindst 60 dage.

Det foreslås herudover, at en indsat, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende alvorlig voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, ikke har ret til at modtage besøg af personer med tilknytning til den pågældende gruppe, medmindre ganske særlige grunde gør sig gældende.

Det foreslås endvidere, at besøg, telefonsamtaler samt breve til og fra en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal henholdsvis overværes, optages, påhøres eller aflyttes samt gennemlæses af personalet i institutionen, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Der foreslås tillige en ændring af straffuldbyrdslovens § 89 b, således at der kan iværksættes nye forsøgsordninger med elektronisk overvågning af dømtes færden i forbindelse med prøveløsladelse og udgang.

1.2. Baggrunden for lovforslaget

Kriminaliteten i rocker- og bandemiljøet er omfattende og dybt bekymrende. 54 gange var der i 2016 skudepisoder i det offentlige rum, som havde tilknytning til rocker- og bandemiljøet, hvilket udgør mere end en tredobling i forhold til året forinden. Det har store konsekvenser for trygheden ikke mindst i lokalsamfundene, når der bliver skudt på hovedgaden, og almindelige lovlydige borgere oplever at komme i skudlinjen.

Aftalepartierne har på den baggrund indgået en politisk aftale om en Bandepakke III, der styrker indsatsen mod rocker- og bandekriminalitet.

Det fremgår af aftalen, at aftalepartierne vil sikre, at danskerne skal kunne føle sig trygge overalt, hvor de bor og færdes. Det udfordres af rockere og bander, der skaber utryghed – ikke mindst lokalt.

Det fremgår endvidere af aftalen, at aftalepartierne ikke vil se passivt til, mens rockere og bander begår rå og skræpløse kriminalitet. Med den nye aftale skal der sættes hårdt mod hårdt. Målet er klart: Borgernes tryghed og sikkerhed skal sikres. Rockernes og bandernes rå og hensynsløse adfærd skal mødes med hårdere straffe, der utvetydigt viser samfundets afstandtagen, og de skal holdes i fængslerne så

længe som muligt, så de ikke kan chikanere, true og skyde på almindelige borgere. Det skal have vidtrækkende og omfattende konsekvenser, hvis man vender fællesskabet ryggen for at blive rocker eller medlem af en bande.

Lovforslaget har endvidere til formål at gennemføre de tiltag mod radikaliserings i fængsler, som er indeholdt i den tidligere regerings handlingsplan fra oktober 2016 om forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme og radikaliserings.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Skærpelse af reglerne om prøveløsladelse

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Efter straffelovens § 38, stk. 1, afgør justitsministeren eller den, som ministeren bemyndiger dertil, om den dømte skal løslades på prøve, når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået. Prøveløsladelse efter denne bestemmelse forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør prøveløsladelsen utilrådelig, at der er sikret den pågældende passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår, der i medfør af § 39, stk. 2 og 3, fastsættes for løsladelsen, jf. § 38, stk. 4.

Efter straffelovens § 38, stk. 2, kan løsladelse på prøve ske tidligere, når særlige omstændigheder taler derfor, og den dømte har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder. Bestemmelse herom træffes af justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil.

Prøveløsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1 og 2, kan ifølge straffelovens § 38, stk. 3, ikke ske med hensyn til den ubetingede del af en såkaldt kombinationsdom efter § 58, stk. 1. Efter § 58, stk. 1, kan retten, hvis den skønner det påkrævet at anvende en ubetinget fængselsstraf, men oplysningerne om tiltaltes personlige forhold taler for anvendelse af en betinget dom, bestemme, at en del af den idømte straf, dog højst 6 måneder, skal fuldbyrdes, mens den resterende del af straffen gøres betinget.

Efter straffelovens § 38, stk. 5, kan prøveløsladelse ikke ske, hvis den dømte af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den dømte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.

Efter straffelovens § 39, stk. 1, skal prøveløsladelse efter § 38, stk. 1 og 2, som fast vilkår betinges af, at den pågældende ikke i prøvetiden begår strafbart forhold. Prøvetiden kan ikke overstige 3 år. Hvis den resterende straffetid overstiger 3 år, kan der dog fastsættes en prøvetid på indtil 5 år.

Der kan herudover fastsættes tillægsvilkår for løsladelsen i form af tilsyn og særvilkår efter straffelovens § 39, stk. 2. Det kan således fastsættes som vilkår, at den pågældende i hele prøvetiden eller en del af denne undergives tilsyn, jf. straffelovens § 39, stk. 2, 1. pkt.

Yderligere vilkår kan fastsættes efter reglerne i § 57 (om vilkårsfastsættelse ved betingede domme), jf. § 39, stk. 2, 2. pkt. Henvisningen til § 57 indebærer, at der kan fastsættes de vilkår, som findes formålstjenlige, herunder at den dømte overholder særlige bestemmelser vedrørende opholdssted, arbejde, uddannelse, anvendelse af fritid eller samkvem med bestemte personer, tager ophold i egnet hjem eller institution eller underkaster sig afvænningsbehandling for misbrug af alkohol, narkotika eller lignende medikamenter, om fornødent på hospital eller i særlig institution.

Ved prøveløsladelse af personer, som er dømt for overtrædelse af § 191 eller § 192 a (overtrædelse af narkotika- og våbenlovgivningen under særligt skærpende omstændigheder) eller for en forbrydelse, der har været forbundet med forsættelig vold eller trusler, som er idømt fængsel i 1 år eller derover, og som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal der, hvis ikke særlige omstændigheder taler herimod, fastsættes vilkår om, at den pågældende i prøvetiden ikke opholder sig sammen med eller på anden måde har kontakt med andre med tilknytning til den pågældende gruppe, medmindre der er tale om nærtstående, eller der er tale om ophold eller kontakt som led i varetagelsen af et anerkendelsesværdigt formål, jf. straffelovens § 39, stk. 3.

Afgørelsen om prøveløsladelse træffes i øvrigt ud fra en samlet afvejning af alle omstændigheder, som taler enten for eller imod prøveløsladelse.

Afgørelse om prøveløsladelse træffes af justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, jf. straffelovens § 38, stk. 1.

Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet efter straffelovens §§ 38-43, herunder om at afgørelserne ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed, jf. straffelovens § 44.

Afgørelse om afslag på prøveløsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1, kan inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt

den dømte, kræves indbragt til prøvelse for retten, jf. lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (straffuldbyrdelsesloven) § 112, nr. 6. Afslag på prøveløsladelse efter § 38, stk. 2, kan ikke kræves indbragt for domstolene.

2.1.1.2. Efter den såkaldte noget for noget-ordning i straffelovens § 40 a kan justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil beslutte, at dømte efter en konkret vurdering kan prøveløslades, når halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået, hvis hensynet til retshåndhævelsen ikke skønnes at tale imod det, og betingelserne i § 40 a, stk. 1, nr. 1 eller nr. 2, er opfyldt, jf. nedenfor.

Efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, kan der for det første ske prøveløsladelse efter halvdelen af straffetiden af dømte, der har ydet en særlig indsats for ikke på ny at begå kriminalitet, herunder ved at deltage i behandlingsforløb, uddannelsesforløb, arbejdsstræning eller arbejde i forbindelse med afsoningen.

Efter § 40 a, stk. 1, nr. 2, kan der for det andet ske prøveløsladelse efter halvdelen af straffetiden, hvis den dømtes forhold taler derfor. Bestemmelsen er ifølge lovens forarbejder møntet på indsatte, hvis forhold samlet set taler for, at det er unødvendigt, at den pågældende afsoner resten af straffen i fængsel, hvis der i stedet fastsættes vilkår om samfundstjeneste.

Det følger af lovens forarbejder, at ordningen som udgangspunkt kan anvendes, uanset hvilken kriminalitet den pågældende er dømt for, men at der skal udvises meget betydelig varsomhed med at anvende bestemmelserne om prøveløsladelse efter halv tid i forhold til personer, der afsoner straf for visse meget alvorlige forbrydelser.

Prøveløsladelse efter § 40 a forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør prøveløsladelsen utilrådelig, at der er sikret den pågældende passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende er egnet til og erklærer sig villig til at overholde de vilkår, der i medfør af § 40 a, stk. 3 og 4, fastsættes for løsladelsen, jf. § 40 a, stk. 6. Det svarer – bortset fra kravet om, at den dømte også skal være egnet til at overholde vilkårene for løsladelsen – til, hvad der i medfør af § 38, stk. 4, gælder for prøveløsladelse efter § 38, stk. 1 og 2.

Efter § 40 a, stk. 7, jf. § 38, stk. 3, kan prøveløsladelse efter § 40 a – ligesom ved prøveløsladelse efter § 38 – ikke ske, hvis den dømte af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den dømte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet

til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.

2.1.1.3. Efter § 40 a, stk. 7, jf. § 39, stk. 1 (om vilkårsfastsættelse i prøvetiden), skal prøveløsladelse efter § 40 a – ligesom ved løsladelse efter § 38 – som fast vilkår betinges af, at den pågældende ikke i prøvetiden begår strafbart forhold. Prøvetiden kan ikke overstige 3 år. Hvis den resterende straffetid overstiger 3 år, kan der dog fastsættes en prøvetid på indtil 5 år.

Herudover skal prøveløsladelse efter § 40 a som fast vilkår betinges af, at den dømte undergives tilsyn indtil det tidspunkt, hvor der er forløbet to tredjedele af straffetiden, jf. § 40 a, stk. 2, 1. pkt. Efter dette tidspunkt kan der fastsættes vilkår om, at den pågældende fortsat undergives tilsyn, jf. bestemmelsens 2. pkt.

Ved prøveløsladelse af en person, som er dømt for overtrædelse af § 191, § 192 a eller for en forbrydelse, der har været forbundet med forsættelig vold eller trusler, som er idømt fængsel i 1 år eller derover, og som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal der endvidere – medmindre særlige omstændigheder taler herimod – fastsættes vilkår om, at den pågældende i prøvetiden ikke opholder sig sammen med eller på anden måde har kontakt med andre med tilknytning til den pågældende gruppe, medmindre der er tale om nærstående, eller der er tale om ophold eller kontakt som led i varetagelsen af et anerkendelsesværdigt formål, jf. § 40 a, stk. 3, 2. pkt., jf. § 39, stk. 3.

Der kan i øvrigt fastsættes tillægsvilkår efter reglerne i straffelovens § 57, jf. § 40 a, stk. 3, 1. led, og stk. 4, 2. pkt.

Desuden kan prøveløsladelse efter § 40 a, stk. 1, nr. 1 (om særlig indsats), betinges af, at den dømte udfører ulønnet samfundstjeneste, jf. § 40 a, stk. 3, 1. led. Prøveløsladelse efter § 40 a, stk. 1, nr. 2 (om den dømtes forhold), skal som fast vilkår betinges af, at den dømte udfører ulønnet samfundstjeneste, jf. § 40 a, stk. 4, 1. pkt.

Afslag på prøveløsladelse efter straffelovens § 40 a, kan – ligesom ved afslag på prøveløsladelse efter § 38, stk. 2 – ikke indbringes for domstolene.

2.1.1.4. Når 12 år af en straf af fængsel på livstid er udstået, afgør justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, om den dømte skal prøveløslades, jf. straffelovens § 41, stk. 1.

Efter straffelovens § 41, stk. 2, forudsætter prøveløsladelse, at den livstidsdømtes forhold ikke gør løsladelse utilrådelig,

at der er sikret den pågældende passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår for løsladelsen, som fastsættes efter § 41, stk. 4, 3. pkt., og stk. 5.

Prøveløsladelse af livstidsdømte kan dog ikke ske, hvis den dømte af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den dømte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, jf. straffelovens § 41, stk. 3.

Efter § 41, stk. 4, 1. pkt., skal løsladelsen som fast vilkår betinges af, at den livstidsdømte ikke i prøvetiden begår strafbart forhold, og at den pågældende overholder de vilkår, som måtte være fastsat. Efter straffelovens § 41, stk. 4, 2. pkt., kan prøvetiden ikke overstige 5 år.

Straffelovens § 57 om fastsættelse af vilkår ved betingede domme finder tilsvarende anvendelse ved prøveløsladelse af livstidsdømte, jf. straffelovens § 41, stk. 4, 3. pkt. Om de pågældende vilkår henvises nærmere til pkt. 2.1.1.1 ovenfor.

Ved prøveløsladelse af livstidsdømte, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal der endvidere, hvis ikke særlige omstændigheder taler herimod, fastsættes vilkår om, at den pågældende i prøvetiden ikke opholder sig sammen med eller på anden måde har kontakt med andre med tilknytning til den pågældende gruppe, medmindre der er tale om nærstående, eller der er tale om ophold eller kontakt som led i varetagelsen af et anerkendelsesværdigt formål, jf. § 41, stk. 5.

Afgørelse om, hvorvidt livstidsdømte skal løslades på prøve efter straffelovens § 41, stk. 1, træffes af Direktoratet for Kriminalforsorgen efter indstilling fra kriminalforsorgsrådet, jf. løsladelsesbekendtgørelsens § 28, stk. 1.

Afgørelse om nægtelse af prøveløsladelse efter straffelovens § 41, stk. 1, kan ikke indbringes for en højere administrativ myndighed, men kan, når 14 år af straffen på livstid er udstået, inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den dømte, kræves indbragt til prøvelse for retten, jf. straffuldbyrdslovens § 112, nr. 6.

2.1.1.5. Hvis en person, som er prøveløsladt efter § 38 eller § 40 a begår et nyt strafbart forhold i prøvetiden, og der foretages rettergangsskridt inden prøvetidens udløb, hvorved den pågældende sigtes for forholdet, fastsætter retten i med-

før af straffelovens § 40, stk. 1, 1. pkt., jf. § 61, stk. 2, som udgangspunkt en ubetinget fællesstraf for det nye strafbare forhold og reststraffen for den tidligere pådømte lovovertrædelse.

Når omstændighederne taler derfor, kan retten i stedet for en fællesstraf 1) idømme ubetinget straf alene for det nye forhold, eventuelt i forbindelse med en ændring af vilkårene for prøveløsladelsen, eller 2) afsige ny betinget dom vedrørende begge lovovertrædelser eller alene for det nye forhold i overensstemmelse med reglerne i straffelovens kapitel 7 om betingede fængsel eller kapitel 8 om samfundstjeneste.

Har prøveløsladelse i medfør af § 40 a, stk. 3 eller 4, været forbundet med vilkår om samfundstjeneste, skal der ved fastsættelsen af en fællesstraf tages hensyn til omfanget af den udførte samfundstjeneste, jf. § 40, stk. 1, 2. pkt.

Reststraffen efter prøveløsladelse ligestilles således med en betinget dom, og de samme reaktionsmuligheder, som efter § 61, stk. 2, kan anvendes ved strafbart forhold begået i prøvetiden for en betinget dom, finder anvendelse, når en lovovertrædelse er begået i prøvetiden for en prøveløsladelse.

Hvis en prøveløsladt i øvrigt overtræder de fastsatte vilkår, kan justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, i medfør af straffelovens § 40, stk. 2, 1) tildele den pågældende en advarsel, 2) ændre vilkårene og forlænge prøvetiden inden for den i § 39 fastsatte længstetid eller 3) under særlige omstændigheder bestemme, at den pågældende skal indsættes til udståelse af reststraffen.

Det samme gælder efter § 40, stk. 3, hvis den prøveløsladte begår strafbart forhold i prøvetiden, uden at der rejses tiltale herfor, eller hvis den prøveløsladte i udlandet dømmes for strafbart forhold begået i prøvetiden, uden at der i forbindelse med dommen er taget stilling til spørgsmålet om fuldbyrdelse af reststraffen.

Er der tale om overtrædelse af vilkår fastsat i medfør af § 39, stk. 3, eller § 40 a, stk. 4, 3. pkt. (vilkår om ikke at opholde sig sammen med eller på anden måde have kontakt med personer med tilknytning til rocker- og bandegrupperinger o.lign.), er det klare udgangspunkt ifølge lovens forarbejder, at den pågældende skal genindsættes til fortsat afsoning, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 112 som fremsat, side 40.

Hvis der ikke træffes bestemmelse om fuldbyrdelse af reststraffen efter § 40, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, anses straffen i medfør af § 40, stk. 5, for udstået på det tidspunkt, da prøveløsladelsen fandt sted.

2.1.1.6. Hvis en livstidsdømt begår nyt strafbart forhold i prøvetiden, og der inden prøvetidens udløb foretages rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for forholdet, kan retten ved dom træffe afgørelse om, at den pågældende skal genindsættes til udståelse af livstidsstraffen, jf. straffelovens § 42, stk. 1. Når omstændighederne taler derfor, kan retten dog i stedet idømme en straf alene for det nye forhold, eventuelt i forbindelse med en ændring af vilkårene for prøveløsladelsen.

Overtræder den livstidsdømte i øvrigt vilkårene for prøveløsladelsen, følger det af straffelovens § 42, stk. 2, at bestemmelserne i § 40, stk. 2-5, finder tilsvarende anvendelse. Der henvises til beskrivelsen herom ovenfor under pkt. 2.1.1.4.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Det fremgår af den politiske aftale om Bandepakke III, at aftalepartierne er enige om at holde antallet af kriminelle rockere og bandemedlemmer på fri fod i Danmark så langt nede som muligt. Derfor skal dømte rockere og bandemedlemmer, der ikke er indstillet på at forlade de kriminelle miljøer, holdes i fængsel så længe som muligt.

På den baggrund foreslår aftalepartierne, at prøveløsladelse af personer, som er dømt efter straffelovens § 81 a, skal betinges af, at den pågældende har deltaget i et exit-forløb fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny kriminalitet.

Aftalepartierne foreslår samtidig, at det skal fastsættes som et vilkår for en eventuel prøveløsladelse, at den pågældende fortsat deltager i et exit-forløb.

Den tidligere regering fremlagde i oktober måned 2016 en national handlingsplan om forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme og radikalisering. Handlingsplanen indeholder et forslag om, at prøveløsladelsesreglerne skærpes, således at prøveløsladelse af indsatte, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser (forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed og forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme mv.), forudsætter, at den indsatte forud for løsladelsen har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet.

Initiativerne i den politiske aftale om Bandepakke III og i den nævnte nationale handlingsplan er således i det store hele enslydende og angår de samme lovbestemmelser. Justitsministeriet finder på den baggrund anledning til at gennemføre initiativerne samlet.

Justitsministeriet finder, at initiativerne bør gennemføres ved at indsætte nye bestemmelser i straffelovens § 38, stk. 6, § 39, stk. 5, § 40 a, § 41, stk. 4, og § 41, stk. 8, så det fremover vil være en betingelse for prøveløsladelse af en person, som er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, at den pågældende har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligearteret kriminalitet, ligesom det vil skulle fastsættes som et vilkår for prøveløsladelsen, at den dømte deltager i et program fastsat af kriminalforsorgen. Tilsvarende vil, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, være gældende for prøveløsladelse af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.1.3.1. Det foreslås, at prøveløsladelsesreglerne skærpes, således at prøveløsladelse af indsatte, som er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, forudsætter, at den indsatte forud for løsladelsen har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligearteret kriminalitet. Tilsvarende foreslås, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, at gælde løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Dette foreslås at gælde, uanset om der i forbindelse med pådømmelsen er fastsat en tidsbestemt straf, eller den pågældende er idømt fængsel på livstid.

Det bemærkes, at den foreslåede ordning vil finde anvendelse, uanset hvilken af bestemmelserne nævnt i straffelovens § 81 a, den indsatte er dømt for overtrædelse af.

På samme måde vil den foreslåede ordning finde anvendelse, uanset hvilken af bestemmelserne i straffelovens 12. eller 13. kapitel, den indsatte er dømt for overtrædelse af. Ordningen vil ligeledes finde anvendelse, uanset baggrunden for den kriminalitet, som den indsatte er dømt for. Det er således ikke en betingelse, at den pådømte kriminalitet udspringer af f.eks. religiøs ekstremisme, eller at den indsatte er radikaliseret.

Det afgørende er således alene, at der er tale om en indsat, som er dømt efter straffelovens § 81 a, eller for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Det vil efter den foreslåede ordning være op til kriminalforsorgen at fastsætte et relevant program for den indsatte under hensyntagen til bl.a. karakteren af den pådømte kriminalitet og den dømtes forhold i øvrigt.

I forhold til indsatte dømt efter straffelovens § 81 a, vil et relevant program navnlig kunne bestå af et exit-forløb med henblik på at få den indsatte til at forlade en rocker- eller bandegruppering.

I forhold til indsatte dømt for overtrædelse af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, hvor kriminaliteten udspringer af religiøs ekstremisme, vil et relevant program navnlig kunne være et afradikalisering-forløb med henblik på at få den dømte ud af et radikaliseret eller ekstremistisk miljø.

Det forudsættes i alle tilfælde, at den indsatte deltager i programmet fastsat af kriminalforsorgen på aktiv og tilfredsstillende vis. Dette indebærer bl.a., at det ikke er tilstrækkeligt, at den indsatte blot møder op til det fastsatte program, hvis ikke den pågældende i øvrigt er deltagende og viser interesse for det fastsatte program samt giver udtryk for en reel intention om at forlade henholdsvis den relevante rocker- eller bandegruppering mv. eller det radikaliserede eller ekstremistiske miljø. Kriminalforsorgen vil skulle foretage en konkret vurdering heraf i forbindelse med afgørelse af spørgsmålet om prøveløsladelse.

Med henblik på at undgå misbrug forudsættes det med lovforslaget, at programforløbet skal være påbegyndt så længe før tidspunktet for prøveløsladelsen, at det er muligt at vurdere den indsattes reelle intention mv.

Hvis den indsatte ikke har deltaget i det fastsatte programforløb på tilfredsstillende vis, bl.a. ved at den pågældende i forbindelse med forløbet ikke har givet udtryk for en reel intention om at om at forlade henholdsvis den relevante rocker- eller bandegruppering mv. eller det radikaliserede eller ekstremistiske miljø, vil vedkommende ikke kunne prøveløslades.

Det programforløb, som kriminalforsorgen fastsætter, vil kunne afvikles under inddragelse af eksterne aktører, herunder f.eks. politiet eller en kommune.

Det bemærkes, at en endelig administrativ afgørelse om at nægte prøveløsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1, og § 41, som hidtil vil kunne kræves indbragt for domstolene efter reglerne i straffuldbyrdelseslovens § 112, nr. 6, inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den dømte.

Det foreslås, at nærmere regler om kriminalforsorgens programforløb fastsættes administrativt.

Der vil i den forbindelse blive fastsat nærmere regler om, hvilke elementer forløbet vil skulle bestå af, ligesom der vil blive fastsat generelle retningslinjer for, hvor lang tid inden

tidspunktet for den eventuelle prøveløsladelse, at programforløbet vil skulle iværksættes mv.

Der vil endvidere kunne fastsættes nærmere retningslinjer for, hvilke omstændigheder kriminalforsorgen vil skulle lægge vægt på i forbindelse med vurderingen af, om den indsatte har deltaget i programforløbet på tilfredsstillende vis.

2.1.3.2. For på bedst mulig vis at understøtte den dømtes løsladelse foreslås det, at reglerne om fastsættelse af vilkår skærpes, således at kriminalforsorgen ved prøveløsladelse af indsatte, som er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, skal stille vilkår om, at den indsatte fortsætter med at deltage i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet. Tilsvarende foreslås at gælde ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Det forudsættes med lovforslaget, at der alene vil skulle fastsættes vilkår om deltagelse i et program fastsat af kriminalforsorgen i prøvetiden, hvis den indsatte som betingelse for prøveløsladelsen har deltaget i et sådant program.

Forslaget indebærer, at der ved prøveløsladelsen af indsatte, som er dømt efter straffelovens § 81 a, som ikke er udvist ved dom, og som efter den foreslåede ordning har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen forud for prøveløsladelsen, fremover vil skulle fastsættes vilkår om, at den dømtede i prøvetiden fortsætter med at deltage i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet. Forslaget indebærer endvidere, at der vil skulle fastsættes tilsvarende vilkår ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Det vil efter den foreslåede ordning være op til kriminalforsorgen at fastsætte et relevant program for den indsatte under hensyntagen til bl.a. karakteren af den pådømte kriminalitet og den dømtes forhold i øvrigt.

I forhold til indsatte dømt efter straffelovens § 81 a, vil et relevant program navnlig kunne bestå af et exit-forløb med henblik på at få den indsatte til at forlade en rocker- eller bande-gruppering.

I forhold til indsatte dømt for overtrædelse af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, hvor kriminaliteten udspringer af religiøs ekstremisme, vil et relevant program navnlig kunne være et afradikalisering-forløb

med henblik på at få den dømtede ud af et radikaliseret eller ekstremistisk miljø.

Det forudsættes i alle tilfælde, at den indsatte deltager i programmet fastsat af kriminalforsorgen på aktiv og tilfredsstillende vis. Dette indebærer bl.a., at det ikke er tilstrækkeligt, at den indsatte blot møder op til det fastsatte program, hvis ikke den pågældende i øvrigt er deltagende og viser interesse for det fastsatte program samt giver udtryk for en reel intention om at forlade henholdsvis den relevante rocker- eller bande-gruppering mv. eller det radikaliserede eller ekstremistiske miljø. Kriminalforsorgen vil skulle foretage en konkret vurdering heraf i forbindelse med afgørelse af spørgsmålet om prøveløsladelse.

Hvis en indsat, som prøveløslades efter den foreslåede ordning, overtræder et vilkår om fortsat deltagelse i et program, vil kriminalforsorgen som i dag kunne 1) tildele den pågældende en advarsel, 2) ændre vilkårene og forlænge prøvetiden eller 3) under særlige omstændigheder bestemme, at den pågældende skal indsættes til afsoning af reststraffen, jf. § 40.

I den forbindelse forudsættes det med lovforslaget, at det i sager om overtrædelse af et vilkår om fortsat deltagelse i et program fastsat af kriminalforsorgen vil være det klare udgangspunkt, at den løsladte genindsættes til fortsat afsoning af reststraffen.

Der vil efter omstændighederne undtagelsesvist kunne reageres ved at tildele en advarsel, herunder hvis en enkeltstående vilkårs-overtrædelse er begået umiddelbart inden prøvetidens udløb, eller der i øvrigt foreligger undskyldende omstændigheder.

2.1.3.3. Den foreslåede ordning, om deltagelse i et program fastsat af kriminalforsorgen som forudsætning for prøveløsladelse og som vilkår i prøvetiden, finder ikke anvendelse i forhold til prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som afsoner en tidsbestemt straf eller fængsel på livstid, og som er udvist ved dom og kan udsendes af landet i forbindelse med løsladelsen. Dette indebærer, at udenlandske indsatte, som er udvist ved dom, fortsat vil kunne prøveløslades i overensstemmelse med de almindelige regler herom, hvis udsendelsen må forventes at kunne effektueres i praksis.

Den foreslåede ordning, om deltagelse i et program fastsat af kriminalforsorgen som forudsætning for prøveløsladelse og som vilkår i prøvetiden, vil således finde anvendelse i forhold til prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som er udvist ved dom, men hvor der ikke udsigt til, at udsendelsen af den pågældende kan effektueres i praksis.

I forhold til personer dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, finder den foreslåede ordning, om deltagelse i et program fastsat af kriminalforsorgen som forudsætning for prøveløsladelse og som vilkår i prøvetiden anvendelse, hvis ikke særlige omstændigheder taler herimod.

Hvis der foreligger særlige omstændigheder, vil kriminalforsorgen således kunne undlade at fastsætte et programforløb, som den dømte skal deltage i, med den konsekvens, at den indsatte vil kunne prøveløslades uden forud herfor at have deltaget i et sådant forløb. Det er således Justitsministeriets opfattelse, at der vil kunne forekomme situationer, hvor der efter en konkret samlet vurdering ikke bør stilles krav om, at den indsatte skal deltage i et programforløb forud for prøveløsladelsen.

Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor den pådømte kriminalitet ikke er terrorrelateret eller har karakter af en enkeltstående handling, som ikke kan antages at være udtryk for, hvordan den dømte generelt agerer. Det er endvidere en forudsætning, at den dømtes personlige forhold, herunder eksempelvis alder og helbredstilstand, tilsiger, at den indsatte ikke vil begå ny ligeartet kriminalitet eller påvirke andre hertil efter prøveløsladelsen.

Forslaget indebærer endvidere ingen ændringer i forhold til de øvrige betingelser, der gælder for prøveløsladelse af indsatte, som afsoner en tidsbestemt straf eller fængsel på livstid.

Prøveløsladelse af indsatte, som er dømt efter § 81 a, eller overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, som har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen skal således fortsat afslås, hvis det f.eks. findes utilrådeligt, jf. straffelovens § 38, stk. 4, og § 40 a, stk. 6, henholdsvis § 41, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1-11 og nr. § 3, nr. 11, samt bemærkningerne hertil.

2.1.3.4. Det bemærkes, at det fremgår af den politiske aftale om bandepakke III, at den nationale rammemodel for exitprogrammer for rocker- og bandemedlemmer skal revideres, så andre end dem, der hos Rigspolitiet er registreret som værende tilknyttet rocker- og bandemiljøet, kan indgå i et exitprogram. Det fremgår endvidere, at personer, der deltager i det nationale exitprogram, som led i aftalen om gennemførelse af programmet skal kunne indlevere deres våben uden at blive straffet for ulovlig våbenbesiddelse.

Rigsadvokaten har oplyst, at man inden for rammerne af retsplejelovens § 722, stk. 2, vil administrere sin praksis for tiltalefrafald således, at der kan gives tiltalefrafald for exit-

deltageres ulovlige våbenbesiddelse, hvis exit-deltageren af egen drift afleverer våbnet, og den pågældende vurderes at have en reel intention om at gennemføre exit-forløbet og at forlade rocker- og bandemiljøet.

Der vil ikke efter den nævnte praksis kunne meddeles tiltalefrafald for kriminelle handlinger, hvortil våbnet måtte være anvendt. For at undgå misbrug vil der heller ikke kunne meddeles tiltalefrafald i situationer, hvor den pågældende allerede er sigtet for ulovlig våbenbesiddelse og først herefter deltager i et exit-forløb.

2.2. Udvidelse af anvendelsesområdet for straffelovens § 81 a

2.2.1. Gældende ret

Straffelovens § 81 a indeholder en bestemmelse om strafforhøjelse og skærpet straf for visse straffelovsovertrædelser med baggrund i rocker- og banderelaterede konflikter mv., hvor der mindst én gang er anvendt skydevåben mv. eller er begået brandstiftelse.

Det følger af § 81 a, stk. 1, at den straf, der er foreskrevet i straffelovens §§ 119, 123 og 244, § 244, jf. § 247, § 245, § 245, jf. § 247, § 246, jf. § 245, § 246, jf. § 245, jf. § 247, § 252, stk. 1, § 260, stk. 1, § 261, stk. 1 og 2, § 266, § 285, stk. 1, jf. § 281, § 286, stk. 1, jf. § 281, og § 288, kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen har baggrund i en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180. Efter § 81 a, stk. 2, skal det ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af straffelovens § 180, § 183, stk. 2, og § 237 i almindelighed indgå som en særdeles skærpende omstændighed, hvis lovovertrædelsen har baggrund i en konflikt som nævnt i stk. 1.

Det er en betingelse for at anvende straffelovens § 81 a, at lovovertrædelsen har baggrund i en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten tidligere er anvendt skydevåben mv. eller er begået brandstiftelse.

Lovovertrædelsen skal have »baggrund i« en konflikt. Det indebærer, at det skal kunne lægges til grund, at den person, der har begået lovovertrædelsen, helt eller delvis har været motiveret af at ville deltage i eller reagere på en eksisterende konflikt mellem grupper af personer. Det er uden betydning, om der tillige er andre motiver for angrebet, herunder f.eks. personlige uoverensstemmelser, hævn for tidligere krænkelser, fornærmelser eller lignende.

Begrebet »konflikt« skal forstås bredt. Enhver uoverensstemmelse eller uenighed mellem to eller flere grupper vil kunne udgøre en konflikt i § 81 a's forstand. Det er uden betydning for vurderingen af, om en konflikt er omfattet af straffelovens § 81 a, hvad der er årsagen til konflikten, og hvad konflikten drejer sig om. Det er ligeledes uden betydning, om konflikten er begrundet i et eller flere forhold. Det er endvidere ikke en betingelse for at anvende § 81 a, at det fastslås, hvilket af flere mulige underliggende forhold, der har motiveret gerningsmanden. Det er således tilstrækkeligt, at det kan lægges til grund, at gerningsmanden helt eller delvist er motiveret af at ville deltage i eller reagere på konflikten.

Der skal endvidere være tale om en konflikt mellem »grupper af personer«. Det vil sige, at der skal være mere end én person på hver side i konflikten. Som grupper anses ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer, f.eks. at personerne i gruppen som regel bliver alarmeret og instrueret via telefon- eller sms-kæder i forbindelse med bestemte voldelige eller truende begivenheder, som indtræffer.

Betingelsen om, at der skal være tale om en konflikt, hvor der som led heri enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse efter straffelovens § 180, indebærer et krav om, at der mindst én gang forud for den aktuelle forbrydelse har været anvendt skydevåben mv. Det betyder, at eksempelvis den første skudepisode i en konflikt ikke i dag er omfattet af straffelovens § 81 a.

Straffelovens § 81 a omfatter tillige forsøg på og medvirken til de opregnede forbrydelser, jf. straffelovens §§ 21 og 23.

Straffelovens bestemmelser om strafudmåling findes i kapitel 10, der bl.a. indeholder almindelige regler om straffens fastsættelse og regler om skærpende og formildende omstændigheder. Bestemmelsen i § 81 a udelukker ikke anvendelse af de almindelige regler om strafudmåling, herunder de i § 81 anførte strafskærpelsesgrunde. Det gælder både med hensyn til forhold, der måtte blive henført under § 81 a, og med hensyn til forhold, der efter en konkret vurdering ikke måtte blive det.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Rigspolitiet har opgjort, at der i 2016 har været otte voldelige konflikter i rocker- og bandemiljøet, og at der fortsat er stor risiko for voldelige hændelser i visse områder af landet.

Rigspolitiet har samtidig vurderet, at der i 2016 har været 54 skudepisoder i det offentlige rum, som vurderes at relatere sig til rocker- og bandemiljøet. Skudepisoderne har fundet sted flere steder i landet, og alene i hovedstadsområdet har der i den nævnte periode været over 25 skudepisoder. Rigspolitiet har i perioden registreret tre døde og 36 sårede i relation til skudafgivelser, knivstikkeri mv. i rocker- og bandemiljøet. Disse skudepisoder er også gået ud over helt tilfældige almindelige borgere, som er blevet såret af skud.

Som det fremgår af den politiske aftale om Bandepakke III, er aftalepartierne enige om, at rockernes og bandernes rå og hensynsløse adfærd skal mødes med hårdere straffe, der utvetydigt viser samfundets afstandtagen.

Straffelovens § 81 a finder i dag alene anvendelse, når en rocker- og bandekonflikt allerede er i gang og således ikke på den eller de handlinger, der fremkalder konflikten.

På den baggrund vil aftalepartierne udvide straffelovens § 81 a, så bestemmelsen også omfatter den kriminalitet, der kan fremkalde en konflikt, ligesom bestemmelsen også skal omfatte grove våbenlovsovertrædelser efter straffelovens § 192 a.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at udvide anvendelsesområdet for straffelovens § 81 a til også at omfatte de straffelovsovertrædelser, der opregnet i bestemmelsen, i tilfælde hvor de pågældende overtrædelser er egnede til at fremkalde en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten enten anvendes skydevåben eller anvendes våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller begås brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180. Samtidig foreslås det at udvide anvendelsesområdet for bestemmelsen til også at omfatte forhold efter straffelovens § 192 a om overtrædelse af våbenlovgivningen under særligt skærpene omstændigheder.

Med de foreslåede ændringer gives § 81 a et bredere anvendelsesområde end i dag. Det vil således fremover være tilstrækkeligt, at den aktuelle lovovertrædelse er egnet til at fremkalde en konflikt mellem grupper af personer, hvor der anvendes skydevåben mv. eller begås brandstiftelse, og anklagemyndigheden vil således ikke som i dag skulle føre bevis for, at gerningen har baggrund i en konflikt.

Begreberne konflikt og grupper skal forstås i overensstemmelse med gældende ret, jf. nærmere herom ovenfor pkt. 2.2.1.

Ved vurderingen af, om en lovovertrædelse er »egnet til at fremkalde« en konflikt af den nævnte art, vil det bl.a. kunne

tillægges betydning, om en eller begge af grupperne i almindelighed er kendt for at besidde skydevåben mv., herunder om de har et kendt reaktionsmønster ved konflikter med andre grupper, hvori det bl.a. indgår, at der anvendes skydevåben mv. eller begås brandstiftelse. Det vil også kunne tillægges betydning, om gerningspersonen eller personer fra en af grupperne eksempelvis er eller har været i besiddelse af ulovlige skydevåben mv. eller skudsikre veste eller lignende genstande, der tyder på, at de pågældende er beredte på en konflikt med anvendelse af skydevåben mv. eller regner med at kunne møde modstandere, som er i besiddelse af skydevåben mv. Der vil ligeledes kunne lægges vægt på den aktuelle situation i de to grupper, herunder f.eks. om der er en anspændt stemning mellem grupperne, en uenighed om kriminelle markeder mv. eller en aggressiv adfærd i øvrigt, og om den omhandlede lovovertrædelse i den sammenhæng kan være egnet til at fremkalde en konflikt i § 81 a's forstand.

Det bemærkes i den forbindelse, at de straffelovsovertrædelser, som er opregnet i § 81 a, alle er meget grove forbrydelser. Visse af lovovertrædelserne vil dog for en generel betragtning være mere egnede til at fremkalde en konflikt i bestemmelsens forstand end andre. Eksempelvis vil forbrydelser som drab, drabsforsøg, grov vold eller frihedsberøvelse, som udgangspunkt skulle anses for egnet til at fremkalde en konflikt, når de begås af en person fra eksempelvis en rocker- eller bandegruppe mod en person fra en rivaliserende gruppe, medmindre der foreligger ganske særlige forhold, der taler for et andet resultat. I denne vurdering vil der også skulle indgå oplysninger om de konkrete grupper, herunder f.eks. om deres medlemmer og kendte reaktionsmønstre mv. som nærmere anført ovenfor.

Omvendt vil en række af lovovertrædelserne i § 81 a for en generel betragtning ikke på tilsvarende vis være egnede til at fremkalde en konflikt i § 81 a's forstand. Eksempelvis vil forbrydelser som vold mod personer i offentlig tjeneste eller ulovlig våbenbesiddelse under særligt skærpente omstændigheder i almindelighed næppe kunne anses for egnede til at fremkalde en konflikt mellem grupper i bestemmelsens forstand.

Det vil ligeledes kunne indgå i vurderingen, om den pågældende lovovertrædelse på tidspunktet for pådømmelsen heraf rent faktisk har fremkaldt en konflikt. Omvendt betyder fraværet af en sådan konflikt ikke, at lovovertrædelsen dermed er uegnet til at fremkalde en konflikt. Det afgørende vil under alle omstændigheder være de oplysninger, der foreligger om grupperne og deres medlemmer mv. og den konkrete forbrydelse, og om sammenhængen mellem disse oplysninger gør, at lovovertrædelsen efter en konkret vurdering må anses for egnet til at fremkalde en konflikt mellem de pågældende grupper.

Det foreslås endvidere at udvide opregningen af bestemmelser i § 81 a til ligeledes at omfatte straffelovens § 192 a om overtrædelse af våbenlovgivningen under særligt skærpente omstændigheder.

Det indebærer, at straffen for besiddelse mv. af bl.a. enkelt-skudsvåben, halvautomatiske våben, repetervåben, fuldautomatiske skydevåben, panserværnsraketter, morterer, håndgranater, bomber, miner, eksplosivstoffer, springknive og faldknive vil kunne forhøjes i medfør af straffelovens § 81 a, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldte.

Som eksempel på et tilfælde, hvor en overtrædelse af straffelovens § 192 a kan have baggrund i en konflikt omfattet af straffelovens § 81 a, kan nævnes, at en person fra en gruppe ulovligt besidder en pistol under særligt skærpente omstændigheder, hvis pistolen bl.a. besiddes med henblik på generelt at kunne forsvare sig selv eller andre mod angreb fra en anden gruppe eller besiddes med henblik på at kunne angribe en person fra en anden gruppe. Bestemmelsen vil også kunne finde anvendelse på ulovlig indførsel af skydevåben, ulovlig handel med våben og ulovlige våbenlagre, der helt eller delvist har baggrund i en konflikt med en anden gruppe.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 12-14, og bemærkningerne hertil.

2.3. Skærpet straf for skyderi mv. på offentligt tilgængeligt sted

2.3.1. Gældende ret

Det følger af straffelovens § 192 a, stk. 1, at den, der overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer eller artikel 4, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 258/2012 af 14. marts 2012 ved under særligt skærpente omstændigheder at indføre, udføre, transportere, erhverve, overdrage, besidde, bære, anvende, tilvirke, udvikle eller med henblik på udvikling forsøge i skydevåben (straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1) eller andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2), straffes med fængsel fra 1 år indtil 6 år.

Efter straffelovens § 192 a, stk. 3, skal det ved fastsættelse af straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben efter stk. 1, nr. 1, indgå som en skærpente omstændighed, at skydevåbnet besiddes på offentligt tilgængeligt sted. Besiddes der samtidig ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, skal dette indgå som en yderligere skærpente omstændighed ved straffastsættelsen.

Det er i forarbejderne til straffelovens § 192 a forudsat, hvilke strafniveauer der skal tages udgangspunkt i ved strafudmålingen i sager omfattet af bestemmelsen. Eksempelvis er det forudsat, at straffen for besiddelse mv. af skydevåben såsom et enkeltskudsvåben med ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, på offentligt tilgængeligt sted i førstegangstilfælde som udgangspunkt vil skulle fastsættes til ubetinget fængsel i 1 år og 6 måneder, jf. bemærkningerne til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om politiets virksomhed og lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 112 som fremsat, side 17.

Det er endvidere forudsat i forarbejderne, at hvis et våben eller eksplosivstof omfattet af straffelovens § 192 a ikke blot har været i gerningsmandens besiddelse mv., men også har været anvendt enten på offentligt eller ikke-offentligt tilgængeligt sted, vil straffen som udgangspunkt skulle fastsættes noget over de strafpositioner, der er angivet i forarbejderne, jf. bemærkningerne til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, våbenloven, lov om politiets virksomhed, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forvaltningsloven, jf. Folketingstidende 2008-2009, tillæg A, side 8073.

Straffelovens kapitel 10 indeholder almindelige regler om straffens fastsættelse og regler om skærpende og formildende omstændigheder. Det følger bl.a. af straffelovens § 80, stk. 1, at der ved straffens fastsættelse under hensyntagen til ensartethed i retsbehandlingen skal lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed. Ved vurderingen af lovovertrædelsens grovhed skal der tages hensyn til den med lovovertrædelsen forbundne skade, fare og krænkelse samt til, hvad gerningsmanden indså eller burde have indset herom, jf. straffelovens § 80, stk. 2, 1. pkt.

Straffelovens § 81 angiver herudover en række forhold, som i almindelighed skal anses som skærpende omstændigheder ved straffens fastsættelse, herunder § 81, nr. 5, som fastslår, at det i almindelighed skal indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har udvist særlig hensynsløshed. Med ordet »særlig« markeres, at bestemmelsen er forbeholdt omstændigheder, der rækker videre end til den hensynsløshed, som normalt indgår i den pågældende forbrydelse. Som eksempel på tilfælde, hvor bestemmelsen kan tænkes anvendt, nævnes bl.a. væbnet røveri, hvorunder der tillige affyres skarpe varselsskud, jf. bemærkningerne til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 3322.

Som nævnt under pkt. 2.2.1 ovenfor indeholder straffeloven herudover i § 81 a en bestemmelse om strafforhøjelse og skærpet straf for visse straffelovsovertrædelser med baggrund i rocker- og banderelaterede konflikter mv.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Som anført i den politiske aftale om Bandepakke III, er der i 2016 sket en forøget forråelse af rocker- og bandekriminaliteten. Det har ført til, at antallet af rocker- og banderelaterede skudepisoder på offentlige steder er blevet mere end tredoblet fra 2015 til 2016, og at lovlydige borgere gentagne gange har været i fare for at komme i skudlinjen.

Rigspolitiet har således opgjort, at der i 2016 har været 54 skudepisoder på offentlige steder, som – selv om de er relateret til rocker- og bandekonflikter – flere gange er gået ud over helt tilfældige, almindelige borgere. Der har blandt andet været skyderier ved en kiosk, en børnehave og foran en restaurant. Skudepisoderne har fundet sted flere steder i landet, men alene i hovedstadsområdet har der i den nævnte periode været 25 skudepisoder. I 2016 har Rigspolitiet registreret tre døde og 36 sårede i relation til skyderier, knivstikkeri mv. i rocker- og bandemiljøet.

Endvidere har der i 2016 også været anvendt skydevåben mod fængsels- og politibetjente, hvor en er blevet dræbt og flere alvorligt sårede af skuddene.

Det fremgår af den politiske aftale om Bandepakke III, at aftalepartierne ikke vil se passivt til, mens rockere og bandemedlemmer begår rå og skruppelløs kriminalitet. Aftalepartierne er på den baggrund enige om, at straffen for lovovertrædelser, hvor der er brugt skydevåben eller eksplosivstoffer på offentligt tilgængelige steder, skal kunne forhøjes indtil det halve.

Justitsministeriet finder, at initiativet bør gennemføres ved at indsætte en ny bestemmelse i straffeloven som § 81 b, hvorefter straffen kan forhøjes indtil det halve, hvis en straffelovsovertrædelse begås på offentligt tilgængeligt sted ved brug af skydevåben eller af våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, jf. § 192 a, stk. 1, uden at forholdet er omfattet af § 81 a.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i straffeloven som § 81 b, hvoraf det fremgår, at hvis en af de i straffeloven omhandlede lovovertrædelser begås på offentligt tilgængeligt sted ved brug af skydevåben eller af våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, jf. § 192 a, stk. 1, uden at forholdet er omfattet af § 81 a, kan straffen forhøjes indtil det halve.

Straffelovens § 81 b skal ses som et supplement til straffelovens § 81 a og vil således alene finde anvendelse på forhold, som ikke samtidig omfattes af § 81 a.

Den foreslåede bestemmelse er bl.a. tiltænkt at skulle finde anvendelse i de tilfælde, hvor skydevåben mv. bruges til personangreb på offentligt tilgængeligt sted, hvor der generelt er en risiko for, at også tilfældigt udenforstående personer kan blive ramt, som det eksempelvis har været tilfældet ved en række skyderier med tilknytning til rocker- eller bandemiljøet i 2016, jf. også pkt. 2.3.2 ovenfor. Personer uden tilknytning til rocker- eller bandemiljøet vil imidlertid også være omfattet af bestemmelsen.

Formålet med bestemmelsen er således først og fremmest at sætte ind over for brugen af skydevåben eller eksplosivstoffer på offentligt tilgængeligt sted, hvor der også kan befinde sig andre personer end det tilsigtede offer, idet en sådan brug i modsætning til brugen af andre midler generelt indebærer en betragtelig risiko for, at også andre personer end det tilsigtede offer kommer alvorligt til skade eller mister livet.

Den foreslåede bestemmelse omfatter alle overtrædelser af straffeloven, men forventes i praksis navnlig at få betydning i forbindelse med overtrædelser af straffelovens bestemmelser om manddrab (§ 237), legemsangreb af særlig farlig karakter (§§ 245-246) og forsætlig fareforvoldelse (§ 252).

Det er en betingelse, at der samtidig med en overtrædelse af en af straffelovens bestemmelser begås en overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, om ulovlig våbenbesiddelse mv. under særligt skærpende omstændigheder. Våbentyper omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, vil f.eks. kunne være enkeltskudsvåben, halvautomatiske våben, repetervåben, fuldautomatiske skydevåben, panserværnsraketter, morterer, håndgranater, bomber, miner og eksplosivstoffer.

Det er efter den foreslåede bestemmelse endvidere en betingelse, at lovovertrædelsen begås ved »brug« af skydevåben mv. Dette udtryk indebærer et krav om, at skydevåbnet mv. er affyret (eller forsøgt affyret), eller at eksplosivstoffet, håndgranaten mv. er bragt til sprængning (eller forsøgt bragt til sprængning) i forbindelse med den pågældende overtrædelse af straffeloven.

Efter den foreslåede bestemmelse er det ligeledes en betingelse, at lovovertrædelsen begås på »offentligt tilgængeligt sted«. Offentligt tilgængeligt sted skal forstås som steder, hvortil der er almindelig adgang, herunder veje, parker, offentlige transportmidler, restauranter, butikker, butikcentre, forlystelsessteder og offentlige kontorer. En straffelovsovertrædelse, som begås ved brug af skydevåben mv. i en bil, som befinder sig på offentligt tilgængeligt sted, er også omfattet af begrebet.

Det forudsættes i den forbindelse, at en lovovertrædelse bl.a. anses for begået på offentligt tilgængeligt sted, hvis enten gerningsmanden eller offeret befinder sig på offentligt tilgængeligt sted. For eksempel vil et skud afgivet fra en privat lejlighed være omfattet af den foreslåede bestemmelse, hvis skuddet er rettet mod en person, der befinder sig på offentligt tilgængeligt sted. På samme måde vil et skud afgivet fra offentligt tilgængeligt sted være omfattet af den foreslåede bestemmelse, selv om skuddet er rettet mod en person, der befinder sig i en privat bolig. Tilsvarende gælder, hvor skuddet passerer et offentligt tilgængeligt sted på vej fra en privat bolig til en anden.

Bestemmelsen omfatter både strafudmålingen for overtrædelsen af straffelovens § 192 a, stk. 1, og den overtrædelse af straffeloven, som er begået ved brug af skydevåben mv. Straffen for disse lovovertrædelser kan efter straffelovens § 81 b forhøjes indtil det halve i forhold til den straf, der ville blive fastsat af domstolene for tilsvarende lovovertrædelser, hvor den foreslåede bestemmelse i § 81 b ikke finder anvendelse. Dette gælder uanset den pågældende lovovertrædelses strafferamme.

Uanset den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 b kan der dog højst udmåles en tidsbestemt straf på fængsel i 20 år, jf. straffelovens § 33, stk. 2.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 15, og bemærkningerne hertil.

2.4. Skærpende af straffen for systematisk eller organiseret afpresning

2.4.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 281, nr. 1, straffes for afpresning den, som, for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, truer nogen med bl.a. vold, betydelig skade på gods eller frihedsberøvelse, uden at forholdet falder ind under straffelovens § 288 om røveri.

Afpresning straffes efter straffelovens § 285, stk. 1, med fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Straffen kan dog stige til fængsel indtil 6 år, når forbrydelsen er af særlig grov beskaffenhed navnlig på grund af udførelsesmåden, eller fordi

forbrydelsen er udført af flere i forening eller under medtagelse af våben eller andet farligt redskab eller middel, eller når et større antal forbrydelser er begået, jf. § 286, stk. 1.

Når der er tale om grove afpresningssager, jf. straffelovens § 286, stk. 1, vil der almindeligvis blive udmålt en længere frihedsstraf. Det er imidlertid vanskeligt præcist at angive strafniveauet for disse sager, da der er tale om et begrænset antal sager på området.

Som eksempel på trykt retspraksis vedrørende overtrædelse af straffelovens § 281, jf. § 286, stk. 1, kan nævnes Vestre Landsrets dom af 2. juli 2014 (gengivet i TfK 2014.965V), hvor tre personer blev idømt fængsel for henholdsvis 4 og 5 tilfælde af afpresning. En af de tiltalte blev straffet med 8 måneders fængsel, idet retten lagde vægt på, at han havde haft en underordnet rolle, og at han ikke tidligere var straffet af betydning for sagen. En anden tiltalt blev straffet med fængsel i 2 år (730 dage), hvoraf en reststraf udgjorde 250 dage, mens en tredje tiltalt blev straffet med fængsel i 3 år og 6 måneder (1277 dage), hvoraf en reststraf udgjorde 790 dage.

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser

Det fremgår af den politiske aftale om Bandepakke III, at aftalepartierne er enige om, at straffelovens § 286, stk. 1, skal ændres, således at straffen for systematisk eller organiseret afpresning skærpes med en tredjedel. Det vil bl.a. gælde for grove tilfælde af afpresning, hvor bander systematisk eller organiseret opkræver beskyttelsespenge af forretningsdrivende for at lade dem være i fred.

Der er i flere byer set eksempler på rocker- og bandemedlemmer, som afpresser lokale erhvervsdrivende. Denne type kriminalitet udføres typisk af organiserede grupper, som kræver, at erhvervsdrivende skal betale såkaldte »beskyttelsespenge« for at lade dem være i fred. Der er bl.a. konstateret tilfælde inden for prostitutions-, restaurations-, kiosk- og tatovørbranchen. Kendetegnende for disse brancher er, at de har stor kundekontakt og umiddelbart tilgængelige forretningslokaler.

I den indledende afpresningsfase udføres kriminaliteten oftest af flere rocker- og bandemedlemmer, som er voldsparate. Når opkrævningen af »beskyttelsespenge« herefter er blevet systematiseret til regelmæssig betaling, bliver opkrævningen typisk varetaget af en enkelt person, der ved henvendelse på stedet får udbetalt kontanter.

Justitsministeriet finder, at initiativet bør gennemføres ved en ændring af straffelovens § 286, stk. 1, der udtrykkelig fastslår, at straffen for afpresning kan stige til fængsel i indtil 6 år, når der er tale om systematisk eller organiseret af-

presning. Samtidig bør det tilkendegives i lovforslagets bemærkninger, at der som udgangspunkt skal ske en forhøjelse af straffen med omkring en tredjedel i forhold til den frihedsstraf for systematisk eller organiseret afpresning, der hidtil har været fastsat af domstolene.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ændre straffelovens § 286, stk. 1, således at det udtrykkeligt fremgår af bestemmelsen, at straffen for afpresning kan stige til fængsel i indtil 6 år, når der er tale om systematisk eller organiseret afpresning.

Den foreslåede bestemmelse er navnlig tiltænkt at skulle finde anvendelse på grove tilfælde af afpresning, hvor personer med tilknytning til rocker- eller bandemiljøet gentagne gange opkræver såkaldte »beskyttelsespenge« af erhvervsdrivende for at lade dem være i fred, jf. herom ovenfor pkt. 2.4.2. Personer uden tilknytning til rocker- eller bandemiljøet vil imidlertid også være omfattet af den foreslåede strafskærpelse.

Det vil afhænge af en konkret vurdering, om der er tale om systematisk eller organiseret afpresning. Der vil i den forbindelse navnlig skulle lægges vægt på, om der er tale om gentagne tilfælde af afpresning over for f.eks. en bestemt erhvervsdrivende eller erhvervsdrivende i samme kvarter eller branche. Der er ikke krav om, at alle tilfælde af afpresning udføres af den samme gerningsperson, hvis afpresningen udøves af de pågældende efter aftale, eller hvis gerningspersonen f.eks. har viden om, at det afpresningsforhold, som den pågældende begår, indgår i en systematisk eller organiseret afpresning af en eller flere forurettede udført af f.eks. andre medlemmer af samme gruppering.

Som nævnt ovenfor pkt. 2.4.2 vil dette eksempelvis kunne være tilfældet, hvor den indledende afpresning er udøvet af en eller flere personer, og hvor den efterfølgende afpresning udøves af en anden person, der ikke har medvirket til den indledende afpresning, men som er bekendt med afpresningen.

Tilfælde, hvor en enkeltperson systematisk afpresser et større antal erhvervsdrivende, vil også være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det er med forslaget forudsat, at der som udgangspunkt skal ske en forhøjelse af straffen med omkring en tredjedel i forhold til den frihedsstraf for systematisk eller organiseret afpresning, der hidtil har været fastsat af domstolene.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges

i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der tilsigtes ikke i øvrigt med forslaget en skærpelse af straffen for afpresning.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 16, og bemærkningerne hertil.

2.5. Lettere adgang til lukning af grupperingers klubhuse

2.5.1. Gældende ret

2.5.1.1. Ved lov nr. 907 af 15. oktober 1996 om forbud mod ophold i bestemte ejendomme blev der indført adgang til midlertidigt at forbyde enkeltpersoner – og i visse tilfælde enhver person – at tage ophold i såkaldte rockerborge mv.

Lovens forbudsordning er begrundet i hensynet til beskyttelse af naboer, forbipasserende og personer, som i øvrigt måtte befinde sig i nærheden af ejendommen, og som er udenforstående i forhold til rocker- og bandegrupperingernes voldelige konflikter. Nedlæggelse af et forbud medfører, at en ejendoms egnethed som angrebsmål bliver stærkt begrænset, og at faren for naboer og forbipasserende dermed mindskes.

Anvendelsen af opholdsforbud er ikke begrænset til rockergrupper og personer med tilknytning hertil, men vil også kunne finde anvendelse på andre grupper, der bekæmper hinanden på samme voldsomme måde.

Efter lovens § 1, stk. 1, kan politiet således forbyde en person at opholde sig i en bestemt ejendom (individuel forbud), hvis ejendommen tjener som tilholdssted for en gruppe, som den pågældende person tilhører eller har tilknytning til, og den pågældendes tilstedeværelse i ejendommen og omstændighederne i øvrigt skønnes at indebære risiko for angreb, der vil være til fare for personer, der bor eller befinder sig i nærheden af ejendommen.

Endvidere kan politiet efter § 1, stk. 2, forbyde enhver person adgang til en bestemt ejendom (generelt forbud), hvis tilstedeværelse i ejendommen og omstændighederne i øvrigt skønnes at indebære en betydelig risiko for angreb, der vil være til fare for personer, der bor eller befinder sig i nærheden af ejendommen. Det fremgår af bemærkningerne til forslag til lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme (L 22 af 3. oktober 1996), jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, side 1000 og 1003, at et generelt forbud mod ophold i bestemte ejendomme bl.a. kan tænkes anvendt i tilfælde, hvor

risikoen for angreb er så akut, at det ikke praktisk er muligt at nedlægge individuelle forbud. Der kan også tænkes tilfælde, hvor der er behov for at kunne nedlægge forbud mod ophold i ejendomme, der ikke tjener som gruppens tilholdssted, og hvor betingelserne i stk. 1, nr. 1, derfor ikke er opfyldt. Det kan f.eks. gøre sig gældende, hvis et bandearrangement for en enkelt aften henlægges til en restaurant, der ikke i øvrigt tjener som tilholdssted for gruppen.

Efter lovens § 1, stk. 3, er det en betingelse for at udstede et forbud mod ophold i en bestemt ejendom, at det angreb, der er risiko for, må antages at være led i et gensidigt opgør mellem grupper af personer, hvor der på begge sider anvendes voldelige midler, herunder skydevåben og sprængstoffer. Bestemmelsens anvendelsesområde er ifølge forarbejderne afgrænset til tilfælde, hvor der på begge sider som minimum er anvendt skydevåben eller sprængstoffer. Der kan således ikke nedlægges et individuelt eller generelt forbud mod ophold i en bestemt ejendom, hvor der er (betydelig) risiko for angreb, der vil være til fare for naboer eller forbipasserende, hvis der som led i det gensidige opgør mellem grupper af personer alene er anvendt kraftige slagvåben, knive, økser eller lignende, eller hvis anvendelsen af skydevåben eller sprængstoffer mv. ikke har været gensidig.

2.5.1.2. Det følger af § 1, stk. 4, at forbud nedlægges for et bestemt tidsrum eller indtil videre. Ved nedlæggelse af forbud skal politiet vælge den løsning, der er mindst indgribende i forhold til det formål, der søges opfyldt. Er der således f.eks. tale om en forbigående risiko, hvor det vil være tilstrækkeligt at nedlægge forbud for et bestemt antal dage, må der ikke nedlægges forbud indtil videre. På den anden side er bestemmelsen ikke til hinder for, at et forbud forlænges i tilfælde, hvor grundlaget for forbuddet fortsat er til stede.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at et forbud, der er givet efter § 1, stk. 2, (generelt forbud) normalt kun vil kunne meddeles for et meget kort tidsrum, typisk en til to dage, og at anvendelsesområdet er forholdsvis begrænset.

2.5.1.3. Overtrædelse af et opholdsforbud straffes med fængsel i indtil 2 år. Det fremgår af bemærkningerne til § 2 i forslag til lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme (L 22 af 3. oktober 1996), jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, side 1004, at det forudsættes, at straffen – også i førstegangstilfælde – fastsættes til fængsel (dvs. i mindst 30 dage, da frihedsstraf af under 30 dages varighed efter den dagældende straffelov blev fastsat til hæftestraf).

2.5.2. Justitsministeriets overvejelser

2.5.2.1. Det er politiets vurdering, at muligheden for midlertidigt at lukke rocker- og bandegrupperingers klubhuse mv. udgør et effektivt redskab til at afværge angreb, der vil være

til fare for personer, der bor eller befinder sig i nærheden af klubhusene.

Efter de gældende regler er det som nævnt en betingelse, at der foreligger et opgør med en meget betydelig intensitet (der skal være anvendt skydevåben eller sprængstoffer på begge sider).

Politiet har tilkendegivet, at behovet for midlertidigt at lukke et klubhus mv., og dermed afværge fare for naboer og forbipasserende, kan opstå, selvom der ikke foreligger et gensidigt opgør, hvor der er anvendt skydevåben eller sprængstoffer på begge sider. De eksisterende regler indebærer således, at det alt efter karakteren af den forudgående konflikt i nogle tilfælde kan være udelukket midlertidigt at lukke en rocker- eller bandegrupperings klubhus, selvom der er risiko for et angreb, der kan udgøre en fare for personer, der bor eller befinder sig i nærheden af det pågældende klubhus mv.

Ifølge politiet kan problemet f.eks. opstå, når der er en konflikt mellem to grupperinger, hvor kun den ene gruppering har anvendt skydevåben mod den anden gruppering. Selv om politiet i det konkrete tilfælde – på baggrund af de foreliggende omstændigheder i sagen – vurderer, at dette indebærer en betydelig risiko for et gengældelsesangreb mod f.eks. den første grupperings klubhus mv., er der efter de nu gældende regler ikke mulighed for at afværge et angreb, der vil være til fare for naboer og forbipasserende, ved at nedlægge forbud mod ophold i den pågældende grupperings klubhus, idet der ikke er anvendt skydevåben på begge sider.

Aftalepartierne er i lyset heraf enige om, at det fremover ikke skal være en forudsætning for politiets udstedelse af opholdsforbud eller midlertidige lukning af rockerborge mv. efter rockerloven, at der er tale om et gensidigt opgør, hvor der på *begge sider* anvendes voldelige midler, herunder *skydevåben og eksplosivstoffer*.

Det bemærkes i den forbindelse, at lovens hovedformål er at nedbringe risikoen for alvorlig personskade i forbindelse med angreb på rocker- og bandegrupperingers klubhuse mv. i tæt bebyggede områder. Den konkrete risiko for et gengældelsesangreb, der vil være til fare for naboer mv., bør således have en langt mere central betydning end intensiteten af den forudgående personfarlige kriminalitet begået indbyrdes mellem grupperingerne, når der skal tages stilling til, om der er grundlag for at nedlægge et opholdsforbud.

Aftalepartierne finder i den forbindelse, at et forbuds indgribende betydning for medlemmer af grupperingerne er beskeden i forhold til beskyttelsen af naboer og forbipasserende, der uforskyldt udsættes for fare.

2.5.2.2. Politiet har oplyst, at der siden vedtagelsen af loven i 1996 er sket en udvikling i rocker- og bandemiljøet med flere grupperinger, herunder også af international karakter, som samlet set indebærer, at antallet af rocker- og banderelaterede personer i Danmark, der potentielt kan indgå i konflikter, væsentligt er forøget.

Samtidig er flere af de nuværende grupperinger kendetegnet ved løse og mindre gennemsigtige strukturer, hvor det kan være vanskeligt at identificere de personer, der er medlemmer, eller i øvrigt har en tilknytning til de enkelte grupperinger, og hvor nye alliancer (eller stridigheder) mellem grupperingerne kan opstå fra dag til dag.

På den baggrund kan det – trods en systematisk politimæssig monitoring – være vanskeligt for politiet at opretholde et detaljeret overblik over, hvilke personer der er medlemmer af – eller i øvrigt har en tilknytning til – de enkelte grupperinger, hvilket i betydelig grad vanskeliggør muligheden for på effektiv vis at anvende individuelle besøgsforbud rettet mod personer i rocker- og bandemiljøet med henblik på at afværge risikoen for angreb i forbindelse med konflikter.

Politiet har desuden oplyst, at gengældelsesangreb i dag i stigende grad ses rettet mod en hvilken som helst person, der er medlem af eller tilknyttet en relevant gruppering, herunder også mere løst tilknyttede personer. Den blotte tilstedeværelse af et klubhus mv., hvor der under en konflikt opholder sig medlemmer eller personer tilknyttet en gruppering, vil således kunne udgøre et grundlag for et gengældelsesangreb, uanset om de personer, som har stået bag det oprindelige angreb, ikke – eller kun i begrænset omfang – opholder sig i ejendommen.

Det er derfor politiets vurdering, at anvendelsen af forbud mod ophold i bestemte ejendomme rettet mod en bestemt person (individuel forbud), som reglerne er i dag, i mange tilfælde ikke vil være formålstjenlige til at beskytte naboer og forbipasserende mod risikoen for angreb. Da faren for angreb herudover kan foreligge i et længere tidsrum end én til to dage, vil det for effektivt at kunne beskytte naboer og forbipasserende ofte være nødvendigt at nedlægge forbud over for enhver person (generelt forbud) i et længere tidsrum.

På den baggrund er aftalepartierne enige om, at der er behov for, at politiet kan forbyde enhver person adgang til en bestemt ejendom, der tjener som tilholdssted for en rocker- eller bandegruppering, i et længere tidsrum, end det som udgangspunkt er tilfældet i dag.

2.5.2.3. Når der under en verserende konflikt nedlægges et forbud mod ophold i en bestemt ejendom, bliver ejendommens egnethed som angrebsmål stærkt begrænset, idet der ikke (længere) opholder sig personer på ejendommen. Faren

for naboer og forbipasserende mindskes dermed. Det er således vigtigt for beskyttelsen af naboer mv., at forbuddet er effektivt, og der skal derfor være en mærkbar konsekvens ved en forsætlig overtrædelse af et forbud.

Aftalepartierne er derfor enige om, at straffen for forsætlig overtrædelse af et opholdsforbud skal forhøjes til fængsel i normalt mindst 60 dage.

2.5.3. Den foreslåede ordning

2.5.3.1. Det foreslås at lempe betingelserne for, hvornår politiet kan nedlægge midlertidigt forbud mod ophold i bestemte ejendomme.

Med den foreslåede ændring vil der kunne nedlægges et opholdsforbud, hvis der blot er foretaget ét voldeligt angreb mod en eller flere personer med tilhørsforhold til en gruppering, som fører til risiko for et gengældelsesangreb, der vil være til (betydelig) fare for personer, der bor eller befinder sig i nærheden af ejendommen. Det vil således ikke længere være et krav, at der skal foreligge et gensidigt opgør. Endvidere vil det ikke længere være et krav, at der som minimum er anvendt enten skydevåben eller eksplosivstoffer. Hvis der nedlægges forbud på baggrund af et enkelt angreb, kan forbuddet imidlertid kun nedlægges over for den gruppering, der allerede har foretaget et angreb.

Det er efter den foreslåede ændring en betingelse, at angrebet, som der er risiko for, har baggrund i en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten er anvendt våben eller eksplosivstoffer eller er begået brandstiftelse efter straffelovens § 180.

Formålet med ændringen er, at risikoen for angreb og dermed faren for naboer og forbipasserende skal have en mere central betydning end karakteren af grupperingernes konfliktshistorik.

Det vil fortsat være et krav for nedlæggelse af forbud mod ophold i bestemte ejendomme, at der er en verserende konflikt, hvor der foreligger en reel og aktuel risiko for angreb.

Det bemærkes, at anvendelsen af betegnelsen »eksplosivstoffer« alene er udtryk for en sproglig – og ikke indholdsmæssig – ændring af bestemmelsen, idet »eksplosivstoffer« i dag almindeligvis anvendes på våbenområdet frem for betegnelsen »sprængstoffer«.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

2.5.3.2. Det vil med den foreslåede ordning som hidtil være muligt for politiet at nedlægge forbud over for enhver mod ophold i en bestemt ejendom (generelt forbud), hvis der skønnes at være betydelig risiko for angreb, der vil være til fare for personer, der bor eller befinder sig i nærheden af ejendommen. Den foreslåede ændring skal derfor ses i sammenhæng med ændringen af § 1, stk. 4, om den tidsmæssige udtrækning af et generelt forbud.

Politiet skal, når der nedlægges et forbud, vælge den løsning, der er mindst indgribende i forhold til afværgelsen af faren for personer, der bor eller befinder sig i nærheden af den pågældende ejendom. Det generelle forbud efter § 1, stk. 2, forudsættes således anvendt i tilfælde, hvor nedlæggelse af et eller flere individuelle forbud efter stk. 1 ikke vil være formålstjenligt i forhold til at afværge den betydelige risiko for angreb, der vil være til fare for personer, der bor eller befinder sig i nærheden. Det generelle forbud kan således f.eks. anvendes, hvor det ikke er muligt nærmere at identificere og dermed nedlægge individuelle opholdsforbud efter stk. 1 til samtlige af de personer, hvis tilstedeværelse i ejendommen indebærer betydelig risiko for angreb. Det kan i den forbindelse bemærkes, at det i visse tilfælde fortsat vil kunne være relevant i den nævnte situation samtidig at nedlægge individuelle forbud over for de personer, som kan identificeres, hvis de pågældende personers tilstedeværelse i ejendommen indebærer risiko for angreb.

Endvidere vil et generelt forbud efter den foreslåede § 1, stk. 2, typisk skulle nedlægges for et kortere tidsrum på højst 14 dage ad gangen, hvis det vedrører en ejendom, der tjener som tilholdssted for en gruppe. Er der derimod tale om en ejendom, der ikke tjener som tilholdssted for en gruppe, vil forbuddet normalt kun kunne meddeles for et meget kort tidsrum, typisk nogle få dage.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.5.3.3. I lov nr. 907 af 15. oktober 1996 om forbud mod ophold i bestemte ejendomme samt i lov nr. 406 af 26. juni 1998, der indeholder en ændring til lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme, er der ikke indsat bestemmelser om territorial gyldighed.

Da loven og dens ændringslov ikke indeholder en territorialbestemmelse om lovens gyldighed for Færøerne, er loven og ændringsloven som udgangspunkt gældende for Færøerne. Lovene er imidlertid ikke kundgjort i landsstyrets kundgørelsestidende for Færøerne og er derfor ikke trådt i kraft for Færøerne.

Lovene indeholder heller ikke en territorialbestemmelse om lovenes gyldighed for Grønland og er derfor gældende for Grønland.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der af lovtekniske årsager er behov for at foretage en ændring af lov nr. 907 af 15. oktober 1996, som ændret ved lov nr. 406 af 26. juni 1998, således at der indsættes en territorialbestemmelse, som fastsætter, at loven ikke gælder for Færøerne, samt en anordningshjemmel, som gør det muligt ved kongelig anordning at sætte loven helt eller delvis i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger. Ændringen vil medføre, at lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme ikke gælder for Færøerne, men kan sættes helt eller delvis i kraft ved kongelig anordning i den skikkelse, som loven har fået med lov nr. 406 af 26. juni 1998, med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 5, samt bemærkningerne hertil.

2.5.4. Forholdet til grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

2.5.4.1. Grundlovens § 79

Det følger af grundlovens § 79, at borgerne har ret til uden forudgående tilladelse at samle sig ubevæbnede.

Højesteret har ved dom af 16. august 1999 (gengivet i UfR 1999.1798H), taget stilling til, om forbudsordningen i lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme er forenelig med grundlovens § 79. Højesteret anførte i dommen bl.a., at betingelserne for at nedlægge forbud i lovens § 1, stk. 1, nr. 2, og § 1, stk. 3, »må forstås således, at forbud kun kan nedlægges, hvis der foreligger en reel og aktuel – og ikke blot abstrakt – risiko for et farligt angreb«. Højesteret anførte endvidere, at »ordningens betydning for grupper, som gennem deltagelse i gensidigt væbnet opgør selv har gjort sig til angrebsmål, er beskeden i forhold til den tilstræbte beskyttelse af omkringboende og forbipasserende, der uforskyldt udsættes for fare«. Højesteret fandt på den baggrund, at loven ikke stred mod grundlovens § 79.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil der med lovforslaget ikke blive ændret afgørende ved de forudsætninger, som Højesteret lagde vægt på i dommen.

Justitsministeriet lægger i den forbindelse vægt på, at det fortsat er en betingelse for at nedlægge forbud, at tilstedeværelsen af (bestemte) personer i ejendommen skønnes at indebære en reel og aktuel risiko for angreb, der vil være til fare for personer, der bor eller befinder sig i nærheden af ejendommen. Den konkrete politifaglige risiko- og farevurdering af, om de nævnte betingelser er til stede, vil således fortsat være en afgørende betingelse for, om der er grundlag for at nedlægge og opretholde forbud efter loven.

Det vil desuden være en betingelse, at det angreb, der er risiko for, må antages at have baggrund i en verserende konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten er anvendt våben eller eksplosivstoffer eller er begået alvorlig brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.

Ministeriet har i den forbindelse lagt vægt på, at kravet om, at gruppen selv skal have gjort sig til angrebsmål ved at anvende våben eller eksplosivstoffer som led i konflikten, opretholdes. Der vil således – som hidtil – ikke kunne nedlægges forbud, hvis den gruppe, som der er risiko for vil blive angrebet med skydevåben eller eksplosivstoffer, ikke tidligere som led i opgøret har angrebet den anden gruppe.

Som anført i Højesterets dom fra 1999 må hensynet til grupperinger, som har vist sig villige til at anvende våben som led i en konflikt, og derved har gjort sig selv til muligt angrebsmål, være beskeden i forhold til beskyttelsen af omkringboende og forbipasserende, som uforskyldt udsættes for fare. Dette må – efter Justitsministeriets opfattelse – også gælde, selvom kravene til den type af våben, der tidligere har været anvendt i konflikten, lempes.

Justitsministeriet har desuden lagt vægt på, at udviklingen i rocker- og bandemiljøet, som anført ovenfor under pkt. 2.5.2, har gjort det individuelle opholdsforbud utilstrækkeligt til at sikre naboer og forbipasserende mod risiko for angreb, idet persontilknytningen til rocker- og bandemiljøet er mere flygtig og skiftende end hidtil, hvorfor det ikke i samme omfang er muligt at identificere den eller de personer, hvis tilstedeværelse på et tilholdssted skønnes at indebære risiko for angreb. Ligeledes er gengældelsesangreb ikke nødvendigvis rettet mod enkelte personer (f.eks. den eller de personer, der har udført det angreb, der skal gengældes), men snarere mod gruppen eller tilholdsstedet som sådan.

Den foreslåede udvidelse af den tidsmæssige udstrækning af generelle forbud rettet mod ejendomme, der tjener som tilholdssted for grupperingerne, jf. lovforslagets § 2, nr. 3, er således udtryk for en nødvendig tilpasning af forbudsordningen for at imødegå de ændrede strukturer og handlemønstre i rocker- og bandemiljøet.

Justitsministeriet har i den forbindelse også lagt vægt på, at politiet – som hidtil – skal vælge den løsning, der er mindst indgribende i forhold til det formål, der søges opnået. Hvis der er tale om en forbigående risiko, hvor det er tilstrækkeligt at nedlægge forbud for et bestemt antal dage, må der således ikke nedlægges forbud indtil videre. Et opholdsforbud kan dog kun opretholdes så længe, konflikten verserer, og forbuddet skal ophæves, når den risiko for angreb, der gav anledning til forbuddet, ikke længere foreligger, jf. lovens § 1, stk. 4 og 5.

Endelig har ministeriet lagt vægt på, at et opholdsforbud (fortsat) ikke retter sig mod en forsamling som sådan, og at der ikke gribes ind i anledning af den meningstilkendegivelse, som en forsamling eventuelt måtte være udtryk for. Opholdsforbuddet er knyttet til den konkrete fare for de omkringboende og forbipasserende, som personers ophold i en bestemt ejendom udgør en risiko for, og personerne hindres ikke i at forsamles på et andet sted end i ejendommen, som er omfattet af opholdsforbuddet.

Justitsministeriet vurderer på baggrund af ovennævnte synspunkter, at forslaget kan gennemføres inden for rammerne af grundlovens § 79.

2.5.4.2. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 11

Efter EMRK artikel 11, stk. 1, har enhver ret til frit at deltage i fredelige forsamlinger og til foreningsfrihed.

Artikel 11, stk. 2, fastsætter, at der ikke må gøres indskrænkninger i udøvelsen af forsamlings- og foreningsfriheden, medmindre det er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund (proportionalt) af hensyn til bl.a. den offentlige tryghed, at forebygge uro eller forbrydelse eller at beskytte andres rettigheder og friheder.

Politiets afgørelser om forbud mod ophold i bestemte ejendomme vil kunne udgøre en indskrænkning i forsamlingsfriheden og dermed et indgreb i EMRK artikel 11, stk. 1. Det gælder uanset, om der er tale om et forbud rettet mod en bestemt person (individuelt forbud) eller et forbud rettet mod selve ejendommen (generelt forbud).

Forslaget er begrundet i hensynet til at beskytte naboer og forbipasserende personer, som er udenforstående i forhold til rocker- og bandegrupperingers voldelige konflikter. Forslaget vil således varetage hensynene til den offentlige tryghed, at forebygge uro eller forbrydelse eller at beskytte andres rettigheder og friheder.

I forhold til kravet om proportionalitet, vurderer Justitsministeriet, at forslaget ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at varetage de nævnte hensyn, og at forslaget derfor kan gennemføres inden for rammerne af EMRK artikel 11. Ministeriet henviser herved til de synspunkter, der er anført ovenfor under pkt. 2.5.4.1.

2.5.4.3. Grundlovens § 73

Der er i pkt. 4.1 og 4.3 i de almindelige bemærkninger til forslag til lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme (L 22 af 3. oktober 1996), jf. Folketingstidende 1996-97, til-

læg A, side 1001-1002, redegjort for forbudsordningens forhold til grundlovens § 73. Det fremgår heraf, at det næppe på forhånd helt kan udelukkes, at et opholdsforbud under særlige omstændigheder kan ramme ejeren eller brugeren af den pågældende ejendom så økonomisk intensivt, at der uanset det angivne formål er tale om afståelse af ejendom. Det anføres endvidere, at der ved vurderingen heraf bl.a. vil kunne lægges vægt på forbuddets tidsmæssige udstrækning.

Som anført ovenfor under pkt. 2.5.3.2 vil et generelt forbud efter lovforslagets § 2, nr. 1 (den foreslåede bestemmelse i lovens § 1, stk. 2), kunne nedlægges for et kortere tidsrum på højst 14 dage ad gangen, når forbuddet vedrører en ejendom, der tjener som tilholdssted for en gruppe. Et opholdsforbud kan dog kun opretholdes så længe, konflikten verner. Et forbud skal endvidere ophæves, når den risiko for angreb, der gav anledning til forbuddet, ikke længere foreligger, jf. lovens § 1, stk. 4 og 5.

Det må bero på en konkret vurdering, om nedlæggelse af forbud efter de foreslåede bestemmelser i det enkelte tilfælde vil indebære ekspropriation. Er indgrebet ekspropriativt, vil den pågældende have krav på erstatning. Kan der ikke opnås enighed herom, må spørgsmålet indbringes for domstolene.

2.6. Afskæring af retten til at modtage besøg under en verserende voldelig konflikt, overværelse af besøg, genlæsning af breve og optagelse, påhøring eller aflytning af telefonsamtaler

2.6.1. Gældende ret

2.6.1.1. Besøg

En indsat har ret til mindst ét ugentligt besøg af mindst én times varighed og så vidt muligt af to timers varighed, jf. straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 1, men der kan i den enkelte institution gives tilladelse til besøg i videre omfang.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 2, har en indsat uden de i stk. 1 nævnte begrænsninger ret til at modtage besøg af den advokat, der er beskikket for eller valgt af den pågældende som forsvarer i den straffesag, der har ført til indsættelse i institutionen, eller i en verserende straffesag. Det samme gælder besøg i øvrigt af advokater, der efter retsplejelovens § 733 er antaget af justitsministeren til at beskikkes som offentlige forsvarere.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 3, har en udenlandsk indsat uden de i straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 1, nævnte begrænsninger endvidere ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter.

Kriminalforsorgsområdet kan bestemme, at de besøgende skal indhente forudgående tilladelse til at besøge den indsatte, ligesom det kan gøres til et vilkår for en besøgstilladelse, at den besøgende lader sig undersøge, jf. straffuldbyrdelseslovens § 52.

Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af de indsattes ret til besøg og om begrænsninger i denne ret ud fra ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder om adgang for kriminalforsorgsområdet til at træffe bestemmelse om forbud mod besøg af bestemte personer og om gennemførelse af besøg under overværelse af personale i institutionen, jf. straffuldbyrdelseslovens § 53, stk. 1. Det er i samme bestemmelse fastsat, at besøg af en advokat altid skal være uoverværet.

Med udtrykket »ordensmæssige hensyn« sigtes navnlig til foranstaltninger til opretholdelse af et fysisk og psykisk godt miljø og trivsel i bred forstand såvel mellem de indsatte indbyrdes som i forhold til personalet.

Med udtrykket »sikkerhedsmæssige hensyn« sigtes navnlig til foranstaltninger til opretholdelse af frihedsberøvelsen ved at forebygge og forhindre, at de indsatte undviger, og at forebygge kriminalitet ved at modvirke, at indsatte begår kriminalitet under afsoningen, f.eks. i form af trusler eller vold mod personalet eller medindsatte, fængselsoptøjer samt handel med og indsmugling af narkotika og lignende i forbindelse med besøg.

For så vidt angår den nærmere forståelse af de nævnte begreber henvises til side 106 i betænkning om en lov om fuldbyrdelse af straf mv. nr. 1181/1989 afgivet af en arbejdsgruppe nedsat af Straffelovrådet.

Kriminalforsorgsområdet fastsætter i øvrigt regler om besøgenes afvikling, jf. straffuldbyrdelseslovens § 53, stk. 2.

Straffuldbyrdelseslovens bestemmelser om besøg suppleres af en række administrative forskrifter, som findes i bekendtgørelse nr. 178 af 9. februar 2017 om adgangen til besøg mv. til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (besøgsbekendtgørelsen).

Efter § 4, stk. 1, i den nævnte bekendtgørelse kan besøg af bestemte personer forbydes, og en meddelt besøgstilladelse inddrages, hvis dette i det enkelte tilfælde findes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde.

Inden tilladelse til at besøge en indsat i et fængsel eller et arresthus meddeles, skal der til brug for sagen almindeligvis indhentes oplysninger om ansøgeren i Det Centrale Kriminalregister, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Besøg er i almindelighed uoverværede, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1, men hvis det i det enkelte tilfælde ud fra ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn findes påkrævet, kan det bestemmes, at besøg skal gennemføres under overværelse af personale i institutionen, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 2.

Ved besøg, der overværes af personale i institutionen, kan der stilles krav om, at samtalen skal føres på et sprog, som den, der overværer besøget, forstår. Hvis forholdene taler derfor, kan der anvendes tolk, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 4.

Besøg kan afbrydes, hvis dette i det enkelte tilfælde findes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, jf. bekendtgørelsens § 6.

2.6.1.2. Brevveksling

En indsat har ret til brevveksling, jf. straffuldbyrdelseslovens § 55.

Kriminalforsorgsområdet kan uden retskendelse åbne og lukke breve til og fra den indsatte. Det sker i den indsatte påsyn bortset fra de tilfælde, der er omfattet af stk. 3, jf. straffuldbyrdelseslovens § 55, stk. 2.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 55, stk. 3, kan gennemlæsning af breve til og fra den indsatte alene ske, hvis dette af kriminalforsorgsområdet skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller for at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen. For så vidt angår den nærmere forståelse af begrebet »ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn« henvises til pkt. 2.6.1.1 ovenfor.

I tilfælde, hvor gennemlæsning har fundet sted, kan et brev efter bestemmelse af kriminalforsorgsområdet tilbageholdes, hvis det af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen ikke bør afsendes, jf. straffuldbyrdelseslovens § 55, stk. 4.

I straffuldbyrdelseslovens § 55, stk. 5, er det fastsat, at et tilsendt brev, der af grunde som nævnt i stk. 4 ikke bør udleveres, skal tilbagesendes. Et tilsendt brev kan dog tilbageholdes, hvis det af sikkerhedsmæssige hensyn anses for påkrævet.

Afsenderen skal gøres bekendt med tilbageholdelsen af brevet. Orientering af afsenderen kan dog undlades i indtil 4 uger, i det omfang formålet med tilbageholdelsen ellers ville forspildes, jf. straffuldbyrdelseslovens § 55, stk. 6.

Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af de indsattes ret til brevveksling, jf. straffuldbyrdelseslovens § 55, stk. 7.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 56, stk. 1, har en indsat ret til ukontrolleret brevveksling med en række nærmere angivne danske og internationale myndigheder, institutioner og personer mv.

Justitsministeren fastsætter regler om ukontrolleret brevveksling, herunder om kontrol af afsenderens identitet, jf. straffuldbyrdelseslovens § 56, stk. 2. Efter samme bestemmelse kan justitsministeren endvidere fastsætte regler om adgang til ukontrolleret brevveksling med andre enkeltpersoner eller danske, udenlandske eller internationale offentlige myndigheder.

Straffuldbyrdelseslovens bestemmelser om brevveksling suppleres af en række administrative forskrifter, som findes i bekendtgørelse nr. 401 af 9. april 2016 om adgangen til brevveksling for indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (brevbekendtgørelsen).

Efter bekendtgørelsens § 4 skal den indsatte, når der træffes afgørelse om gennemlæsning af breve efter straffuldbyrdelseslovens § 55, stk. 3, gøres bekendt hermed. Efter samme bestemmelse kan orientering af den indsatte dog undlades i indtil 4 uger i det omfang, formålet med gennemlæsningen ellers ville forspildes.

Når der træffes afgørelse om gennemlæsning og tilbageholdelse mv. af breve efter straffuldbyrdelseslovens § 55, stk. 3-6, skal der gøres notat om grunden hertil og resultatet af gennemlæsningen, jf. bekendtgørelsens § 5.

I bekendtgørelsens § 5 er det endvidere fastsat, at hvis afgørelsen vedrører tilbageholdelse af et brev efter straffuldbyrdelseslovens § 55, stk. 4, skal det fremgå af notatet, at den indsatte er orienteret om muligheden for at påklage afgørelsen til Direktoratet for Kriminalforsorgen og om fristen for at indgive klage i overensstemmelse med bekendtgørelsens regler herom.

I bekendtgørelsens § 5 er det endelig fastsat, at hvis en tilbageholdelse sker af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen, skal notatet tillige indeholde oplysning om, at den indsatte er vejledt om, at den endelige administrative afgørelse om tilbageholdelse kan kræves indbragt for retten i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens regler herom.

Breve, der tilbageholdes efter straffuldbyrdelseslovens § 55, stk. 4 og 5, opbevares af kriminalforsorgsområdet, jf. be-

kendtgørelsens § 6. Hvis indholdet af et tilbageholdt brev må antages at give politiet eller en anden af kriminalforsorgens myndigheder anledning til videre foranstaltning, afleveres det til vedkommende myndighed, jf. samme bestemmelse.

2.6.1.3. Telefonsamtaler

En indsat har, i det omfang det er praktisk muligt, ret til at føre telefonsamtaler, jf. straffuldbyrdelseslovens § 57. Efter straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 2, kan adgangen til at føre telefonsamtaler nægtes, hvis dette findes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen. For så vidt angår den nærmere forståelse af begrebet »ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn« henvises til pkt. 2.6.1.1 ovenfor.

I lukkede institutioner optages, påhøres eller aflyttes telefonsamtalen uden retskendelse, medmindre dette ikke findes nødvendigt af de i stk. 2 nævnte hensyn. Såfremt samtalen optages, påhøres eller aflyttes, skal samtaleparterne forinden gøres bekendt hermed. Optagelser af telefonsamtaler slettes, senest 6 måneder efter at de er foretaget, jf. straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 3.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 4, optages, påhøres eller aflyttes telefonsamtaler med en række nærmere angivne danske og internationale myndigheder, institutioner og personer mv. ikke.

Justitsministeren kan fastsætte regler om gennemførelsen af de indsattes ret til at føre telefonsamtaler. Der kan endvidere fastsættes regler om optagelse af telefonsamtaler efter stk. 3 og om kontrol af optagelserne, jf. straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 5.

Straffuldbyrdelseslovens bestemmelser om telefonsamtaler suppleres af en række administrative forskrifter, som findes i bekendtgørelse nr. 400 af 9. april 2015 om adgangen til at telefonere for indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (telefonbekendtgørelsen).

I bekendtgørelsens § 5 er det fastsat, at afgørelser om de indsattes adgang til at telefonere træffes af kriminalforsorgsområdet.

Ved telefonsamtaler, der påhøres eller aflyttes af personale i institutionen, kan der stilles krav om, at samtalen skal føres på et sprog, som den, der påhører eller aflytter samtalen, forstår, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 2, og § 11, stk. 2.

2.6.2. Justitsministeriets overvejelser

Det er politiets vurdering, at personer, som indtager en ledende eller koordinerende rolle i rocker- og bandemiljøet mv. i vidt omfang opretholder denne position under deres afsoning og i kraft heraf understøtter grupperingens ulovlige aktiviteter. Der er på den baggrund en formodning for, at disse personer udnytter adgangen til besøg, brevveksling og telefonsamtaler til at kommunikere om planlægning eller udførelse af ulovlige aktiviteter i eller uden for fængslet.

Det er i dag ikke muligt at afskære indsatte tilknyttet en rocker- eller bandegruppering fra at modtage besøg fra personer tilknyttet den samme gruppering, medmindre dette i det enkelte tilfælde findes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Endvidere er det i dag alene muligt at overvære indsatte tilknyttet en rocker- eller bandegrupperings besøg under henvisning til, at det konkret er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Endelig er det i dag alene muligt at gennemlæse breve til og fra indsatte tilknyttet en rocker- eller bandegruppering under henvisning til, at det konkret er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Aftalepartierne finder på den baggrund, at der er behov for at indføre nye regler, hvorefter indsatte, der har en ledende eller koordinerende rolle i en rocker- eller bandegruppering, skal have overværet deres besøg og gennemlæst deres breve, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Aftalepartierne finder endvidere, at under en verserende voldelig bandekonflikt skal alle indsatte tilknyttet en rocker- eller bandegruppering, som er aktivt involveret i konflikten, afskæres fra at modtage besøg fra personer, der tilhører den samme gruppering, medmindre ganske særlige grunde gør sig gældende.

Justitsministeriet finder, at initiativerne bør gennemføres ved at indsætte nye bestemmelser i straffuldbyrdslovens § 51, stk. 4, § 53, stk. 2, og § 55, stk. 4, således at indsatte, der har en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, som det klare udgangspunkt skal have overværet deres besøg, og gennemlæst deres breve, ligesom alle indsatte tilknyttet en sådan gruppering under en verserende voldelig konflikt skal afskæres fra at modtage besøg fra personer, der tilhører den samme gruppering.

Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at der i dag ikke kan ske optagelse, påhøring eller aflytning af telefonsamtaler i lukkede fængsler, hvis det er begrundet i hensynet til at forebygge kriminalitet uden for fængslet.

Justitsministeriet finder, at der bør skabes parallelitet mellem straffuldbyrdslovens regler om, under hvilke omstændigheder henholdsvis besøg skal overværes, breve gennemlæses og telefonsamtaler optages, påhøres eller aflyttes.

Justitsministeriet finder på den baggrund anledning til at indsætte en ny bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 57, stk. 4, således at telefonsamtaler til og fra en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet skal optages, påhøres eller aflyttes, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

2.6.3. Den foreslåede ordning

2.6.3.1. Afskæring af retten til at modtage besøg under en verserende voldelig konflikt

Det foreslås, at en indsat, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den indsatte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, ikke har ret til at modtage besøg af personer med tilknytning til den pågældende gruppe, medmindre ganske særlige grunde gør sig gældende.

Det forudsættes i den forbindelse, at også en allerede meddelt besøgstilladelse under de nævnte omstændigheder indtages, medmindre ganske særlige grunde gør sig gældende.

2.6.3.1.1. Begrebet »tilknytning« indebærer, at der må foreligge en antagelse om en stærk tilknytning til gruppen som sådan. Forslaget omfatter således ikke personer med en løsere tilknytning til den pågældende persongruppe. Det blotte bekendtskab med enkeltpersoner fra den pågældende gruppe falder således uden for den foreslåede bestemmelses anvendelsesområde.

Det afgørende for at bringe den foreslåede bestemmelse i anvendelse er på det punkt alene, at den indsatte ifølge politiets skøn har en sådan tilstrækkelig tilknytning til den pågældende persongruppe.

Det forhold, at en indsat på tidspunktet for afsoningens påbegyndelse har haft tilknytning til rocker- og bandemiljøet mv., men under afsoningen har forladt dette miljø, vil som udgangspunkt indebære, at den pågældende ikke længere har den fornødne tilknytning til gruppen.

En tilknytning til en rocker- eller bandegruppe mv., der først er opstået under afsoningen, vil medføre, at besøg afskæres under de nævnte omstændigheder.

Begrebet »grupper af personer« indebærer, at der skal være mere end én person på hver side i konflikten. Som grupper anses ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og med navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer, f.eks. at personerne i gruppen som regel bliver alarmeret og instrueret via telefon- eller sms-kæder i forbindelse med bestemte voldelige eller truende begivenheder, som indtræffer.

2.6.3.1.2. Begrebet »voldelig« indebærer for det første, at konflikten må have givet sig udslag i mindst én hændelse, der kan karakteriseres som voldelig. Hermed sigtes navnlig til voldelige angreb, hvor en eller flere personer med tilknytning til en persongruppe har overfaldet en eller flere personer med tilknytning til en anden gruppe. Også situationer, hvor en eller flere personer fra de involverede grupper er stødt sammen efter aftale eller indbyrdes forståelse, og hvor der derfor ikke kan siges at være tale om et egentligt angreb, er omfattet, hvis sammenstødet har indebåret en voldelig konfrontation.

For at en konflikt kan anses for voldelig, må der dog være tale om et voldeligt præg af en vis styrke. Handlinger, som alene må anses for omfattet af straffelovens § 244 om simpel vold, vil således ikke i sig selv kunne føre til, at en konflikt skal betragtes som voldelig. Det omfatter eksempelvis i almindelighed slag, spark og lignende.

De foreslåede bestemmelser tager derimod navnlig sigte på tilfælde, hvor der som led i konflikten er sket angreb eller sammenstød under anvendelse af stik- eller slagvåben eller lignende. Anvendelse af skydevåben mv. vil også medføre, at konflikten skal betragtes som voldelig. Som udgangspunkt må der således som led i konflikten være begået handlinger, der som minimum kan karakteriseres som kvalificeret vold, jf. straffelovens § 245.

Det er ikke en betingelse, at der er tale om en gensidigt voldelig konflikt. Der vil også være tale om en verserende voldelig konflikt i de foreslåede bestemmelsers forstand i tilfælde, hvor en gruppe af personer ensidigt forfølger en an-

den gruppe af personer. I sådanne tilfælde vil konflikten dog alene have konsekvenser for adgangen til at modtage besøg for personer med tilknytning til den gruppe i konflikten, der udfører angrebene.

2.6.3.1.3. Begrebet »verserende« indebærer, at der må være en aktuel risiko for yderligere hændelser af den ovenfor nævnte karakter. Det gælder, uanset om et besøg kan frygtes at virke som katalysator for yderligere hændelser eller ej.

Det vil bero på et politifagligt skøn, om der er tale om en verserende voldelig konflikt. Det vil i den forbindelse i almindelighed kunne lægges til grund, at der vil være en aktuel risiko for yderligere voldelige hændelser, og at den voldelige konflikt således fortsat er verserende, hvis konflikten inden for de seneste tre måneder er kommet til udtryk i en eller flere voldelige hændelser.

Finder der en ny voldelig hændelse sted i denne periode, vil konflikten i almindelighed fortsat skulle anses for at være aktuelt voldelig i yderligere en periode på tre måneder. Der kan imidlertid også være tale om en verserende voldelig konflikt, selv om der er forløbet mere end tre måneder, uden at der har fundet voldelige hændelser sted. En sådan længere periode uden angreb kan således ikke i sig selv tages som udtryk for, at risikoen for nye voldelige hændelser er drevet over.

Der kan således være flere grunde til, at en konflikt i en periode ikke konkret har givet sig udslag i voldelige angreb eller sammenstød. Der kan f.eks. være tale om, at de grupper, der er involveret i konflikten, har haft behov for at bruge tid på at planlægge et nyt angreb eller for at skaffe våben.

Endvidere kan der f.eks. være tale om, at flere af en gruppes medlemmer har været frihedsberøvet. Den eller de pågældende grupper kan derfor have ønsket at afvente f.eks. prøveløsladelse af en eller flere af de frihedsberøvede medlemmer, således at den enkelte gruppe vil stå stærkere ved et senere angreb.

Også mere tilfældige omstændigheder kan have betydet, at de stridende grupper ikke fysisk er stødt sammen, ligesom der kan være tale om, at de pågældende grupper nok har haft sammenstød, men at disse ikke har haft en voldelig karakter.

I det politifaglige skøn af, om der er en aktuel risiko for nye voldelige hændelser mv., kan der indgå andre momenter. Politiet vil således – ud over den forløbne tid siden seneste voldelige hændelse – eksempelvis kunne lægge vægt på, om personer med tilknytning til de involverede persongrupper er eller har været i besiddelse af våben som led i konflikten, eller om der som led i konflikten anvendes eller har været anvendt skud- eller stiksikre veste eller lignende, ligesom

episoder med utryghedsskabende adfærd i øvrigt vil kunne tillægges betydning.

Sådan handlinger vil kunne tale for, at der fortsat er en aktuel risiko for voldelige hændelser, uanset om der har været tale om en forberedelse af eller en forholdsregel mod et voldeligt angreb eller sammenstød. Det vil i den forbindelse tillægges betydning, om konflikten har ført til oprettelse af visitationszoner.

Herudover vil også andre momenter af relevans kunne indgå i den politifaglige vurdering af risikosituationen. Omvendt vil der også kunne forekomme særlige tilfælde, hvor der ikke kan siges at være en aktuel risikosituation, selv om der har fundet en voldelig hændelse sted inden for de seneste tre måneder. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der er et klart grundlag for at anse den voldelige konflikt som afsluttet, f.eks. hvis den ene gruppe i konflikten må anses for opløst.

Afskæring af retten til besøg vil alene ramme personer med tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i den verserende voldelige konflikt. Denne betingelse indebærer, at mindst én af de handlinger, som medfører, at konflikten anses for verserende voldelig, jf. herom ovenfor, skal være begået inden for den gruppe, som den dømte er knyttet til.

Det er i den forbindelse uden betydning, om der er tale om et (første) angreb, eller om handlingen er begået som eksempelvis et modangreb eller en hævnaktion. Det er heller ikke nogen betingelse, at den dømte eller gruppen som helhed står bag voldshandlingen.

Det er imidlertid en betingelse, at voldsudøvelsen er begået som led i konflikten. Dette indebærer eksempelvis, at et enkelt voldeligt angreb vil kunne begrænse muligheden for udgang og prøveløsladelse for personer knyttet til den angribende gruppe, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Hvis der senere udføres en hævnaktion, vil også medlemmer mv. af den gruppe, som tager hævn, herved blive afskåret fra udgang og prøveløsladelse, forudsat at betingelserne i øvrigt er til stede.

2.6.3.1.4. Begrebet »konflikt« skal forstås bredt. Enhver uoverensstemmelse eller uenighed mellem to eller flere grupper vil kunne udgøre en konflikt i den foreslåede bestemmelses forstand. Det er uden betydning for vurderingen af, om en konflikt er omfattet af den foreslåede bestemmelse, hvad der er årsagen til konflikten, og hvad konflikten drejer sig om. Det er ligeledes uden betydning, om konflikten er begrundet i et eller flere forhold. Det vil bero på et politifagligt skøn, om der er tale om en konflikt.

Det er en betingelse for den foreslåede ordnings anvendelse, at der inden for den gruppe, som den dømte skønnes knyttet til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse efter straffelovens § 180. De våbentyper, der er omfattet af de foreslåede bestemmelser, svarer således til de våbentyper, der er omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1.

Denne betingelse skal ses i lyset af, at hvis en part i en konflikt mellem forskellige grupper på et tidspunkt i konflikten har anvendt et så alvorligt våben mv., som de omfattede, må konflikten i almindelighed antages at have en sådan grad af alvor, at den vil kunne udvikle sig til en trussel mod tilfældige personer.

Det er ikke en betingelse, at den dømte eller gruppen som helhed står bag anvendelsen af skydevåben mv., men det er en betingelse, at skydevåbnet mv. er anvendt som led i konflikten. Er der således anvendt skydevåben mv. en enkelt gang, uden at der i øvrigt foreligger en konflikt, vil den foreslåede ordning ikke finde anvendelse.

Det er ikke en betingelse, at anvendelsen af skydevåben mv. er sket som led i den voldsudøvelse, som gør, at konflikten betragtes som verserende voldelig, jf. herom ovenfor. Også i tilfælde, hvor der ikke aktuelt har været anvendt skydevåben, men hvor konflikten ikke desto mindre må karakteriseres som verserende voldelig, vil adgangen til besøg blive afskåret, hvis der én gang tidligere har været anvendt skydevåben mv. som led i konflikten. Det gælder, uanset hvor lang tid der måtte være gået siden anvendelsen af skydevåbnet mv.

Eksempelvis vil adgangen til besøg i almindelighed være afskåret for personer med tilknytning til en gruppe, der flere år tidligere har anvendt et skydevåben som led i en konflikt med en anden persongruppe, og som nu har begået et knivoverfald mod den anden gruppe som led i samme konflikt. I dette tilfælde vil betingelsen om anvendelse af skydevåben mv. være opfyldt, ligesom betingelsen om, at konflikten skal være verserende voldelig, vil være opfyldt i kraft af knivoverfaldet.

Omvendt vil anvendelsen af et skydevåben mv. også i sig selv kunne udgøre den begivenhed, som medfører, at en konflikt nu må betegnes som verserende voldelig. Anvendelsen af et skydevåben mv. vil således i sig selv kunne være den udløsende begivenhed, som bevirker, at adgangen til besøg afskæres, uanset at der ikke herudover er begået voldshandlinger inden for den pågældende gruppe.

Eksempelvis vil adgangen til besøg være afskåret for personer med tilknytning til en gruppe, der nu har anvendt et sky-

devåben som led i en konflikt med en anden persongruppe, uanset at der aldrig tidligere har været begået voldshandlinger eller har været anvendt skydevåben som led i konflikten.

Her vil den aktuelle anvendelse af skydevåbnet således i sig selv opfylde både betingelsen om, at der skal være anvendt skydevåben mv., og betingelsen om, at konflikten skal være verserende voldelig. I begge tilfælde vil adgangen til besøg alene blive afskåret for dømte, der skønnes at have tilknytning til den gruppe som den eller de personer, der har anvendt skydevåbnet mv.

2.6.3.1.5. Det bemærkes, at den foreslåede ordning ikke vil finde anvendelse, hvis ganske særlige grunde gør sig gældende.

Det bemærkes i den forbindelse, at besøg også fra nærtstående som det klare udgangspunkt under de foreslåede omstændigheder vil være afskåret.

Ganske særlige grunde vil navnlig kunne foreligge, hvis humanitære eller lignende tungtvejende hensyn gør sig gældende.

I tilfælde, hvor den foreslåede ordning ikke finder anvendelse, idet ganske særlige grunde gør sig gældende, vil der være mulighed for at træffe bestemmelse om, at besøg skal gennemføres under overværelse af personale i institutionen eller politiet, hvis betingelserne herfor er opfyldt, jf. pkt. 2.6.3.2 nedenfor.

2.6.3.1.6. Forslaget indebærer, at kriminalforsorgen skal træffe afgørelse om, hvorvidt adgangen til at modtage besøg skal afskæres under de foreslåede omstændigheder.

Det vil i den forbindelse være oplysninger fra politiet, som vil skulle danne grundlag for kriminalforsorgens afgørelse i de pågældende sager. Dette gælder såvel i forhold til oplysninger om den indsatte tilknytning til en rocker- eller bandegruppering mv. som i forhold til oplysninger om hvorvidt den, der ansøger om besøg har tilknytning til en sådan gruppering.

Politiet vil således i disse tilfælde skulle udtale sig om besøgsspørgsmålet, og politiets udtalelse vil herefter indgå i kriminalforsorgens vurdering af, om adgangen til besøg skal afskæres.

Kriminalforsorgens formodning om et muligt tilhørsforhold til f.eks. rocker- eller bandemiljøet vil normalt basere sig på, at politiet i forbindelse med underretningen om, at den pågældende skal afsone fængselsstraf, har oplyst, at den dømte har tilknytning til dette miljø.

Men kriminalforsorgen vil også kunne have en formodning om et særligt gruppetilhørsforhold på baggrund af eksempelvis oplysninger fra dommen eller fra tidligere ophold i kriminalforsorgens institutioner mv.

Endelig kan kriminalforsorgen selv have opnået viden om den pågældendes tilknytning til en rocker- eller bandegruppe mv. under vedkommendes afsoning af den aktuelle straf, herunder hvis den pågældende selv har gjort opmærksom herpå over for kriminalforsorgen.

Hvis lovforslaget vedtages, vil bekendtgørelse nr. 178 af 9. februar 2017 om adgangen til besøg mv. til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (besøgsbekendtgørelsen), blive ændret.

Det vil således i den nævnte bekendtgørelse nærmere blive fastsat, at kriminalforsorgen til brug for behandlingen af spørgsmål om tilladelse til besøg til indsatte, som har en tilknytning til en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, indhenter en udtalelse fra politiet.

Det bemærkes i den forbindelse, at kriminalforsorgen ikke hermed forudsættes at skulle indhente en udtalelse fra politiet forud for hvert besøg, der ansøges om, men at kriminalforsorgen efter omstændighederne vil kunne lægge tidligere udtalelser fra politiet til grund for deres afgørelser.

Kriminalforsorgens afgørelser om afskæring af retten til at modtage besøg vil ikke kunne påklages administrativt. Kriminalforsorgens afgørelser om afskæring af retten til at modtage besøg af en nærtstående person vil dog kunne påklages administrativt. Ved nærtstående personer forstås ægtefælle eller samlever, børn, børnebørn, forældre, søskende, bedsteforældre, oldeforældre og andre personer, til hvem den indsatte har en sådan tilknytning, at denne kan ligestilles med de nævnte familieband.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 3, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.6.3.2. *Overværelse af besøg, gennemlæsning af breve og optagelse, påhøring eller aflytning af telefonsamtaler*

Det foreslås, at indsatte, der af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal have overværet deres besøg, gennemlæst deres breve og optaget, påhørt eller aflyttet deres telefonsamtaler, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Anvendelsen af den foreslåede ordning forudsætter, at den dømte efter politiets oplysninger skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet.

Med udtrykket »grupper af personer« sigtes til, at der skal være mere end én person på hver side i konflikten. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6.3.1.1 ovenfor.

Spørgsmålet om, hvorvidt en gruppe af personer »tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet«, vil bero på en politifaglig vurdering.

Den foreslåede betingelse vil omfatte tilfælde, hvor gruppens medlemmer står bag organiseret eller systematisk kriminalitet, men også situationer, hvor (nogle af) de enkeltpersoner, som har tilknytning til gruppen, hver især har begået lovovertrædelser af en sådan grovhed og i et sådant omfang eller antal, at den samlede kriminalitet inden for gruppen må anses for omfattende og alvorlig, falder ind under bestemmelsen.

Det er således ikke et krav, at alle de personer, der har en fastere tilknytning til gruppen, er dømt for kriminalitet, men det kræves, at andelen af personer, som er dømt, i sammenhæng med antallet og grovheden af de kriminelle forhold gør, at den samlede kriminalitet inden for gruppen må anses for omfattende og alvorlig. Vurderingen heraf forudsættes at være baseret på fældende strafferetlige afgørelser.

Ved vurderingen af, om personerne knyttet til gruppen samlet set står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, vil der endvidere skulle lægges vægt på, om de pådømte forhold er overtrædelser af straffeloven, og om overtrædelserne har ført til idømmelse af ubetingede fængselsstraffe. Det vil ligeledes skulle tillægges betydning, hvor lang tid der er gået, siden forholdene blev begået. Hvis forholdene er begået af personer, der må anses for ledende eller toneangivende figurer inden for gruppen, vil dette ligeledes skulle tillægges betydelig vægt.

Der tænkes med den foreslåede betingelse særligt på rocker- eller bande-grupperinger mv.

Det er ikke en betingelse, at den dømte afsoner en straf for rocker- eller banderelateret kriminalitet, ligesom det ikke er en betingelse, at den dømte selv har begået kriminalitet, der kan karakteriseres som omfattende og alvorlig.

2.6.3.2.1. Anvendelsen af den foreslåede ordning forudsætter, at den dømte efter politiets oplysninger skønnes at indtage en »ledende eller koordinerende rolle« i den pågældende gruppe. Begrebet indebærer, at den pågældende enten offici-

elt er udnævnt til at varetage en ledende funktion i gruppen eller blot gennem sin adfærd og sine handlinger har påtaget sig en styrende rolle i gruppen i forhold til gruppens aktiviteter og udvikling, f.eks. i forhold til rekruttering af nye medlemmer, opbygning af alliancer, påvirkning af konflikt-situationer samt tilpasning af territorier og kriminelle markeder.

Forslaget indebærer, at kriminalforsorgen skal træffe afgørelse om, hvorvidt en indsats besøg skal være overværede, om den pågældendes breve skal gennemlæses og om vedkommendes telefonsamtaler skal optages, påhøres eller aflyttes.

Det vil i den forbindelse være oplysninger fra politiet, som vil skulle danne grundlag for kriminalforsorgens afgørelse i de pågældende sager.

Som nærmere beskrevet under pkt. 2.6.3.1.6 ovenfor baserer kriminalforsorgens oplysninger om en indsats tilknytning til en rocker- eller bande-gruppering sig i almindelighed på oplysninger fra politiet.

Det bemærkes i den forbindelse, at det vil bero på et politifagligt skøn, om en indsat kan antages at indtage en ledende eller koordinerende rolle i den gruppering, som den pågældende har en tilknytning til.

Det vil være personalet i den institution, hvor den indsatte er placeret, der vil skulle henholdsvis overvære besøg, gennemlæse breve og optage, påhøre eller aflytte telefonsamtaler.

Det foreslås i tilknytning hertil, at breve til og fra indsatte, der tilhører den relevante persongruppe, skal kunne åbnes uden, at det sker i den indsattes påsyn.

Kriminalforsorgen vil således med forslaget få adgang til uden retskendelse at gennemlæse breve til og fra en indsat og optage, påhøre eller aflytte den pågældendes telefonsamtaler, hvis de nævnte betingelser er opfyldt. Forslaget vil således – i sammenhæng med bestemmelsen i straffuldbyrdeslovens § 55, stk. 2 – udgøre en særegen undtagelse i grundlovens § 72's forstand.

2.6.3.2.2. Det bemærkes, at den foreslåede ordning ikke vil finde anvendelse, hvis det er åbenbart, at de nævnte foranstaltninger ikke er nødvendige af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Med udtrykket »ordensmæssige hensyn« sigtes navnlig til foranstaltninger til opretholdelse af et fysisk og psykisk godt

miljø og trivsel i bred forstand såvel mellem de indsatte indbyrdes som i forhold til personalet.

Med udtrykket »sikkerhedsmæssige hensyn« sigtes navnlig til foranstaltninger til opretholdelse af frihedsberøvelsen ved at forebygge og forhindre, at de indsatte undviger, og at forebygge kriminalitet ved at modvirke, at indsatte begår kriminalitet under afsoningen, f.eks. i form af trusler eller vold mod personalet eller medindsatte, fængselsoptøjer, samt handel med og indsmugling af narkotika og lignende i forbindelse med besøg.

Med udtrykket »hensyn til at forebygge kriminalitet« sigtes til kriminalitetsforebyggelse i bredeste forstand såvel i som uden for kriminalforsorgens institutioner.

Ved vurderingen af, om det er åbenbart, at de foreslåede foranstaltninger ikke er nødvendige af ordensmæssige hensyn, vil kriminalforsorgen i almindelighed kunne lægge egne oplysninger til grund uden at indhente en udtalelse fra politiet.

Ved vurderingen af, om det er åbenbart, at de foreslåede foranstaltninger ikke er nødvendige af henholdsvis sikkerhedsmæssige hensyn og hensyn til at forebygge kriminalitet, vil kriminalforsorgen som udgangspunkt skulle indhente en udtalelse fra politiet.

2.6.3.2.3. Hvis lovforslaget vedtages skal de nævnte foranstaltninger iværksættes, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Den nævnte undtagelse tager navnlig sigte navnlig på tilfælde, hvor der er tale om besøg af eller henholdsvis brevveksling og telefonsamtale med nærtstående.

Ved nærtstående personer forstås ægtefælle eller samlever, børn, børnebørn, forældre, søskende, bedsteforældre, oldeforældre og andre personer, til hvem den indsatte har en sådan tilknytning, at denne kan ligestilles med de nævnte familiebånd.

I forhold til denne persongruppe vil der være en formodning for, at det er åbenbart, at de foreslåede foranstaltninger ikke er nødvendige at iværksætte af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Dette gælder dog ikke nærtstående, der har tilknytning til den samme gruppering som den indsatte, hvor de foreslåede foranstaltninger derfor som det klare udgangspunkt vil skulle iværksættes.

Også i situationer, hvor politiet eller kriminalforsorgen er i besiddelse af oplysninger om, at en indsat har misbrugt eller vil misbruge adgangen til at kommunikere med nærtstående til at opretholde en kontakt med den pågældendes gruppering vil de foreslåede foranstaltninger skulle iværksættes i forhold til nærtstående.

Dette gælder navnlig i tilfælde, hvor den indsatte gennem kommunikation med nærtstående har opretholdt eller forsøgt at opretholde sin position som ledende eller koordinerende i rocker- eller bandemiljøet mv. og i kraft heraf har understøttet eller direkte deltaget i planlægning eller udførsel af ulovlige aktiviteter.

Det bemærkes, at besøg af advokat altid skal være uoverværet, og at en indsat har ret til ukontrolleret brevveksling og telefonsamtaler med en række nærmere angivne danske og internationale myndigheder, institutioner og personer mv., jf. straffuldbyrdslovens regler herom. De nævnte regler er nærmere omtalt under pkt. 2.6.1 ovenfor.

2.6.3.2.4. Indsatte, der får gennemlæst deres breve og optaget eller aflyttet deres telefonsamtaler, vil skulle orienteres herom i overensstemmelse med de gældende regler i bekendtgørelse nr. 401 af 9. april 2016 om adgangen til brevveksling for indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (brevbekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 400 af 9. april 2015 om adgangen til at telefonere for indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (telefonbekendtgørelsen).

Det bemærkes i den forbindelse, at institutionen i forbindelse med et overværet besøg i overensstemmelse med de gældende regler i bekendtgørelse nr. 178 af 9. februar 2017 om adgangen til besøg mv. til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (besøgsbekendtgørelsen) vil kunne træffe afgørelse om, at besøget skal afbrydes, hvis det findes påkrævet.

Det bemærkes endvidere, at i tilfælde, hvor gennemlæsning af et brev har fundet sted, kan brevet efter omstændighederne tilbageholdes af kriminalforsorgsområdet, jf. straffuldbyrdslovens § 55, stk. 4.

Kriminalforsorgens afgørelser om, at besøg skal være overværet, breve gennemlæses og telefonsamtaler optages, påhøres eller aflyttes vil ikke kunne påklages administrativt. Kriminalforsorgens afgørelser om, at besøg fra en nærtstående skal være overværet eller, at brevveksling med nærtstående gennemlæses vil dog kunne påklages administrativt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 3, nr. 2-10, og bemærkningerne hertil.

2.6.4. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

2.6.4.1. Ifølge Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 8 har enhver ret til respekt for sit privatliv, familieliv og hjem samt sin korrespondance. Ingen offentlig myndighed må gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund (proportionalt) af hensyn til bl.a. forebyggelse af uro eller forbrydelse, beskyttelse af sundheden eller andres rettigheder og friheder.

Der lægges med lovforslaget op til, at kriminalforsorgen kan træffe afgørelse om at afskære eller kontrollere bestemte indsatte adgang til at modtage besøg, at gennemlæse breve til og fra de pågældende indsatte og at optage, påhøre eller aflytte deres telefonsamtaler. Sådanne afgørelser vil udgøre et indgreb i EMRK artikel 8, stk. 1.

Justitsministeriet vurderer imidlertid, at indgrebene vil være nødvendige af hensyn til at forebygge uro eller forbrydelse og beskytte andres rettigheder og friheder.

Der er herved navnlig lagt vægt på, at afgørelser efter lovforslagets § 1, nr. 1, om at afskære besøg fra personer, som tilhører den samme gruppering som den indsatte vurderes at tilhøre, er begrænset til situationer, hvor grupperingen er involveret i en verserende voldelig konflikt, hvori der anvendes særdeles farlige våben, der kan bringe tilfældige personer i fare.

Indgrebet varetager således et tungtvejende hensyn til at forhindre den indsatte i at påvirke en sådan aktuel voldelig konflikt uden for fængslet eller modtage instrukser fra personer uden for fængslet om at foretage handlinger, som har til formål at skabe konflikt uden for fængslet.

Hvad angår afgørelser efter lovforslagets § 3, nr. 2, 5 og 8, er der navnlig lagt vægt på, at afgørelserne er rettet mod personer, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet.

Indgrebene varetager således et tungtvejende hensyn til at forhindre, at indsatte, der indtager sådanne roller i f.eks. en rocker- eller bandegruppering, udnytter adgangen til besøg og brevveksling til at kommunikere med sin gruppe om planlægning eller udførelse af ulovlige aktiviteter i eller uden for fængslet.

Der er herved navnlig lagt vægt på, at politiet vurderer, at personer, som indtager en ledende eller koordinerende rolle i rocker- og bandemiljøet mv., i vidt omfang opretholder

denne position under deres afsoning og i den udstrækning, der er mulighed for det, understøtter grupperingens ulovlige aktiviteter.

Der er endvidere lagt vægt på, at kriminalforsorgen skal undlade at træffe afgørelse efter de foreslåede bestemmelser, hvis ganske særlige grunde gør sig gældende (§ 3, nr. 1), eller foranstaltningen er åbenbart unødvendig (§ 3, nr. 2, 5 og 8).

Det gælder f.eks. besøg, breve og telefonsamtaler fra et nærtstående familiemedlem, som ikke er involveret i den indsatte gruppering, og som der ikke er grund til at antage formidler kontakt mellem den indsatte og dennes gruppering. Samtidig fremgår det udtrykkeligt, at der ikke kan gribes ind over for besøg fra eller korrespondance med den indsatte advokat.

Ministeriet vurderer på den baggrund, at lovforslaget kan gennemføres inden for rammerne af EMRK artikel 8.

2.6.4.2. EMRK artikel 14 indeholder et diskriminationsforbud, hvorefter nydelsen af de i konventionen anerkendte rettigheder og friheder skal sikres uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller ethvert andet forhold.

Anvendelsesområdet for EMRK artikel 14 er begrænset derved, at bestemmelsen er accessorisk til konventionens øvrige bestemmelser. Det betyder, at bestemmelsen kun kan anvendes sammen med én eller flere af disse bestemmelser.

Heri ligger ikke et krav om, at en sådan rettighed skal være krænket, men derimod alene et krav om, at den foreliggende situation skal ligge inden for rettighedens anvendelsesområde (»ambit«).

Hvis den foreliggende situation ligger inden for en anden bestemmelses anvendelsesområde (f.eks. artikel 8 om ret til bl.a. privat- og familieliv samt korrespondance), indeholder artikel 14 et forbud mod usaglig forskelsbehandling.

Efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis indebærer dette, at personer i sammenlignelige situationer som udgangspunkt skal behandles ens, og at forskelsbehandling kun er berettiget, hvis den har et legitimt formål og samtidig står i et rimeligt forhold til dette formål.

Afgørelser efter lovforslagets § 3, nr. 1, 2, 5 og 8, om henholdsvis at afskære eller begrænse retten til besøg, gennemlæse breve og optage, påhøre eller aflytte telefonsamtaler vil

være udtryk for forskelsbehandling af den pågældende gruppe af indsatte i forhold til andre indsatte, som har begået tilsvarende kriminalitet, men som ikke vurderes henholdsvis at tilhøre eller at indtage en ledende eller koordinerende rolle i de i lovforslaget omtalte grupperinger.

Justitsministeriet vurderer imidlertid, at en sådan forskelsbehandling vil være nødvendig af hensyn til at forebygge uro eller forbrydelse og beskytte andres rettigheder og friheder. Der henvises herved til de synspunkter, som er anført ovenfor under pkt. 2.6.4.1.

Justitsministeriet vurderer på den baggrund, at den foreslåede ordning i lovforslagets § 3, nr. 1, der alene gælder for indsatte, som vurderes at tilhøre en gruppe af personer, som er involveret i en aktuel konflikt med anden gruppe, hvori der anvendes særdeles farlige våben, er forenelig med EMRK artikel 14 sammenholdt med artikel 8.

Tilsvarende vurderer ministeriet, at de foreslåede ordninger i lovforslagets § 3, nr. 2, 5 og 8, der alene gælder for indsatte, der vurderes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, hvor personerne tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, er forenelig med EMRK artikel 14 sammenholdt med artikel 8.

2.7. Forsøgsordning med elektronisk overvågning (GPS-fodlænke mv.)

2.7.1. Gældende ret

I forbindelse med vedtagelsen af lov nr. 733 af 25. juni 2014 om initiativer mod rocker- og bandekriminalitet blev der i straffuldbyrdelseslovens kapitel 15 a etableret det lovgivningsmæssige grundlag for en forsøgsordning, hvor det som vilkår for prøveløsladelse eller udgangstilladelse kan fastsættes, at den dømte skal undergive sig elektronisk overvågning af sin færden, f.eks. ved hjælp af en såkaldt GPS-fodlænke.

En GPS-fodlænke er en elektronisk fodlænke, der indeholder en GPS-modtager og en sender. GPS-modtageren registrerer løbende, hvor den befinder sig, og senderen sender herefter oplysningerne herom til den, der foretager overvågningen.

Det fremgår af pkt. 6.2.4.1 i bemærkningerne til lovforslag nr. L 112, jf. Folketingstidende 2013-14, L 112 som fremsat s. 41, at forsøgsordningen vil blive evalueret, når der er forløbet cirka ét år efter iværksættelsen.

I perioden fra den 1. august 2014 til den 1. august 2015 har kriminalforsorgen gennemført et forsøg, hvor GPS-fodlæn-

ker er anvendt i forbindelse med udgang og prøveløsladelse fra to af kriminalforsorgens institutioner.

Kriminalforsorgen har efterfølgende gennemført en evaluering af forsøget og har i den forbindelse udarbejdet en evalueringsrapport, som Justitsministeriet efterfølgende har sendt til Folketingets Retsudvalg.

I kriminalforsorgens evalueringsrapport peges på en række hovedkonklusioner, herunder at der ved brug af GPS-overvågning opnås en vis information om, hvor den pågældende person befinder sig, men at tekniske begrænsninger gør, at dette ikke sker fuldt ud, og at kriminalforsorgen har oplevet forsøget som mere tids- og ressourcekrævende end ventet.

2.7.2. Justitsministeriets overvejelser

Det fremgår af den politiske aftale om Bandepakke III, at aftalepartierne er enige om at skabe et lovgivningsmæssigt grundlag for, at der kan iværksættes et nyt forsøg med GPS-fodlænke i forbindelse med prøveløsladelse og udgang for indsatte, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet.

I lyset af den løbende teknologiske udvikling er det således vurderingen, at der bør ske en udvidelse af den eksisterende hjemmel i straffuldbyrdelseslovens § 89 b, således at der kan iværksættes nye forsøgsordninger med elektronisk overvågning af dømtes færden i forbindelse med prøveløsladelse og udgang.

2.7.3. Den foreslåede ordning

2.7.3.1. Det foreslås at gennemføre en ændring af straffuldbyrdelseslovens § 89 b således, at der kan iværksættes nye forsøgsordninger med elektronisk overvågning af dømtes færden i forbindelse med prøveløsladelse og udgang.

Den foreslåede adgang tænkes primært udnyttet i forbindelse med prøveløsladelse eller udgangstilladelse for personer, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet.

Den foreslåede adgang til at iværksætte forsøgsordninger med elektronisk overvågning af dømtes færden i forbindelse med prøveløsladelse og udgang vil dog tillige kunne udnyttes i forbindelse med prøveløsladelse eller udgangstilladelse for andre persongrupper.

Det forudsættes derfor, at vilkår om elektronisk overvågning ikke fastsættes, hvis den herved forvoldte forstyrrelse af den

dømtes forhold vil stå i misforhold til den kriminalitet, som den pågældende har begået og hensynet bag det vilkår, som den elektroniske overvågning skal sikre overholdelsen af.

Det foreslås, at de nærmere regler for nye forsøgsordninger fastsættes administrativt. Det vil således i forbindelse med iværksættelse af fremtidige forsøgsordninger i bekendtgørelse bl.a. blive fastsat, hvilke institutioner der omfattes. Det vil også blive fastsat, ved hvilke former for prøveløsladelse og udgang den relevante forsøgsordning skal gælde.

Forsøg vil således kunne gennemføres på den eller de institutioner, som findes mest egnede til at indgå i et forsøg, ligesom adgangen til at fastsætte vilkår om elektronisk overvågning vil kunne begrænses til de prøveløsladelses- og udgangsformer, som findes mest egnede til at indgå i forsøget.

Vilkår om elektronisk overvågning vil udgøre et selvstændigt vilkår ved prøveløsladelse og udgangstilladelse. I den forbindelse skal der indenfor rammerne af de almindelige regler tages hensyn til, at der er tale om en forsøgsordning, herunder f.eks. i forbindelse med reaktioner ved overtrædelse af et vilkår om elektronisk overvågning.

Det bemærkes, at den dømtes eventuelle deltagelse i en forsøgsordning med vilkår om elektronisk overvågning ikke i øvrigt vil have betydning for vurderingen af, om prøveløsladelse skal ske, eller om tilladelse til udgang skal gives.

Det er hensigten, at vilkår om elektronisk overvågning skal kunne fastsættes, hvis det findes formålstjenligt for at sikre overholdelsen af et andet vilkår, der fastsættes for prøveløsladelsen eller udgangen. Dette andet vilkår vil skulle være et vilkår, der indebærer begrænsninger i den dømtes adgang til færden eller kontakt med andre personer.

Der vil f.eks. kunne være tale om vilkår om, at den dømte ikke må indfinde sig bestemte steder eller omvendt skal opholde sig bestemte steder på bestemte tidspunkter. Der vil også kunne være tale om vilkår om, at den dømte ikke må opsøge den forurettede eller andre nærmere bestemte personer.

Som eksempel på situationer, hvor vilkår om elektronisk overvågning som led i et forsøg kan fastsættes, kan nævnes tilfælde, hvor der fastsættes skærpede vilkår for prøveløsladelse, eller hvor der med hjemmel i straffelovens § 39, stk. 3, fastsættes særlige vilkår for personer, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet.

Det bemærkes i den forbindelse, at det vil være muligt at fastsætte vilkåret om elektronisk overvågning for et kortere tidsrum end øvrige vilkår.

Det er derimod ikke hensigten, at vilkår om elektronisk overvågning skal kunne fastsættes med henblik på at sikre, at den dømte overholder det faste vilkår ved prøveløsladelse om ikke at begå strafbart forhold i prøvetiden eller et vilkår om, at den pågældende undergives tilsyn.

Tilsvarende er det ikke hensigten, at vilkår om elektronisk overvågning ved udgangstilladelse skal kunne fastsættes med henblik på at sikre, at den indsatte ikke begår strafbart forhold under udgangen.

Der vil administrativt blive fastsat regler om, hvordan den elektroniske overvågning som led i et forsøg skal foregå.

Det forudsættes, at forsøgsordningerne tilrettelægges således, at den elektroniske overvågning i forhold til den dømte gennemføres på den mindst muligt indgribende måde, der er tilstrækkelig til at opnå formålet.

Forsøgsordninger vil skulle administreres inden for rammerne af persondataloven. I forbindelse med udarbejdelsen af bekendtgørelser om forsøgsordningerne vil der blive indhentet en udtalelse fra Datatilsynet.

Det bemærkes i øvrigt, at hvis tilsynsmyndigheden bliver opmærksom på, at formålet med et vilkår om elektronisk overvågning ikke længere er til stede, vil tilsynet skulle indstille til den myndighed, der har fastsat vilkåret, at det ophæves.

2.7.3.2. Adgangen til at iværksætte nye forsøgsordninger vil i første omgang blive udnyttet i forbindelse med udmøntningen af den politiske aftale om Bandepakke III.

Når der er forløbet ca. et år efter iværksættelsen af den forsøgsordning, som der med den politiske aftale om Bandepakke III forudsættes gennemført, vil forsøget blive evalueret. Forsøgsordningen vil eventuelt kunne forlænges herefter.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 3, nr. 12 og 13, og bemærkningerne hertil.

2.7.4. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Forslaget indebærer, at der etableres hjemmel til at iværksætte en forsøgsordning med anvendelse af elektronisk overvågning af den dømtes færden ved prøveløsladelse og udgang. En sådan ordning vil efter omstændighederne kunne indebære et indgreb i de pågældendes ret til respekt for pri-

vatliv efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventionens artikel 8.

Efter artikel 8, stk. 1, har enhver ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance. Udøvelsen af denne ret kan imidlertid underkastes begrænsninger, jf. artikel 8, stk. 2, hvis begrænsningerne er i overensstemmelse med loven og er nødvendige i et demokratisk samfund til varetagelse af visse nærmere i bestemmelsen angivne anerkendelsesværdige formål, herunder for at forebygge uroler forbrydelser.

Som anført over for under pkt. 2.7.3 vil forsøgsordningen kunne gennemføres under anvendelse af elektroniske fodlænker med GPS.

Det er hensigten, at vilkår om elektronisk overvågning alene skal kunne fastsættes, hvis det findes formålstjenligt for at sikre overholdelsen af et andet vilkår, der fastsættes for prøveløsladelsen eller udgangen. Det vil bero på en konkret vurdering, hvilke personer der inddrages i forsøget, og det vil skulle indgå i vurderingen, at et vilkår om elektronisk overvågning udgør et ikke uvæsentligt indgreb over for den dømte.

Det forudsættes derfor, at vilkår om elektronisk overvågning ikke fastsættes, hvis den herved forvoldte forstyrrelse af den dømtes forhold ville stå i misforhold til den kriminalitet, som den pågældende har begået, og hensynet bag det vilkår, som den elektroniske overvågning skal sikre overholdelsen af. Forsøgsordningen forudsættes herudover tilrettelagt således, at den elektroniske overvågning i forhold til den dømte gennemføres på den mindst muligt indgribende måde, der er tilstrækkelig til at opnå formålet.

Hertil kommer, at forsøgsordningen vil skulle administreres inden for rammerne af persondataloven.

Med gennemførelsen af den foreslåede bestemmelse vil en forsøgsordning med anvendelse af elektronisk overvågning af den dømtes færden ved prøveløsladelse og udgang have udtrykkelig hjemmel i straffuldbyrdelsesloven.

Som anført oven for under pkt. 2.7.3.1 er formålet med den elektroniske overvågning at sikre, at den dømte overholder et eventuelt vilkår for prøveløsladelsen eller udgangstilladelsen, som indebærer begrænsninger i den dømtes adgang til færden eller kontakt med andre personer.

Som nævnt ovenfor forudsættes den foreslåede ordning tilrettelagt således, at den elektroniske overvågning i forhold til den dømte gennemføres på den mindst muligt indgribende måde, der er tilstrækkelig til at opnå formålet, hvorfor

den foreslåede ordning efter Justitsministeriets opfattelse opfylder kravet om proportionalitet.

På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at den foreslåede ordning ikke er i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Med lovforslaget vil straffen for straffelovsovertrædelser, hvor der er brugt skydevåben eller eksplosivstoffer på offentligt tilgængeligt sted, kunne forhøjes indtil det halve. Strafskærpelsen forventes at medføre en forøgelse af straffemassen og dermed kapacitetsbehovet i kriminalforsorgen. Dette skønnes at medføre merudgifter i kriminalforsorgen på 10,8 mio. kr. i 2017 stigende til 34,4 mio. kr. årligt fra 2020 og frem.

Det foreslås også at udvide anvendelsesområdet for straffelovens § 81 a, så bestemmelsen fremover vil omfatte den kriminalitet, der er egnet til at fremkalde en konflikt, ligesom bestemmelsen også vil skulle omfatte forhold efter straffelovens § 192 a om overtrædelse af våbenlovgivningen under særligt skærpende omstændigheder. Strafskærpelsen forventes at medføre en forøgelse af straffemassen og dermed kapacitetsbehovet i kriminalforsorgen. Dette skønnes at medføre merudgifter i kriminalforsorgen på 3,2 mio. kr. i 2017 stigende til 9,5 mio. kr. årligt fra 2020 og frem.

Det foreslås desuden, at personer, der er dømt efter straffelovens § 81 a, og som har en tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, ikke skal kunne prøveløslades, medmindre de pågældende har deltaget i exit-forløb. Håndteringen af det øgede kapacitetsbehov i kriminalforsorgen skønnes at medføre merudgifter i kriminalforsorgen på 1,6 mio. kr. i 2017 stigende til 3,2 mio. kr. årligt fra 2018 og frem.

Det foreslås endvidere, at indsatte, som har tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal underlægges brev- og besøgskontrol i videst muligt omfang. Forslaget indebærer merudgifter på 7,6 mio. kr. i 2017 stigende til 10,1 mio. kr. årligt fra 2018 og frem.

Der foreslås herudover, at der skal iværksættes et forsøg med GPS-fodlænke baseret på ny teknologi i forbindelse med prøveløsladelse af indsatte, som har en tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet. Initiativet skønnes at medføre merudgifter på 5 mio. kr. årligt i kriminalforsorgen i forsøgsperioden 2017-2019.

Initiativerne finansieres ved en reduktion af rammen til byfornyelse, rebudgettering af reserven til politiets internationale beredskab og en stramning af optjeningsprincippet for børne- og ungeydelse.

Derudover foreslås det, at straffelovens § 286, stk. 1, ændres, så straffen for systematisk eller organiseret afpresning skærpes med en tredjedel. Forslaget vil medføre begrænsede merudgifter, som vil kunne afholdes inden for Justitsministeriets eksisterende økonomiske rammer.

Lovforslagets øvrige initiativer forventes ikke at have administrative eller økonomiske konsekvenser af betydning for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 27. marts 2017 til den 24. april 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Aalborg Universitet, Juridisk Institut, Aarhus Universitet, Juridisk Institut, Advokatrådet, Amnesty International, Copenhagen Business School, Juridisk Institut, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Våbenhandlerforening, Dansk Erhverv, Dansk Firmaidrætsforbund, DI, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Militaria Forening, Dansk Skytte Union, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Danske Våbenhandlere, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Kriminalpræventive Råd, DGI Skydning, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Fængselsforbundet, Faggruppen af Socialrådgivere i Kriminalforsorgen, Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Friluftsrådet, Hjælp Voldsofre, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, HK Landsklubben Politiet, HORESTA, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Justitsministeriets Skydebaneinspektør, KL, Københavns Universitet, Det Juridiske Fakultet, Kriminalforsorgsforeningen, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Nordisk Våbenforum, Offerrådgivningen, Østre Landsret, Politidirektørforeningen, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigspolitiet, samtlige byretter, SAVN, Sø- og Handelsretten, Syddansk Universitet, Juridisk Institut, Vaabenhistorisk Selskab, Vestre Landsret.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget forventes at medføre merudgifter på 57,2 mio. kr. (fuldt indfaset) til håndtering af det øgede kapacitetsbehov i kriminalforsorgen og brev- og besøgskontrol samt 5 mio. kr. årligt i 2017-2019 til forsøg med GPS-fodlænke.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter de gældende regler i straffelovens § 38, stk. 4, forudsætter prøveløsladelse, at den dømtes forhold ikke gør prøveløsladelsen utilrådelig, at der er sikret den pågældende passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår for løsladelsen, som fastsættes efter § 39, stk. 2 og 3.

Det foreslås, at der i straffelovens § 38, stk. 4, indsættes en henvisning til den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 39, stk. 4, hvorefter der ved prøveløsladelse af indsatte, der er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, vil skulle fastsættes vilkår om, at den indsatte fortsætter med at deltage i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet. Tilsvarende foreslås at gælde, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Den foreslåede henvisning indebærer, at prøveløsladelse af indsatte, der er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, ud over de betingelser der i øvrigt følger af straffelovens § 38, stk. 4, forudsætter, at den indsatte erklærer at ville overholde de vilkår for prøveløsladelse, der følger af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 39, stk. 4. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Der gælder i dag ikke særlige regler for prøveløsladelse af indsatte, der er dømt efter straffelovens § 81 a eller for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser.

Det foreslås, at der i straffelovens § 38 indsættes et nyt *stk. 6*, hvorefter prøveløsladelse af en person, som er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, forud-

sætter at den dømte har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet. Tilsvarende foreslås at gælde, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 38, stk. 6, indebærer, at prøveløsladelsesreglerne skærpes, således at der alene vil kunne ske prøveløsladelse af en indsat, som er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, hvis den dømte forud for løsladelsen har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Den foreslåede ordning finder ikke anvendelse i forhold til prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som afsoner en tidsbestemt straf eller fængsel på livstid, og som er udvist ved dom og kan udsendes af landet i forbindelse med løsladelsen. Dette indebærer, at indsatte, som er udvist ved dom, fortsat vil kunne prøveløslades i overensstemmelse med de almindelige regler herom, hvis udsendelsen må forventes at kunne effektueres i praksis.

Den foreslåede ordning vil således finde anvendelse i forhold til prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som er udvist ved dom, men hvor der ikke udsigt til, at udsendelsen af den pågældende kan effektueres i praksis.

I forhold til personer dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, finder den foreslåede ordning som nævnt anvendelse, hvis ikke særlige omstændigheder taler herimod.

Hvis der foreligger særlige omstændigheder, vil kriminalforsorgen således kunne undlade at fastsætte et programforløb, som den dømte skal deltage i, med den konsekvens, at den indsatte vil kunne prøveløslades uden forud herfor at have deltaget i et sådant forløb.

Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor den pådømte kriminalitet ikke er terrorrelateret eller har karakter af en enkeltstående handling, som ikke kan antages at være udtryk for, hvordan den dømte generelt agerer. Det er endvidere en forudsætning, at den dømtes personlige forhold, herunder eksempelvis alder og helbredstilstand, tilsiger, at den indsatte ikke vil begå ny ligeartet kriminalitet eller påvirke andre hertil efter prøveløsladelsen.

Det vil efter den foreslåede ordning være op til kriminalforsorgen at fastsætte et relevant program for den indsatte under hensyntagen til bl.a. karakteren af den pådømte kriminalitet og den dømtes forhold i øvrigt.

I forhold til indsatte dømt efter straffelovens § 81 a, vil et relevant program navnlig kunne bestå af et exit-forløb med henblik på at få den indsatte til at forlade en rocker- eller bande-gruppering.

I forhold til indsatte dømt for overtrædelse af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, hvor kriminaliteten udspringer af religiøs ekstremisme, vil et relevant program navnlig kunne være et afradikalisering-forløb med henblik på at få den dømte ud af et radikaliseret eller ekstremistisk miljø.

Det forudsættes i alle tilfælde, at den indsatte deltager i programmet fastsat af kriminalforsorgen på aktiv og tilfredsstillende vis. Dette indebærer bl.a., at det ikke er tilstrækkeligt, at den indsatte blot møder op til det fastsatte program, hvis ikke den pågældende i øvrigt er deltagende og viser interesse for det fastsatte program samt giver udtryk for en reel intention om at forlade henholdsvis den relevante rocker- eller bande-gruppering eller det radikaliserede eller ekstremistisk miljø.

Med henblik på at undgå misbrug forudsættes det med lovforslaget, at programforløbet skal være påbegyndt så længe før tidspunktet for prøveløsladelsen, at det er muligt at vurdere den indsattes reelle intention mv.

Hvis den indsatte ikke har deltaget i det fastsatte programforløb på tilfredsstillende vis, bl.a. ved at den pågældende i forbindelse med forløbet ikke har givet udtryk for en reel intention om at forlade henholdsvis den relevante rocker- eller bande-gruppering eller det radikaliserede eller ekstremistisk miljø, vil vedkommende ikke kunne prøveløslades.

Forslaget indebærer ingen ændringer i forhold til de øvrige betingelser, der gælder for prøveløsladelse af indsatte, der afsoner en tidsbestemt straf.

Prøveløsladelse af indsatte, som er dømt efter straffelovens § 81 a eller for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen, vil således fortsat skulle afslås, hvis prøveløsladelse f.eks. findes utilrådeligt, jf. straffelovens § 38, stk. 4.

Det foreslås, at der indsættes en bemyndigelsesbestemmelse i straffelovens § 38, stk. 7, hvorefter justitsministeren kan fastsætte regler om de i forslaget § 38, stk. 6, nævnte programmer, der skal fastsættes af kriminalforsorgen som forudsætning for prøveløsladelse af personer, der er dømt efter

straffelovens § 81 a eller for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Der vil i den forbindelse blive fastsat, nærmere regler om, hvilke elementer forløbet vil skulle bestå af, ligesom der vil blive fastsat generelle retningslinjer for, hvor lang tid inden tidspunktet for den eventuelle prøveløsladelse, at programforløbet vil skulle iværksættes mv.

Der vil endvidere kunne fastsættes nærmere retningslinjer for, hvilke omstændigheder kriminalforsorgen vil skulle lægge vægt på i forbindelse med vurderingen af, om den indsatte har deltaget i programforløbet på tilfredsstillende vis.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter de gældende regler i straffelovens § 39, stk. 3, skal der ved afgørelse om at meddele prøveløsladelse for personer, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, fastsættes vilkår om, at den dømte i prøvetiden ikke opholder sig sammen med eller på anden måde har kontakt med andre med tilknytning til den pågældende gruppe, medmindre der er tale om nærstående, eller der er tale om ophold eller kontakt som led i varretagelsen af et anerkendelsesværdigt formål.

Det foreslås, at der i straffelovens § 39, stk. 3, indsættes en passus, hvorefter de skærpede prøveløsladelsesvilkår ikke gælder for personer, som er udvist ved dom.

Den foreslåede ordning indebærer, at de nævnte vilkår ikke vil skulle fastsættes ved prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som er udvist ved dom og kan udsendes af landet i forbindelse med løsladelsen. Udenlandske indsatte, som er udvist ved dom, vil således kunne prøveløslades uden fastsættelse af de nævnte vilkår, hvis udsendelsen må forventes at kunne effektueres i praksis.

Ved prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som er udvist ved dom, men hvor der ikke udsigt til, at udsendelsen af den pågældende kan effektueres i praksis, vil de nævnte vilkår fortsat skulle fastsættes.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Der gælder i dag ikke særlige regler om vilkårsfastsættelse ved prøveløsladelse af indsatte, som er dømt efter straffelovens § 81 a eller for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser.

Det foreslås, at der i straffelovens § 39 indsættes et nyt *stk. 4*, hvorefter der ved prøveløsladelse af en person, som er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, skal fastsættes vilkår om, at den dømte skal deltage i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet. Tilsvarende foreslås at gælde, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at kriminalforsorgen ved prøveløsladelse af en person, som er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, der forud for prøveløsladelsen har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen, som følge af den foreslåede bestemmelse i § 38, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, skal stille vilkår om, at den indsatte fortsætter med at deltage i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet ved løsladelsen. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Der vil alene skulle fastsættes vilkår om deltagelse i et program fastsat af kriminalforsorgen i prøvetiden, hvis den indsatte som betingelse for prøveløsladelsen har deltaget i et sådant program.

I forhold til indsatte dømt efter straffelovens § 81 a, vil et relevant program navnlig kunne bestå af et exit-forløb med henblik på at få den indsatte til at forlade en rocker- eller bandegruppering.

I forhold til indsatte dømt for overtrædelse af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, hvor kriminaliteten udspringer af religiøs ekstremisme, vil et relevant program navnlig kunne være et afradikaliseringsforløb med henblik på at få den dømte ud af et radikaliseret eller ekstremistisk miljø.

Det forudsættes i alle tilfælde, at den indsatte deltager i programmet fastsat af kriminalforsorgen på aktiv og tilfredsstillende vis. Dette indebærer bl.a., at det ikke er tilstrækkeligt, at den indsatte blot møder op til det fastsatte program, hvis ikke den pågældende i øvrigt er deltagende og viser interesse for det fastsatte program og give udtryk for en reel intention om at forlade henholdsvis den relevante rocker- eller

bandegruppering eller det radikaliserede eller ekstremistisk miljø. Det forudsættes i den forbindelse med lovforslaget, at kriminalforsorgen løbende foretager en konkret vurdering heraf.

I den forbindelse forudsættes det med lovforslaget, at det i sager om overtrædelse af et vilkår om fortsat deltagelse i et program fastsat af kriminalforsorgen vil være udgangspunktet, at den løsladte genindsættes til fortsat afsoning af reststraffen.

Der vil efter omstændighederne undtagelsesvist kunne reageres ved at tildele en advarsel, herunder hvis en enkeltstående vilkårsovertrædelse er begået umiddelbart inden prøvetidens udløb, eller der i øvrigt foreligger undskyldende omstændigheder.

Den foreslåede ordning finder ikke anvendelse i forhold til prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som afsoner en tidsbestemt straf eller fængsel på livstid, og som er udvist ved dom og kan udsendes af landet i forbindelse med løsladelsen. Dette indebærer, at indsatte, som er udvist ved dom, fortsat vil kunne prøveløslades i overensstemmelse med de almindelige regler herom, hvis udsendelsen må forventes at kunne effektueres i praksis.

Den foreslåede ordning vil således finde anvendelse i forhold til prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som er udvist ved dom, men hvor der ikke udsigt til, at udsendelsen af den pågældende kan effektueres i praksis.

I forhold til personer dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, finder den foreslåede ordning som nævnt anvendelse, hvis ikke særlige omstændigheder taler herimod.

Hvis der foreligger særlige omstændigheder, vil kriminalforsorgen således kunne undlade at fastsætte et programforløb, som den dømte i prøvetiden skal deltage i.

Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor den pådømte kriminalitet ikke er terrorrelateret eller har karakter af en enkeltstående handling, som ikke kan antages at være udtryk for, hvordan den dømte generelt agerer. Det er endvidere en forudsætning, at den dømtes personlige forhold, herunder eksempelvis alder og helbredstilstand, tilsiger, at den indsatte ikke vil begå ny lignende kriminalitet eller påvirke andre hertil efter prøveløsladelsen.

Det forudsættes med den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 39, stk. 4, at det klare udgangspunkt i sager om overtrædelse af et vilkår om fortsat at deltage i et program fastsat af kriminalforsorgen i prøvetiden vil være, at den løsladte genindsættes til fortsat afsoning af reststraffen.

Der vil efter omstændighederne undtagelsesvist kunne reageres på en vilkårsovertrædelse efter den foreslåede bestemmelse i § 39, stk. 4, ved at tildele en advarsel. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis en enkeltstående vilkårsovertrædelse er begået umiddelbart inden prøvetidens udløb, eller der i øvrigt foreligger undskyldende omstændigheder.

Det foreslås, at der indsættes en bemyndigelsesbestemmelse i straffelovens § 39, stk. 5, hvorefter justitsministeren kan fastsætte regler om de i forslagens § 39, stk. 4, nævnte programmer, der skal fastsættes som vilkår ved prøveløsladelse af personer, der er dømt efter straffelovens § 81 a, eller overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom, med henblik på at forebygge ny lignende kriminalitet.

Det vil i den forbindelse blive fastsat, nærmere regler om, hvilke elementer forløbet vil skulle bestå af, ligesom det vil blive fastsat generelle retningslinjer for, hvor lang tid inden tidspunktet for den eventuelle prøveløsladelse, at programforløbet vil skulle iværksættes mv.

Det vil endvidere kunne fastsættes nærmere retningslinjer for, hvilke omstændigheder kriminalforsorgen vil skulle lægge vægt på i forbindelse med vurderingen af, om den indsatte har deltaget i programforløbet på tilfredsstillende vis.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Der gælder ikke i dag særlige regler om vilkårsfastsættelse ved tidlig prøveløsladelse efter den såkaldte noget for noget-ordningen i straffelovens § 40 a af indsatte, der er dømt efter straffelovens § 81 a eller for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser.

Det foreslås, at der indsættes en henvisning i straffelovens § 40 a, stk. 3, 2. pkt., og § 40 a, stk. 4, 3. pkt., til den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 39, stk. 4, hvorefter denne bestemmelse finder tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede henvisning indebærer, at der ved tidlig prøveløsladelse efter noget for noget-ordningen i straffelovens § 40 a tilsvarende skal fastsættes vilkår om fortsat deltagelse i et program fastsat af kriminalforsorgen for indsatte, som er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13.

kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4, og til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Der gælder ikke i dag særlige regler for tidlig prøveløsladelse efter noget for noget-ordningen i straffelovens § 40 a af indsatte, der er dømt efter straffelovens § 81 a eller for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser.

Det foreslås, at der indsættes en henvisning i straffelovens § 40 a, stk. 7, hvorefter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 38, stk. 6, finder tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede henvisning indebærer, at der ikke vil kunne ske tidlig prøveløsladelse efter noget for noget-ordningen i straffelovens § 40 a, hvis der er tale om en indsat, som er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, medmindre den dømte forud for løsladelse har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, og til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Efter straffelovens § 41, stk. 1, afgør justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, når 12 år af en straf af fængsel på livstid er udstået, om den dømte skal prøveløslades.

Efter den gældende bestemmelse i straffelovens § 41, stk. 2, forudsætter prøveløsladelse, at den livstidsdømtes forhold ikke gør løsladelse utilrådelig, at der er sikret den pågældende passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår, som fastsættes for løsladelsen.

Det foreslås, at der i straffelovens § 41, stk. 2, indsættes en henvisning til den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 41, stk. 8.

Den foreslåede henvisning indebærer, at prøveløsladelse af livstidsindsatte, der er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, ud over de betingelser der i øvrigt følger af straffelovens § 41, stk. 2, forudsætter, at den indsatte erklærer at ville overholde de vilkår for prøveløsladelse, der følger af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 41, stk. 8. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

De resterende ændringer i den foreslåede bestemmelse er en konsekvens som følge af forslaget om at indsætte et nyt stk. 4 i straffelovens § 41.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 10, og til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Der gælder ikke i dag særlige regler for prøveløsladelse efter straffelovens § 41 af livstidsindsatte, der er dømt efter straffelovens § 81 a eller for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser.

Det foreslås, at der i straffelovens § 41 indsættes et nyt *stk. 4*, hvorefter prøveløsladelse af livstidsindsatte, der er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, endvidere vil forudsætte, at den indsatte forud for prøveløsladelsen har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til den bestemmelse, som for dømte med tidsbestemte fængselsstraffe foreslås indsat i straffelovens § 38, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 41, stk. 4, indebærer, at prøveløsladelsesreglerne skærpes, således at prøveløsladelse af livstidsindsatte, som er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, forudsætter, at den indsatte forud for løsladelsen har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet. Dette gælder uanset hvilken af bestemmelserne nævnt i straffelovens § 81 a, som den livstidsindsatte er dømt for. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens

12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Den foreslåede ordning finder ikke anvendelse i forhold til prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som afsøner en tidsbestemt straf eller fængsel på livstid, og som er udvist ved dom og kan udsendes af landet i forbindelse med løsladelsen. Dette indebærer, at indsatte, som er udvist ved dom, fortsat vil kunne prøveløslades i overensstemmelse med de almindelige regler herom, hvis udsendelsen må forventes at kunne effektueres i praksis.

Den foreslåede ordning vil således finde anvendelse i forhold til prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som er udvist ved dom, men hvor der ikke udsigt til, at udsendelsen af den pågældende kan effektueres i praksis.

I forhold til personer dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, finder den foreslåede ordning som nævnt anvendelse, hvis ikke særlige omstændigheder taler herimod.

Hvis der foreligger særlige omstændigheder, vil kriminalforsorgen således kunne undlade at fastsætte et programforløb, som den dømte skal deltage i, med den konsekvens, at den indsatte vil kunne prøveløslades uden forud herfor at have deltaget i et sådant forløb.

Det vil efter den foreslåede ordning være op til kriminalforsorgen at fastsætte et relevant program for den indsatte under hensyntagen til bl.a. karakteren af den pådømte kriminalitet og den dømtes forhold i øvrigt.

I forhold til indsatte dømt efter straffelovens § 81 a, vil et relevant program navnlig kunne bestå af et exit-forløb med henblik på at få den indsatte til at forlade en rocker- eller bande-gruppering.

I forhold til indsatte dømt for overtrædelse af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, hvor kriminaliteten udspringer af religiøs ekstremisme, vil et relevant program navnlig kunne være et afradikalisering-forløb med henblik på at få den dømte ud af et radikaliseret eller ekstremistisk miljø.

Det forudsættes i alle tilfælde, at den indsatte deltager i programmet fastsat af kriminalforsorgen på aktiv og tilfredsstillende vis. Dette indebærer bl.a., at det ikke er tilstrækkeligt, at den indsatte blot møder op til det fastsatte program, hvis ikke den pågældende i øvrigt er deltagende og viser interesse for det fastsatte program samt giver udtryk for en reel intention om at forlade henholdsvis den relevante rocker- eller bande-gruppering eller det radikaliserede eller ekstremistisk miljø. Kriminalforsorgen vil skulle foretage en konkret vur-

dering heraf i forbindelse med afgørelse af spørgsmålet om prøveløsladelse.

Med henblik på at undgå misbrug forudsættes det med lovforslaget, at programforløbet skal være påbegyndt så længe før tidspunktet for prøveløsladelsen, at det er muligt at vurdere den indsattes reelle intention mv.

Hvis den indsatte ikke har deltaget i det fastsatte programforløb på tilfredsstillende vis, bl.a. ved at den pågældende i forbindelse med forløbet ikke har givet udtryk for en reel intention om at forlade henholdsvis den relevante rocker- eller bande-gruppering eller det radikaliserede eller ekstremistisk miljø, vil vedkommende ikke kunne prøveløslades.

Forslaget indebærer ingen ændringer i forhold til de øvrige betingelser, der gælder for prøveløsladelse af indsatte, der afsøner en tidsbestemt straf.

Prøveløsladelse af indsatte, som er dømt efter straffelovens § 81 a eller for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen, vil således fortsat skulle afslås, hvis prøveløsladelse f.eks. findes utilrådeligt, jf. straffelovens § 41, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Efter de gældende regler i straffelovens § 41, stk. 5, der med lovforslaget bliver til § 41, nr. 6, skal der ved afgørelse om at meddele prøveløsladelse af livstidsindsatte, som af politiet skønnes at have tilknytning til en rocker- eller bande-gruppering, fastsættes vilkår om, at den dømte i prøvetiden ikke opholder sig sammen med eller på anden måde har kontakt med andre med tilknytning til den pågældende gruppe, medmindre der er tale om nærstående, eller der er tale om ophold eller kontakt som led i varetagelsen af et anerkendelsesværdigt formål.

Det foreslås, at der i straffelovens § 41, stk. 5, der med lovforslaget bliver til § 41, stk. 6, indsættes en passus, hvorefter de skærpede prøveløsladelsesvilkår ikke gælder for personer, som er udvist ved dom.

Den foreslåede ordning indebærer, at de nævnte vilkår ikke vil skulle fastsættes ved prøveløsladelse af udenlandske livstidsindsatte, som er udvist ved dom og kan udsendes af landet i forbindelse med løsladelsen. Udenlandske livstidsindsatte, som er udvist ved dom, vil således kunne prøveløslades.

des uden fastsættelse af de nævnte vilkår, hvis udsendelsen må forventes at kunne effektueres i praksis.

Ved prøveløsladelse af udenlandske livstidsindsatte, som er udvist ved dom, men hvor der ikke udsigt til, at udsendelsen af den pågældende kan effektueres i praksis, vil de nævnte vilkår fortsat skulle fastsættes.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Der gælder ikke i dag særlige regler om vilkårsfastsættelse ved prøveløsladelse efter straffelovens § 41 af livstidsindsatte, der er dømt efter straffelovens § 81 a eller for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser..

Det foreslås, at der i straffelovens § 41 indsættes et nyt *stk.* 8, hvorefter det ved prøveløsladelse af livstidsindsatte, som er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, skal fastsættes vilkår om, at den dømte skal deltage i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet. Tilsvarende foreslås at gælde, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til den bestemmelse, som foreslås indsat i straffelovens § 39, stk. 4, for dømte med tidsbestemte fængselsstraffe, jf. lovforslagets § 1, nr. 4.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at kriminalforsorgen ved prøveløsladelse af en livstidsindsat, som er dømt efter straffelovens § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, der i medfør af straffelovens § 41, stk. 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 8, forud for prøveløsladelsen har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen, skal fastsætte vilkår om, at den indsatte fortsætter med at deltage i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Der vil alene skulle fastsættes vilkår om deltagelse i et program fastsat af kriminalforsorgen i prøvetiden, hvis den indsatte som betingelse for prøveløsladelsen har deltaget i et sådant program.

I forhold til indsatte dømt efter straffelovens § 81 a, vil et relevant program navnlig kunne bestå af et exit-forløb med henblik på at få den indsatte til at forlade en rocker- eller bandegruppering.

I forhold til indsatte dømt for overtrædelse af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, hvor kriminaliteten udspringer af religiøs ekstremisme, vil et relevant program navnlig kunne være et afradikalisering-forløb med henblik på at få den dømte ud af et radikaliseret eller ekstremistisk miljø.

Det forudsættes i alle tilfælde, at den indsatte deltager i programmet fastsat af kriminalforsorgen på aktiv og tilfredsstillende vis. Dette indebærer bl.a., at det ikke er tilstrækkeligt, at den indsatte blot møder op til det fastsatte program, hvis ikke den pågældende i øvrigt er deltagende og viser interesse for det fastsatte program og give udtryk for en reel intention om at forlade henholdsvis den relevante rocker- eller bandegruppering eller det radikaliserede eller ekstremistisk miljø.

Det forudsættes med den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 41, stk. 8, at det klare udgangspunkt i sager om overtrædelse af et vilkår om fortsat at deltage i et program fastsat af kriminalforsorgen vil være, at den løsladte genindsættes til fortsat afsoning af reststraffen.

Der vil efter omstændighederne undtagelsesvist kunne reageres på en vilkårsovertrædelse efter den foreslåede bestemmelse i § 41, stk. 8, ved at tildele en advarsel. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis en enkeltstående vilkårsovertrædelse er begået umiddelbart inden prøvetidens udløb, eller der i øvrigt foreligger undskyldende omstændigheder.

Den foreslåede ordning finder ikke anvendelse i forhold til prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som afsoner en tidsbestemt straf eller fængsel på livstid, og som er udvist ved dom og kan udsendes af landet i forbindelse med løsladelsen. Dette indebærer, at indsatte, som er udvist ved dom, fortsat vil kunne prøveløslades i overensstemmelse med de almindelige regler herom, hvis udsendelsen må forventes at kunne effektueres i praksis.

Den foreslåede ordning vil således finde anvendelse i forhold til prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som er udvist ved dom, men hvor der ikke udsigt til, at udsendelsen af den pågældende kan effektueres i praksis.

I forhold til personer dømt for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, finder den foreslåede ordning som nævnt anvendelse, hvis ikke særlige omstændigheder taler herimod.

Hvis der foreligger særlige omstændigheder, vil kriminalforsorgen således kunne undlade at fastsætte et programforløb, som den dømte skal deltage i, med den konsekvens, at den indsatte vil kunne prøveløslades uden forud herfor at have deltaget i et sådant forløb.

Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor den pådømte kriminalitet ikke er terrorrelateret eller har karakter af en enkeltstående handling, som ikke kan antages at være udtryk for hvordan den dømte generelt agerer. Det er endvidere en forudsætning, at den dømtes personlige forhold, herunder eksempelvis alder og helbredstilstand, tilsiger, at den indsatte ikke vil begå ny ligeartet kriminalitet eller påvirke andre hertil efter prøveløsladelsen.

Det foreslås, at der indsættes en bemyndigelsesbestemmelse i straffelovens § 41, *stk.* 9, hvorefter justitsministeren kan fastsætte regler om de i forslaget § 41, stk. 4 og 8, nævnte programmer, der skal fastsættes af kriminalforsorgen som forudsætning for prøveløsladelse og vilkår ved prøveløsladelse af personer, der er dømt efter straffelovens § 81 a eller for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Det vil i den forbindelse blive fastsat, nærmere regler om, hvilke elementer forløbet vil skulle bestå af, ligesom det vil blive fastsat generelle retningslinjer for, hvor lang tid inden tidspunktet for den eventuelle prøveløsladelse, at programforløbet vil skulle iværksættes og retningslinjer for forløbet under prøvetiden.

Det vil endvidere kunne fastsættes nærmere retningslinjer for, hvilke omstændigheder kriminalforsorgen vil skulle lægge vægt på i forbindelse med vurderingen af, om den indsatte har deltaget i programforløbet på tilfredsstillende vis.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Efter den gældende bestemmelse i straffelovens § 42, stk. 2, finder bestemmelserne i straffelovens § 40, stk. 2-5, jf. § 41, stk. 4 og 5, om vilkårsovertrædelse tilsvarende anvendelse for livstidsindsatte.

Det foreslås, at der indsættes en henvisning i straffelovens § 42, stk. 2, hvorefter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 41, stk. 8, finder tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede henvisning indebærer, at straffelovens § 40, stk. 2-5, finder tilsvarende anvendelse, når der er tale om vilkår fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 41, stk. 8.

De øvrige ændringer i den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af forslaget om at indsætte et nyt stk. 4 i straffelovens § 41.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

Det følger af straffelovens § 81 a, stk. 1, at den straf, der er foreskrevet i straffelovens §§ 119, 123 og 244, § 244, jf. § 247, § 245, § 245, jf. § 247, § 246, jf. § 245, § 246, jf. § 245, jf. § 247, § 252, stk. 1, § 260, stk. 1, § 261, stk. 1 og 2, § 266, § 285, stk. 1, jf. § 281, § 286, stk. 1, jf. § 281, og § 288, kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen har baggrund i en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af denne lovs § 180.

Det foreslås at udvide opregningen af bestemmelser i § 81 a til ligeledes at omfatte straffelovens § 192 a om overtrædelse af våbenlovgivningen under særligt skærpende omstændigheder.

Det indebærer, at straffen for besiddelse mv. af bl.a. enkelt-skudsvåben, halvautomatiske våben, repetervåben, fuldautomatiske skydevåben, panserværnsraketter, morterer, håndgranater, bomber, miner, eksplosivstoffer, springknive og faldknive, vil kunne forhøjes i medfør af straffelovens § 81 a, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldte.

Som eksempel på et tilfælde, hvor en overtrædelse af straffelovens § 192 a kan have baggrund i en konflikt omfattet af straffelovens § 81 a, kan nævnes, at en person fra en gruppe ulovligt besidder en pistol under særligt skærpende omstændigheder, hvis pistolen bl.a. besiddes med henblik på generelt at kunne forsvare sig selv eller andre mod angreb fra en anden gruppe eller besiddes med henblik på at kunne angribe en person fra en anden gruppe. Bestemmelsen vil også kunne finde anvendelse på ulovlig indførsel af skydevåben, ulovlig handel med våben og ulovlige våbenlagre, der helt eller delvist har baggrund i en konflikt med en anden gruppe.

Der er med forslaget ikke i øvrigt tilsigtet nogen ændring i bestemmelsens anvendelsesområde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Det følger af straffelovens § 81 a, stk. 1, at den straf, der er foreskrevet i straffelovens §§ 119, 123 og 244, § 244, jf. § 247, § 245, § 245, jf. § 247, § 246, jf. § 245, § 246, jf. § 245, jf. § 247, § 252, stk. 1, § 260, stk. 1, § 261, stk. 1 og 2, § 266, § 285, stk. 1, jf. § 281, § 286, stk. 1, jf. § 281, og § 288, kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen har baggrund i en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180. Efter § 81 a, stk. 2, skal det ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af straffelovens § 180, § 183, stk. 2, og § 237 i almindelighed indgå som en særdeles skærpene omstændighed, hvis lovovertrædelsen har baggrund i en konflikt som nævnt i stk. 1.

Det foreslås at udvide anvendelsesområdet for straffelovens § 81 a til også at omfatte de straffelovsovertrædelser, der er opregnet i bestemmelsen, i tilfælde hvor de pågældende overtrædelser er egnede til at fremkalde en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten enten anvendes skydevåben eller anvendes våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller begås brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.

Begreberne konflikt og grupper skal forstås i overensstemmelse med gældende ret, jf. nærmere herom pkt. 2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Det indebærer bl.a., at begrebet konflikt skal forstås bredt, og at enhver uoverensstemmelse eller uenighed mellem to eller flere grupper vil kunne udgøre en konflikt i § 81 a's forstand. Med grupper forstås, at der skal være mere end én person på hver side i konflikten. Som grupper anses ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer.

Ved vurderingen af, om en lovovertrædelse er »egnet til at fremkalde« en konflikt af den nævnte art, vil det bl.a. kunne tillægges betydning, om en eller begge af grupperne i almindelighed er kendt for at besidde skydevåben mv., herunder om de har et kendt reaktionsmønster ved konflikter med andre grupper, hvori det bl.a. indgår, at der anvendes skydevåben mv. eller begås brandstiftelse. Det vil også kunne tillægges betydning, om gerningspersonen eller personer fra en af grupperne eksempelvis er eller har været i besiddelse af

ulovlige skydevåben mv. eller skudsikre veste eller lignende genstande, der tyder på, at de pågældende er beredte på en konflikt med anvendelse af skydevåben mv. eller regner med at kunne møde modstandere, som er i besiddelse af skydevåben mv. Der vil ligeledes kunne lægges vægt på den aktuelle situation i de to grupper, herunder f.eks. om der er en ansændt stemning mellem grupperne, en uenighed om kriminelle markeder mv. eller en aggressiv adfærd i øvrigt, og om den omhandlede lovovertrædelse i den sammenhæng kan være egnet til at fremkalde en konflikt i § 81 a's forstand.

Det bemærkes i den forbindelse, at de straffelovsovertrædelser, som er opregnet i § 81 a, alle er meget grove forbrydelser. Visse af lovovertrædelserne vil dog for en generel betragtning være mere egnede til at fremkalde en konflikt i bestemmelsens forstand end andre. Eksempelvis vil forbrydelser som drab, drabsforsøg, grov vold eller frihedsberøvelse, som udgangspunkt skulle anses for egnet til at fremkalde en konflikt, når de begås af en person fra eksempelvis en rocker- eller bandegruppe mod en person fra en rivaliserende gruppe, medmindre der foreligger ganske særlige forhold, der taler for et andet resultat. I denne vurdering vil der også skulle indgå oplysninger om de konkrete grupper, herunder f.eks. om deres medlemmer og kendte reaktionsmønstre mv. som nærmere anført ovenfor.

Omvendt vil en række af lovovertrædelserne i § 81 a for en generel betragtning ikke på tilsvarende vis være egnede til at fremkalde en konflikt i § 81 a's forstand. Eksempelvis vil forbrydelser som vold mod personer i offentlig tjeneste eller ulovlig våbenbesiddelse under særligt skærpene omstændigheder i almindelighed næppe kunne anses for egnede til at fremkalde en konflikt mellem grupper i bestemmelsens forstand.

Det vil ligeledes kunne indgå i vurderingen, om den pågældende lovovertrædelse på tidspunktet for pådømmelsen heraf rent faktisk har fremkaldt en konflikt. Omvendt betyder fraværet af en sådan konflikt ikke, at lovovertrædelsen dermed er uegnet til at fremkalde en konflikt. Det afgørende vil under alle omstændigheder være de oplysninger, der foreligger om grupperne og deres medlemmer mv. og den konkrete forbrydelse, og om sammenhængen mellem disse oplysninger gør, at lovovertrædelsen efter en konkret vurdering må anses for egnet til at fremkalde en konflikt mellem de pågældende grupper.

Der er med forslaget ikke i øvrigt tilsigtet nogen ændring i bestemmelsens anvendelsesområde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 14

Det følger af straffelovens § 81 a, stk. 1, at den straf, der er foreskrevet i straffelovens §§ 119, 123 og 244, § 244, jf. § 247, § 245, § 245, jf. § 247, § 246, jf. § 245, § 246, jf. § 245, jf. § 247, § 252, stk. 1, § 260, stk. 1, § 261, stk. 1 og 2, § 266, § 285, stk. 1, jf. § 281, § 286, stk. 1, jf. § 281, og § 288, kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen har baggrund i en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.

Det foreslås, at udtrykket »er anvendt« to steder i § 81 a, stk. 1, ændres til »anvendes«, og at udtrykket »er begået« ændres til »begås«.

De foreslåede ændringer er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 13, hvorefter straffelovens § 81 a fremover også vil skulle omfatte de lovovertrædelser, som er egnet til at fremkalde en konflikt mellem grupper af personer. Der henvises derfor til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 13.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 15

Straffeloven indeholder ikke i dag en selvstændig bestemmelse om strafforhøjelse for lovovertrædelser på offentligt tilgængeligt sted ved brug af skydevåben mv.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i straffeloven som § 81 b, hvoraf det fremgår, at hvis en af de i straffeloven omhandlede lovovertrædelser begås på offentligt tilgængeligt sted ved brug af skydevåben eller af våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, jf. § 192 a, stk. 1, uden at forholdet er omfattet af § 81 a, kan straffen forhøjes indtil det halve.

Straffelovens § 81 b skal ses som et supplement til straffelovens § 81 a og vil således alene finde anvendelse på forhold, som ikke samtidig omfattes af § 81 a.

Den foreslåede bestemmelse er bl.a. tiltænkt at skulle finde anvendelse i de tilfælde, hvor skydevåben mv. bruges til personangreb på offentligt tilgængeligt sted, hvor der generelt er en risiko for, at også tilfældigt udenforstående personer kan blive ramt, som det eksempelvis har været tilfældet ved en række skyderier med tilknytning til rocker- eller bandemiljøet i 2016. Personer uden tilknytning til rocker- eller

bandemiljøet vil imidlertid også være omfattet af bestemmelsen.

Den foreslåede bestemmelse omfatter alle overtrædelser af straffeloven, herunder også forsøg på og medvirken til lovovertrædelserne, jf. straffelovens §§ 21 og 23.

I praksis forventes bestemmelsen navnlig at få betydning i forbindelse med overtrædelser af straffelovens bestemmelser om manddrab (§ 237), legemsangreb af særlig farlig karakter (§§ 245-246) og forsætlig fareforvoldelse (§ 252).

Det er en betingelse, at der samtidig med en overtrædelse af en af straffelovens bestemmelser begås en overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, om ulovlig våbenbesiddelse mv. under særligt skærpene omstændigheder. Våbentyper omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, vil f.eks. kunne være enkeltskudsvåben, halvautomatiske våben, repetervåben, fuldautomatiske skydevåben, panserværnsraketter, morterer, håndgranater, bomber, miner og eksplosivstoffer.

Det er efter den foreslåede bestemmelse endvidere en betingelse, at lovovertrædelsen begås ved »brug« af skydevåben mv. Dette udtryk indebærer et krav om, at skydevåbnet mv. er affyret (eller forsøgt affyret), eller at eksplosivstoffet, håndgranaten mv. er bragt til sprængning (eller forsøgt bragt til sprængning) i forbindelse med den pågældende overtrædelse af straffeloven.

Efter den foreslåede bestemmelse er det ligeledes en betingelse, at lovovertrædelsen begås på »offentligt tilgængeligt sted«. Offentligt tilgængeligt sted skal forstås som steder, hvortil der er almindelig adgang, herunder veje, parker, offentlige transportmidler, restauranter, butikker, butikscentre, forlystelsessteder og offentlige kontorer. En straffelovsovertrædelse, som begås ved brug af skydevåben mv. i en bil, som befinder sig på offentligt tilgængeligt sted, er også omfattet af begrebet.

Det forudsættes i den forbindelse, at en lovovertrædelse bl.a. anses for begået på offentligt tilgængeligt sted, hvis enten gerningsmanden eller offeret befinder sig på offentligt tilgængeligt sted. For eksempel vil et skud afgivet fra en privat lejlighed være omfattet af den foreslåede bestemmelse, hvis skuddet er rettet mod en person, der befinder sig på offentligt tilgængeligt sted. På samme måde vil et skud afgivet fra offentligt tilgængeligt sted være omfattet af den foreslåede bestemmelse, selv om skuddet er rettet mod en person, der befinder sig i en privat bolig. Tilsvarende gælder, hvor skuddet passerer offentligt tilgængeligt sted på vej fra en privat bolig til en anden.

Bestemmelsen omfatter både strafudmålingen for overtrædelsen af straffelovens § 192 a, stk. 1, og den overtrædelse

af straffeloven, som er begået ved brug af skydevåben mv. Straffen for disse lovovertrædelser kan efter straffelovens § 81 b forhøjes indtil det halve i forhold til den straf, der ville blive fastsat af domstolene for tilsvarende lovovertrædelser, hvor den foreslåede bestemmelse i § 81 b ikke finder anvendelse. Dette gælder uanset den pågældende lovovertrædelses strafferamme.

Uanset den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 b kan der dog højst udmåles en tidsbestemt straf på fængsel i 20 år, jf. straffelovens § 33, stk. 2.

Det forudsættes, at den øvre del af strafskærpsesrammen – dvs. hvor straffen som udgangspunkt vil skulle forhøjes med det halve – først og fremmest vil skulle finde anvendelse i forbindelse med lovovertrædelser, hvor skydevåben mv. bruges til personangreb på åben gade og andre lignende offentligt tilgængelige steder, hvor andre mennesker i almindelighed færdes, og hvor der er en risiko for, at forbipasserende eller omkringboende mv. kan blive ramt. Det er i den forbindelse ikke afgørende, om der aktuelt befandt sig mennesker i det pågældende område, herunder om angrebet er foregået om aftenen eller om natten.

Det indebærer bl.a., at straffen i en sag, hvor en person eksempelvis afgiver skud mod en anden person på åben gade, en villavej eller gennem vinduet til en café mv., som udgangspunkt vil skulle forhøjes med det halve i forhold til den straf, der i dag ville blive fastsat af domstolene. I tilfælde, hvor domstolene i dag ville udmåle en straf på 8 års fængsel – f.eks. i en sag om drabsforsøg på åben gade ved brug af skydevåben – er det således forudsat, at der fremover som udgangspunkt fastsættes en straf på 12 års fængsel.

Såfremt en person derimod overtræder straffeloven ved brug af f.eks. skydevåben på et offentligt tilgængeligt sted, hvor der typisk ikke er risiko for, at tilfældigt udenforstående kan blive ramt, eksempelvis i en forladt grusgrav eller et andet meget øde sted, vil der som udgangspunkt alene skulle fastsættes en straf noget over de strafpositioner, der i dag ville blive fastsat af domstolene.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Endvidere vil de øvrige almindelige regler i straffeloven om bl.a. strafbarhedsbetingelser og straffe mv. finde uændret anvendelse.

Bestemmelsen i § 81 b udelukker ikke anvendelse af de almindelige strafskærpsesgrunde i § 81 både med hensyn til forhold, der måtte blive henført under § 81 b, og med hensyn til forhold, der efter en konkret vurdering ikke måtte blive det.

I sager, hvor et forhold konkret ikke henføres under straffelovens § 81 b, kan der således efter omstændighederne være grund til at overveje, om der foreligger skærpende omstændigheder efter § 81.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 16

Afpresning straffes efter straffelovens § 285, stk. 1, med fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Straffen kan dog stige til fængsel indtil 6 år, når forbrydelsen er af særlig grov beskaffenhed navnlig på grund af udførelsesmåden, eller fordi forbrydelsen er udført af flere i forening eller under medtagelse af våben eller andet farligt redskab eller middel, eller når et større antal forbrydelser er begået, jf. § 286, stk. 1.

Det foreslås at ændre straffelovens § 286, stk. 1, således at det udtrykkeligt fremgår af bestemmelsen, at straffen for afpresning kan stige til fængsel i indtil 6 år, når der er tale om systematisk eller organiseret afpresning.

Den foreslåede bestemmelse er navnlig tiltænkt at skulle finde anvendelse på grove tilfælde af afpresning, hvor personer med tilknytning til rocker- eller bandemiljøet gentagne gange opkræver såkaldte »beskyttelsespenge« af erhvervsdrivende for at lade dem være i fred, jf. herom ovenfor pkt. 2.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Personer uden tilknytning til rocker- eller bandemiljøet vil imidlertid også være omfattet af den foreslåede strafskærpselse.

Det vil afhænge af en konkret vurdering, om der er tale om systematisk eller organiseret afpresning. Der vil i den forbindelse navnlig skulle lægges vægt på, om der er tale om gentagne tilfælde af afpresning over for f.eks. en bestemt erhvervsdrivende eller erhvervsdrivende i samme kvarter eller branche. Der er ikke krav om, at alle tilfælde af afpresning udføres af den samme gerningsperson, hvis afpresningen udøves af de pågældende efter aftale, eller hvis gerningspersonen f.eks. har viden om, at det afpresningsforhold, som den pågældende begår, indgår i en systematisk eller organiseret afpresning af en eller flere forurettede udført af f.eks. andre medlemmer af samme gruppering.

Som nævnt ovenfor pkt. 2.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger vil dette eksempelvis kunne være tilfældet, hvor den indledende afpresning er udøvet af en eller flere

personer, og hvor den efterfølgende afpresning udøves af en anden person, der ikke har medvirket til den indledende afpresning, men som er bekendt med afpresningen.

Tilfælde, hvor en enkeltperson systematisk afpresser et større antal erhvervsdrivende, vil også være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det er med forslaget forudsat, at der som udgangspunkt skal ske en forhøjelse af straffen med omkring en tredjedel i forhold til den frihedsstraf for systematisk eller organiseret afpresning, der hidtil har været fastsat af domstolene.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Det følger af § 1, stk. 2, i lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme, at politiet kan forbyde enhver person adgang til en bestemt ejendom, hvis der skønnes at være betydelig risiko for angreb som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 2. Det følger endvidere, at forbud tilkendegives ved skiltning.

Det foreslås at tydeliggøre, at forbud efter § 1, stk. 2, både kan meddeles i forhold til ejendomme, der tjener som tilhørssted for en gruppe af personer, og andre ejendomme. Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af § 1, stk. 4, om den tidsmæssige udstrækning af et generelt forbud, hvorefter politiet kan forbyde enhver person adgang til en bestemt ejendom i typisk 14 dage ad gangen, hvis ejendommen tjener som tilholdssted for en gruppe, og i typisk 1-2 dage ved andre ejendomme, jf. nærmere herom i bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3.

Bestemmelsen vil som hidtil kunne anvendes, når det ikke vil være formålstjenligt i forhold til at søge afværget den betydelige risiko for angreb, der vil være til fare for personer, der bor eller befinder sig i nærheden, at nedlægge individuelle opholdsforbud efter lovens § 1, stk. 1. Det generelle forbud kan således f.eks. anvendes, hvor det ikke er muligt nærmere at identificere og dermed nedlægge individuelle

opholdsforbud efter stk. 1 til samtlige af de personer, hvis tilstedeværelse i ejendommen indebærer betydelig risiko for angreb.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af § 1, stk. 3, i lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme, at stk. 1 og 2 kun kan anvendes, såfremt det angreb, der er risiko for, må antages at være led i et gensidigt opgør mellem grupper af personer, hvor der på begge sider anvendes voldelige midler, herunder skydevåben eller sprængstoffer.

Det foreslås at ændre betingelsen i § 1, stk. 3, således at det fremover ikke skal være et krav for nedlæggelse af et forbud efter lovens stk. 1 eller 2, at der som minimum er anvendt skydevåben eller sprængstoffer, og at sådanne midler har været anvendt på begge sider af konflikten.

Med den foreslåede ændring vil der kunne nedlægges forbud mod ophold i bestemte ejendomme, såfremt det angreb, der er risiko for, må antages at have baggrund i en verserende konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten er anvendt våben eller eksplosivstoffer eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180. Adgangen til at nedlægge forbud mod ophold i bestemte ejendomme udvides således.

Det vil fremover være en betingelse, at der mindst én gang som led i konflikten er anvendt våben eller eksplosivstoffer eller begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180. Med udtrykket konflikt, hvor der er »anvendt våben« sigtes til udøvelse af grov personfarlig kriminalitet, der som minimum er omfattet af straffelovens § 245, eller forsætlig fareforvoldelse efter § 252, stk. 1, som kan begrunde risiko for et gengældelsesangreb. Det betyder, at brug af f.eks. knive, økser, skydevåben mv., kan udgøre grundlaget for at nedlægge et forbud, hvis det medfører risiko for et angreb. Endvidere vil risikoen for et angreb i form af alvorlig brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180 også kunne begrunde et forbud. Angreb, der udøves uden anvendelse af våben eller redskaber, der i øvrigt kan sidestilles hermed, vil derimod ikke være omfattet af bestemmelsen. Dette vil eksempelvis være tilfældet ved udøvelse af vold ved f.eks. kraftige spark.

Ændringen af den nuværende betegnelse »sprængstoffer« til »eksplosivstoffer« er alene af redaktionel karakter, jf. også pkt. 2.5.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det er en betingelse for at anvende den foreslåede bestemmelse, at angrebet, som der er risiko for, har baggrund i en verserende konflikt mellem grupper af personer.

Udtrykket »baggrund i« indebærer, at det skal kunne lægges til grund, at det angreb, som risikeres, helt eller delvist er motiveret af at ville deltage i eller reagere på en verserende konflikt mellem grupper af personer. Det er uden betydning, om der tillige er andre motiver for angrebet, herunder f.eks. personlige uoverensstemmelser, hævn for tidligere krænkelser, fornærmelser eller lignende.

Det er ikke en betingelse, at det kan fastslås, hvilket af flere mulige underliggende forhold, der risikerer at motivere gerningsmanden. Der er endvidere ikke noget krav til konflikten indhold, men alene et krav om, at konflikten – uanset hvad den handler om – er baggrund for det angreb, som der er risiko for.

Begrebet »konflikt« skal således forstås bredt. Enhver uoverensstemmelse eller uenighed mellem to eller flere grupper vil kunne udgøre en konflikt i lovens forstand. Det er uden betydning for vurderingen af, om en konflikt er omfattet af den foreslåede bestemmelse, hvad der er årsagen til konflikten, og hvad konflikten drejer sig om. Det er ligeledes uden betydning, om konflikten er begrundet i et eller flere forhold. Det er dog et krav for nedlæggelse af forbud, at der er tale om en verserende konflikt, hvor der foreligger en reel og aktuel risiko for angreb. I tilfælde, hvor en gruppering aftaler med en anden gruppering, at sidstnævnte gruppering skal foretage et gengældelsesangreb på vegne af den første gruppering, anses sidstnævnte gruppering også for omfattet af konflikten.

Hvis der er foretaget et angreb mod en gruppe, som fører til en risiko for et gengældelsesangreb, vil der som altovervejende hovedregel være tale om en konflikt i lovens forstand.

Med udtrykket »grupper af personer« sigtes til, at der skal være mere end én person på hver side i konflikten. Som grupper anses ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer, f.eks. at personerne i gruppen som regel bliver alarmeret og instrueret via telefon- eller sms-kæder i forbindelse med bestemte voldelige eller truende begivenheder, som indtræffer.

Hvis der nedlægges opholdsforbud på baggrund af en enkelt hændelse, vil forbuddet alene kunne meddeles over for de personer eller i forhold til det tilholdssted, der tilhører eller har tilknytning til den angribende gruppering. Opholdsforbud kan dog fortsat nedlægges over for personer, som ikke

nødvendigvis selv tilhører den pågældende gruppering. Der kan f.eks. således også være tale om såkaldte »supportere« eller »hangarounds«.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det følger af § 1, stk. 4, i lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme, at forbud efter loven nedlægges for et bestemt tidsrum eller indtil videre.

Det foreslås at ændre bestemmelsen, så det præciseres, at et forbud nedlægges for et »nærmere« bestemt tidsrum eller indtil videre.

Det følger af almindelige proportionalitetsprincipper, at politiet skal vælge den løsning, der er mindst indgribende i forhold til det formål, der søges opnået. Hvis der er tale om en forbigående risiko, hvor det er tilstrækkeligt at nedlægge forbud for et bestemt antal dage, må der ikke nedlægges forbud indtil videre. På den anden side er bestemmelsen ikke til hinder for, at et tidsbegrænset forbud forlænges, hvis betingelserne for forbuddet fortsat er opfyldt.

Hvis forbuddet retter sig mod en ejendom, der tjener som tilholdssted for en gruppe, og de øvrige betingelser i lovens § 1, stk. 2, er opfyldt, kan et generelt forbud således typisk nedlægges for et kortere tidsrum på højst 14 dage ad gangen.

Et generelt forbud efter stk. 2, der er rettet mod en ejendom, der ikke tjener som tilholdssted for en gruppe, vil dog kun kunne nedlægges for et meget kort tidsrum, typisk nogle få dage.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det følger af § 2 i lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme, at forsætlig overtrædelse af forbud udstedt i medfør af § 1, stk. 1 og 2, straffes med fængsel indtil 2 år.

Forsætlig overtrædelse af et nedlagt opholdsforbud straffes med fængsel, uanset om der er tale om et forbud rettet mod en bestemt person (individuel forbud) eller et forbud over for enhver (generelt forbud). En forsætlig overtrædelse af et forbud vil f.eks. foreligge, hvis en person tager ophold i den

pågældende ejendom, selvom vedkommende er bekendt med, at opholdet er i strid med et nedlagt forbud.

Strafferammen indebærer, at bøde ikke kan anvendes. Bestemmelsen affattes med samme ordlyd, idet det dog forudsættes, at straffen fordobles i forhold til det nuværende forudsatte straffniveau (dvs. mindst 30 dages fængsel), således at straffen fremover i førstegangstilfælde fastsættes til fængsel i normalt mindst 60 dage.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Den foreslåede strafferamme giver mulighed for, at en person, som overtræder et nedlagt opholdsforbud, kan varetægtsfængsles efter retsplejelovens § 762, stk. 1, hvis de øvrige betingelser herfor er opfyldt, f.eks. såfremt der er bestemte grunde til at frygte, at den pågældende ellers vil overtræde forbuddet på ny.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Lov nr. 907 af 15. oktober 1996 om forbud mod ophold i bestemte ejendomme indeholder ikke en bestemmelse om territorialgyldighed. Det betyder, at loven som udgangspunkt er direkte gældende for Færøerne og Grønland. Lov nr. 406 af 2. juni 1998 indeholder heller ikke en territorialbestemmelse, hvorfor denne lov som udgangspunkt også gælder direkte for Færøerne og Grønland. Lovene er imidlertid ikke kundgjort i landsstyrets kundgørelsestidende for Færøerne og er derfor ikke trådt i kraft for Færøerne.

Det foreslås, at der indsættes en § 5 i lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme, hvoraf fremgår, at loven ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger. Dette vil således give hjemmel til at udstede en anordning, der helt eller delvis sætter lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme i kraft i den skikkelse, som loven har fået i medfør af lov nr. 406 af 2. juni 1998, med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Det bemærkes, at der i § 5 i dette lovforslag foreslås indsat en territorialbestemmelse med anordningshjemmel for så vidt angår ændringerne i § 2, nr. 1-4, hvilket vil medføre, at de foreslåede ændringer til lov om forbud mod ophold i be-

stemte ejendomme, vil kunne sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1

Efter gældende ret er det ikke muligt, at afskære indsatte tilknyttet en rocker- eller bandegruppering fra at modtage besøg fra personer, der tilhører den samme gruppering, medmindre dette i det enkelte tilfælde findes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Det foreslås, at der i straffuldbyrdelseslovens § 51 indsættes et nyt *stk. 4*, hvorefter en indsat, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den indsatte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, afskæres fra at modtage besøg af personer med tilknytning til den pågældende gruppe, medmindre ganske særlige grunde gør sig gældende.

Det forudsættes i den forbindelse, at også en allerede meddelt besøgstilladelse under de nævnte omstændigheder indtages, medmindre ganske særlige grunde gør sig gældende.

Begrebet »tilknytning« indebærer, at der må foreligge en antagelse om en stærk tilknytning til gruppen som sådan. Forslaget omfatter således ikke personer med en løsere tilknytning til den pågældende persongruppe. Det blotte bekendtskab med enkeltpersoner fra den pågældende gruppe falder således uden for den foreslåede bestemmelses anvendelsesområde.

Det afgørende for at bringe den foreslåede bestemmelse i anvendelse er på det punkt alene, at den indsatte ifølge politiets skøn har en sådan tilstrækkelig tilknytning til den pågældende persongruppe.

Det forhold, at en indsat på tidspunktet for afsoningens påbegyndelse har haft tilknytning til rocker- og bandemiljøet mv., men under afsoningen har forladt dette miljø, vil som udgangspunkt indebære, at den pågældende ikke længere har den fornødne tilknytning til gruppen.

En tilknytning til en rocker- eller bandegruppe mv., der først er opstået under afsoningen, vil medføre, at besøg afskæres under de nævnte omstændigheder.

Begrebet »grupper af personer« indebærer, at der skal være mere end én person på hver side i konflikten. Som grupper anses ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og med navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer, f.eks. at personerne i gruppen som regel bliver alarmeret og instrueret via telefon- eller sms-kæder i forbindelse med bestemte voldelige eller truende begivenheder, som indtræffer.

Begrebet »voldelig« indebærer for det første, at konflikten må have givet sig udslag i mindst én hændelse, der kan karakteriseres som voldelig. Hermed sigtes navnlig til voldelige angreb, hvor en eller flere personer med tilknytning til en persongruppe har overfaldet en eller flere personer med tilknytning til en anden gruppe. Også situationer, hvor en eller flere personer fra de involverede grupper er stødt sammen efter aftale eller indbyrdes forståelse, og hvor der derfor ikke kan siges at være tale om et egentligt angreb, er omfattet, hvis sammenstødet har indebåret en voldelig konfrontation.

For at en konflikt kan anses for voldelig, må der dog være tale om et voldeligt præg af en vis styrke. Handlinger, som alene må anses for omfattet af straffelovens § 244 om simpel vold, vil således ikke i sig selv kunne føre til, at en konflikt skal betragtes som voldelig. Det omfatter eksempelvis i almindelighed slag, spark og lignende.

Den foreslåede bestemmelse tager derimod navnlig sigte på tilfælde, hvor der som led i konflikten er sket angreb eller sammenstød under anvendelse af stik- eller slagvåben eller lignende. Anvendelse af skydevåben mv. vil også medføre, at konflikten skal betragtes som voldelig. Som udgangspunkt må der således som led i konflikten være begået handlinger, der som minimum kan karakteriseres som kvalificeret vold, jf. straffelovens § 245.

Det er ikke en betingelse, at der er tale om en gensidigt voldelig konflikt. Der vil også være tale om en verserende voldelig konflikt i de foreslåede bestemmers forstand i tilfælde, hvor en gruppe af personer ensidigt forfølger en anden gruppe af personer. I sådanne tilfælde vil konflikten dog alene have konsekvenser for adgangen til at modtage besøg for personer med tilknytning til den gruppe i konflikten, der udfører angrebene.

Begrebet »verserende« indebærer, at der må være en aktuel risiko for yderligere hændelser af den ovenfor nævnte karakter.

Det gælder, uanset om et besøg kan frygtes at virke som katalysator for yderligere hændelser eller ej.

Det vil bero på et politifagligt skøn, om der er tale om en verserende voldelig konflikt. Det vil i den forbindelse i almindelighed kunne lægges til grund, at der vil være en aktuel risiko for yderligere voldelige hændelser, og at den voldelige konflikt således fortsat er verserende, hvis konflikten inden for de seneste tre måneder er kommet til udtryk i en eller flere voldelige hændelser.

Finder der en ny voldelig hændelse sted i denne periode, vil konflikten i almindelighed fortsat skulle anses for at være aktuelt voldelig i yderligere en periode på tre måneder. Der kan imidlertid også være tale om en verserende voldelig konflikt, selv om der er forløbet mere end tre måneder, uden at der har fundet voldelige hændelser sted. En sådan længere periode uden angreb kan således ikke i sig selv tages som udtryk for, at risikoen for nye voldelige hændelser er drevet over.

Der kan således være flere grunde til, at en konflikt i en periode ikke konkret har givet sig udslag i voldelige angreb eller sammenstød. Der kan f.eks. være tale om, at de grupper, der er involveret i konflikten, har haft behov for at bruge tid på at planlægge et nyt angreb eller for at skaffe våben.

Endvidere kan der f.eks. være tale om, at flere af en gruppes medlemmer har været frihedsberøvet. Den eller de pågældende grupper kan derfor have ønsket at afvente f.eks. prøveløsladelse af en eller flere af de frihedsberøvede medlemmer, således at den enkelte gruppe vil stå stærkere ved et senere angreb.

Også mere tilfældige omstændigheder kan have betydet, at de stridende grupper ikke fysisk er stødt sammen, ligesom der kan være tale om, at de pågældende grupper nok har haft sammenstød, men at disse ikke har haft en voldelig karakter.

I det politifaglige skøn af, om der er en aktuel risiko for nye voldelige hændelser mv., kan der indgå andre momenter. Politiet vil således – ud over den forløbne tid siden seneste voldelige hændelse – eksempelvis kunne lægge vægt på, om personer med tilknytning til de involverede persongrupper er eller har været i besiddelse af våben som led i konflikten, eller om der som led i konflikten anvendes eller har været anvendt skud- eller stiksikre veste eller lignende, ligesom episoder med utryghedsskabende adfærd i øvrigt vil kunne tillægges betydning.

Sådanne handlinger vil kunne tale for, at der fortsat er en aktuel risiko for voldelige hændelser, uanset om der har været tale om en forberedelse af eller en forholdsregel mod et voldeligt angreb eller sammenstød. Det vil i den forbindelse til-

lige kunne tillægges betydning, om konflikten har ført til oprettelse af visitationszoner.

Herudover vil også andre momenter af relevans kunne indgå i den politifaglige vurdering af risikosituationen. Omvendt vil der også kunne forekomme særlige tilfælde, hvor der ikke kan siges at være en aktuel risikosituation, selv om der har fundet en voldelig hændelse sted inden for de seneste tre måneder. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der er et klart grundlag for at anse den voldelige konflikt som afsluttet, f.eks. hvis den ene gruppe i konflikten må anses for opløst.

Afskæring af retten til besøg vil alene ramme personer med tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i den verserende voldelige konflikt. Denne betingelse indebærer, at mindst én af de handlinger, som medfører, at konflikten anses for verserende voldelig, jf. herom ovenfor, skal være begået inden for den gruppe, som den dømte er knyttet til.

Det er i den forbindelse uden betydning, om der er tale om et (første) angreb, eller om handlingen er begået som eksempelvis et modangreb eller en hævnaktion. Det er heller ikke nogen betingelse, at den dømte eller gruppen som helhed står bag voldshandlingen.

Det er imidlertid en betingelse, at voldsudøvelsen er begået som led i konflikten. Dette indebærer eksempelvis, at et enkelt voldeligt angreb vil kunne begrænse muligheden for udgang og prøveløsladelse for personer knyttet til den angribende gruppe, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Hvis der senere udføres en hævnaktion, vil også medlemmer mv. af den gruppe, som tager hævn, herved blive afskåret fra udgang og prøveløsladelse, forudsat at betingelserne i øvrigt er til stede.

Begrebet »konflikt« skal forstås bredt. Enhver uoverensstemmelse eller uenighed mellem to eller flere grupper vil kunne udgøre en konflikt i den foreslåede bestemmelses forstand. Det er uden betydning for vurderingen af, om en konflikt er omfattet af den foreslåede bestemmelse, hvad der er årsagen til konflikten, og hvad konflikten drejer sig om. Det er ligeledes uden betydning, om konflikten er begrundet i et eller flere forhold. Det vil bero på et politifagligt skøn, om der er tale om en konflikt.

Det er en betingelse for den foreslåede ordnings anvendelse, at der inden for den gruppe, som den dømte skønnes knyttet til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse efter straffelovens § 180. De våbentyper, der er omfattet af de foreslåede bestemmelser, svarer således til de våbentyper, der er omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1.

Denne betingelse skal ses i lyset af, at hvis en part i en konflikt mellem forskellige grupper på et tidspunkt i konflikten har anvendt et så alvorligt våben mv., som de omfattede, må konflikten i almindelighed antages at have en sådan grad af alvor, at den vil kunne udvikle sig til en trussel mod tilfældige personer.

Det er ikke en betingelse, at den dømte eller gruppen som helhed står bag anvendelsen af skydevåben mv., men det er en betingelse, at skydevåbnet mv. er anvendt som led i konflikten. Er der således anvendt skydevåben mv. en enkelt gang, uden at der i øvrigt foreligger en konflikt, vil den foreslåede ordning ikke finde anvendelse.

Det er ikke en betingelse, at anvendelsen af skydevåben mv. er sket som led i den voldsudøvelse, som gør, at konflikten betragtes som verserende voldelig, jf. herom ovenfor. Også i tilfælde, hvor der ikke aktuelt har været anvendt skydevåben, men hvor konflikten ikke desto mindre må karakteriseres som verserende voldelig, vil adgangen til besøg blive afskåret, hvis der én gang tidligere har været anvendt skydevåben mv. som led i konflikten. Det gælder, uanset hvor lang tid der måtte være gået siden anvendelsen af skydevåbnet mv.

Eksempelvis vil adgangen til besøg i almindelighed være afskåret for personer med tilknytning til en gruppe, der flere år tidligere har anvendt et skydevåben som led i en konflikt med en anden persongruppe, og som nu har begået et knivoverfald mod den anden gruppe som led i samme konflikt. I dette tilfælde vil betingelsen om anvendelse af skydevåben mv. være opfyldt, ligesom betingelsen om, at konflikten skal være verserende voldelig, vil være opfyldt i kraft af knivoverfaldet.

Omvendt vil anvendelsen af et skydevåben mv. også i sig selv kunne udgøre den begivenhed, som medfører, at en konflikt nu må betegnes som verserende voldelig. Anvendelsen af et skydevåben mv. vil således i sig selv kunne være den udløsende begivenhed, som bevirker, at adgangen til besøg afskæres, uanset at der ikke herudover er begået voldshandlinger inden for den pågældende gruppe.

Eksempelvis vil adgangen til besøg være afskåret for personer med tilknytning til en gruppe, der nu har anvendt et skydevåben som led i en konflikt med en anden persongruppe, uanset at der aldrig tidligere har været begået voldshandlinger eller har været anvendt skydevåben som led i konflikten.

Her vil den aktuelle anvendelse af skydevåbnet således i sig selv opfylde både betingelsen om, at der skal være anvendt skydevåben mv., og betingelsen om, at konflikten skal være verserende voldelig. I begge tilfælde vil adgangen til besøg alene blive afskåret for dømte, der skønnes at have tilknyt-

ning til den gruppe som den eller de personer, der har anvendt skydevåbnet mv.

Det bemærkes, at den foreslåede ordning ikke vil finde anvendelse, hvis ganske særlige grunde gør sig gældende.

Det bemærkes i den forbindelse, at besøg også fra nærtstående som det klare udgangspunkt under de foreslåede omstændigheder vil være afskåret.

Ganske særlige grunde vil navnlig kunne foreligge, hvis humanitære eller lignende tungtvejende hensyn gør sig gældende.

Forslaget indebærer, at kriminalforsorgen skal træffe afgørelse om, hvorvidt adgangen til at modtage besøg skal afskæres under de foreslåede omstændigheder.

Det vil i den forbindelse være oplysninger fra politiet, som vil skulle danne grundlag for kriminalforsorgens afgørelse i de pågældende sager. Dette gælder såvel i forhold til oplysninger om den indsattes tilknytning til en rocker- eller bandegruppering mv. som i forhold til oplysninger om hvorvidt den, der ansøger om besøg har tilknytning til en sådan gruppering.

Det vil administrativt blive fastsat, at kriminalforsorgens afgørelser om afskæring af retten til at modtage besøg ikke vil kunne påklages administrativt. Det vil dog samtidig blive fastsat, at kriminalforsorgens afgørelser om afskæring af retten til at modtage besøg af en nærtstående person vil kunne påklages administrativt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter straffuldbyrdelseslovens § 53, stk. 1, er det alene muligt at overvære indsatte tilknyttet en rocker- eller bandegrupperings besøg under henvisning til, at det konkret er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Det foreslås, at der i straffuldbyrdelseslovens § 53, stk. 1, indsættes en bestemmelse, hvorefter besøg til en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet skal overværes af personalet i institutionen, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Anvendelsen af den foreslåede ordning forudsætter, at den dømt efter politiets oplysninger skønnes at indtage en »ledende eller koordinerende rolle« i den pågældende gruppe. Begrebet indebærer, at den pågældende enten officielt er udnævnt til at varetage en ledende funktion i gruppen eller blot gennem sin adfærd og sine handlinger har påtaget sig en styrende rolle i gruppen i forhold til gruppens aktiviteter og udvikling, f.eks. i forhold til rekruttering af nye medlemmer, opbygning af alliancer, påvirkning af konfliktsituationer samt tilpasning af territorier og kriminelle markeder.

Det vil i den forbindelse være oplysninger fra politiet, som vil skulle danne grundlag for kriminalforsorgens afgørelse i de pågældende sager.

Det bemærkes i den forbindelse, at det vil bero på et politifagligt skøn, om en indsat kan antages at indtage en ledende eller koordinerende rolle i den gruppering, som den pågældende har en tilknytning til.

Begrebet »gruppe af personer« indebærer, at der skal være mere end én person på hver side i konflikten. Som grupper anses ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og med navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer, f.eks. at personerne i gruppen som regel bliver alarmeret og instrueret via telefon- eller sms-kæder i forbindelse med bestemte voldelige eller truende begivenheder, som indtræffer.

Spørgsmålet om, hvorvidt en gruppe af personer »tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet«, vil bero på en politifaglig vurdering.

Den foreslåede betingelse vil omfatte tilfælde, hvor gruppens medlemmer står bag organiseret eller systematisk kriminalitet, men også situationer, hvor (nogle af) de enkeltpersoner, som har tilknytning til gruppen, hver især har begået lovovertrædelser af en sådan grovhed og i et sådant omfang eller antal, at den samlede kriminalitet inden for gruppen må anses for omfattende og alvorlig, falder ind under bestemmelsen.

Det er således ikke et krav, at alle de personer, der har en fastere tilknytning til gruppen, er dømt for kriminalitet, men det kræves, at andelen af personer, som er dømt, i sammenhæng med antallet og grovheden af de kriminelle forhold gør, at den samlede kriminalitet inden for gruppen må anses for omfattende og alvorlig. Vurderingen heraf forudsættes at være baseret på fældende strafferetlige afgørelser.

Ved vurderingen af, om personerne knyttet til gruppen samlet set står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, vil der endvidere skulle lægges vægt på, om de pådømte forhold er overtrædelser af straffeloven, og om overtrædelserne har ført til idømmelse af ubetingede fængselsstraffe. Det vil ligeledes skulle tillægges betydning, hvor lang tid der er gået, siden forholdene blev begået. Hvis forholdene er begået af personer, der må anses for ledende eller toneangivende figurer inden for gruppen, vil dette ligeledes skulle tillægges betydelig vægt.

Der tænkes med den foreslåede betingelse særligt på rocker- og bandegrupperinger mv.

Den foreslåede ordning indebærer, at kriminalforsorgen skal træffe afgørelse om, hvorvidt besøg skal overværes under de nævnte omstændigheder. Det vil i den forbindelse være oplysninger fra politiet, som vil skulle danne grundlag for kriminalforsorgens afgørelse i de pågældende sager. Det bemærkes i den forbindelse, at det vil bero på et politifagligt skøn, om betingelserne for den foreslåede ordnings anvendelse er opfyldt.

En indsats besøg vil under de nævnte forudsætninger skulle overværes, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Med udtrykket »ordensmæssige hensyn« sigtes navnlig til foranstaltninger til opretholdelse af et fysisk og psykisk godt miljø og trivsel i bred forstand såvel mellem de indsatte indbyrdes som i forhold til personalet.

Med udtrykket »sikkerhedsmæssige hensyn« sigtes navnlig til foranstaltninger til opretholdelse af frihedsberøvelsen ved at forebygge og forhindre, at de indsatte undviger, og at forebygge kriminalitet ved at modvirke, at indsatte begår kriminalitet under afsoningen, f.eks. i form af trusler eller vold mod personalet eller medindsatte, fængselsoptøjer samt handel med og indsmugling af narkotika og lignende i forbindelse med besøg.

Med udtrykket »hensyn til at forebygge kriminalitet« sigtes til kriminalitetsforebyggelse i bredeste forstand såvel i som uden for kriminalforsorgens institutioner.

Den nævnte undtagelse tager navnlig sigte på tilfælde, hvor der er tale om besøg af nærtstående. I forhold til denne persongruppe vil der være en formodning for, at det er åbenbart, at de foreslåede foranstaltninger ikke er nødvendige at iværksætte af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet. Dette gælder dog ikke nærtstående, der har tilknytning til den samme gruppe-

ring som den indsatte, hvor den foreslåede foranstaltning derfor som det klare udgangspunkt vil skulle iværksættes.

Også i situationer, hvor politiet eller kriminalforsorgen er i besiddelse af oplysninger om, at en indsat har misbrugt eller vil misbruge adgangen til at kommunikere med nærtstående til at opretholde en kontakt med den pågældendes gruppe, vil den foreslåede foranstaltning skulle iværksættes i forhold til nærtstående.

Dette gælder navnlig i tilfælde, hvor den indsatte gennem kommunikation med nærtstående har opretholdt eller forsøgt at opretholde sin position som ledende eller koordinerende i rocker- eller bandemiljøet mv. og i kraft heraf har understøttet eller direkte deltaget i planlægning eller udførsel af ulovlige aktiviteter.

Det bemærkes, at besøg af en advokat altid skal være uoverværet, jf. straffuldbyrdslovens § 51, stk. 2.

Det vil administrativt blive fastsat, at kriminalforsorgens afgørelser om at besøg skal være overværet ikke vil kunne påklages administrativt. Det vil dog samtidig blive fastsat, at kriminalforsorgens afgørelser om, at besøg fra en nærtstående skal være overværet, vil kunne påklages administrativt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter straffuldbyrdslovens § 53, stk. 1, kan justitsministeren alene fastsætte regler om begrænsninger i indsattes ret til besøg ud fra ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Der foreslås en udvidelse af straffuldbyrdslovens § 53, stk. 1, 2. pkt., der med lovforslaget bliver til stk. 2, 2. pkt., således at justitsministeren tillige bemyndiges til at fastsætte regler om begrænsninger i de indsattes ret til besøg ud fra hensyn til at forebygge kriminalitet.

Med udtrykket »hensyn til at forebygge kriminalitet« sigtes til kriminalitetsforebyggelse i bredeste forstand såvel i som uden for kriminalforsorgens institutioner.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Efter straffuldbyrdslovens § 55 stk. 2, kan Kriminalforsorgsrådet kan uden retskendelse åbne og lukke breve til

og fra den indsatte. Det sker i den indsattes påsyn bortset fra de tilfælde, der er omfattet af stk. 3.

Efter straffuldbyrddelseslovens § 55, stk. 3, kan gennemlæsning af breve til og fra den indsatte kan alene ske, hvis dette af kriminalforsorgsområdet skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller for at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen.

Med lovforslagets § 1, nr. 6, foreslås, at der i straffuldbyrddelseslovens § 55 indsættes et nyt stk. 4, hvorefter breve til og fra en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet skal gennemlæses, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Det foreslås på den baggrund, at breve til og fra indsatte, der tilhører den nævnte persongruppe, skal kunne åbnes uden, at det sker i den indsattes påsyn.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Efter straffuldbyrddelseslovens § 55, stk. 4, kan gennemlæsning af breve til og fra indsatte alene ske, hvis dette af kriminalforsorgsområdet skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller for at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen.

Der foreslås en udvidelse af straffuldbyrddelseslovens § 55, stk. 3, således at gennemlæsning tillige skal kunne finde sted af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Med udtrykket »hensyn til at forebygge kriminalitet« sigtes til kriminalitetsforebyggelse i bredeste forstand såvel i som uden for kriminalforsorgens institutioner.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Efter straffuldbyrddelseslovens § 55, stk. 3, kan gennemlæsning af breve til og fra indsatte alene ske, hvis dette skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller for at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen.

Der foreslås, at der i straffuldbyrddelseslovens § 55 indsættes et nyt *stk. 4*, hvorefter breve til og fra en indsat, som af poli-

tiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet skal gennemlæses, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Anvendelsen af den foreslåede ordning forudsætter således, at den dømte efter politiets oplysninger skønnes at indtage en »ledende eller koordinerende rolle« i den pågældende gruppe. Begrebet indebærer, at den pågældende enten officielt er udnævnt til at varetage en ledende funktion i gruppen eller blot gennem sin adfærd og sine handlinger har påtaget sig en styrende rolle i gruppen i forhold til gruppens aktiviteter og udvikling, f.eks. i forhold til rekruttering af nye medlemmer, opbygning af alliancer, påvirkning af konflikt-situationer samt tilpasning af territorier og kriminelle markeder.

Det vil i den forbindelse være oplysninger fra politiet, som vil skulle danne grundlag for kriminalforsorgens afgørelse i de pågældende sager.

Det bemærkes i den forbindelse, at det vil bero på et politifagligt skøn, om en indsat kan antages at indtage en ledende eller koordinerende rolle i den gruppering, som den pågældende har en tilknytning til.

Begrebet »grupper af personer« indebærer, at der skal være mere end én person på hver side i konflikten. Som grupper anses ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og med navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer, f.eks. at personerne i gruppen som regel bliver alarmeret og instrueret via telefon- eller sms-kæder i forbindelse med bestemte voldelige eller truende begivenheder, som indtræffer.

Spørgsmålet om, hvorvidt en gruppe af personer »tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet«, vil bero på en politifaglig vurdering.

Den foreslåede betingelse vil omfatte tilfælde, hvor gruppens medlemmer står bag organiseret eller systematisk kriminalitet, men også situationer, hvor (nogle af) de enkeltpersoner, som har tilknytning til gruppen, hver især har begået lovovertrædelser af en sådan grovhed og i et sådant omfang eller antal, at den samlede kriminalitet inden for gruppen må anses for omfattende og alvorlig, falder ind under bestemmelsen.

Det er således ikke et krav, at alle de personer, der har en fastere tilknytning til gruppen, er dømt for kriminalitet, men det kræves, at andelen af personer, som er dømt, i sammenhæng med antallet og grovheden af de kriminelle forhold gør, at den samlede kriminalitet inden for gruppen må anses for omfattende og alvorlig. Vurderingen heraf forudsættes at være baseret på fældende strafferetlige afgørelser.

Ved vurderingen af, om personerne knyttet til gruppen samlet set står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, vil der endvidere skulle lægges vægt på, om de pådømte forhold er overtrædelser af straffeloven, og om overtrædelserne har ført til idømmelse af ubetingede fængselsstraffe. Det vil ligeledes skulle tillægges betydning, hvor lang tid der er gået, siden forholdene blev begået. Hvis forholdene er begået af personer, der må anses for ledende eller toneangivende figurer inden for gruppen, vil dette ligeledes skulle tillægges betydelig vægt.

Der tænkes med den foreslåede betingelse særligt på rocker- og bandegrupperinger mv.

Den foreslåede ordning indebærer, at kriminalforsorgen skal træffe afgørelse om, hvorvidt der skal ske gennemlæsning af breve til og fra den indsatte under de nævnte omstændigheder. Det vil i den forbindelse være oplysninger fra politiet, som vil skulle danne grundlag for kriminalforsorgens afgørelse i de pågældende sager. Det bemærkes i den forbindelse, at det vil bero på et politifagligt skøn, om betingelserne for den foreslåede ordnings anvendelse er opfyldt.

Den foreslåede ordning vil ikke finde anvendelse, hvis den nævnte foranstaltning ikke er nødvendig af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Med udtrykket »ordensmæssige hensyn« sigtes navnlig til foranstaltninger til opretholdelse af et fysisk og psykisk godt miljø og trivsel i bred forstand såvel mellem de indsatte indbyrdes som i forhold til personalet.

Med udtrykket »sikkerhedsmæssige hensyn« sigtes navnlig til foranstaltninger til opretholdelse af frihedsberøvelsen ved at forebygge og forhindre, at de indsatte undviger, og at forebygge kriminalitet ved at modvirke, at indsatte begår kriminalitet under afsoningen, f.eks. i form af trusler eller vold mod personalet eller medindsatte, fængselsoptøjer samt handel med og indsmugling af narkotika og lignende i forbindelse med besøg.

Med udtrykket »hensyn til at forebygge kriminalitet« sigtes til kriminalitetsforebyggelse i bredeste forstand såvel i som uden for kriminalforsorgens institutioner.

Den nævnte undtagelse tager navnlig sigte navnlig på tilfælde, hvor der er tale om brevveksling med nærtstående. I forhold til denne persongruppe vil der være en formodning for, at det er åbenbart, at de foreslåede foranstaltninger ikke er nødvendige at iværksætte af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet. Dette gælder dog ikke nærtstående, der har tilknytning til den samme gruppering som den indsatte, hvor de foreslåede foranstaltninger derfor som det klare udgangspunkt vil skulle iværksættes.

Også i situationer, hvor politiet eller kriminalforsorgen er i besiddelse af oplysninger om, at en indsat har misbrugt eller vil misbruge adgangen til at kommunikere med nærtstående til at opretholde en kontakt med den pågældendes gruppering, vil den foreslåede foranstaltning skulle iværksættes i forhold til nærtstående.

Dette gælder navnlig i tilfælde, hvor den indsatte gennem kommunikation med nærtstående har opretholdt eller forsøgt at opretholde sin position som ledende eller koordinerende i rocker- eller bandemiljøet mv. og i kraft heraf har understøttet eller direkte deltaget i planlægning eller udførelse af ulovlige aktiviteter.

Det bemærkes, at indsatte efter straffuldbyrdelseslovens § 56, stk. 2, har ret til ukontrolleret brevveksling med en række nærmere angivne danske og internationale myndigheder, institutioner og personer.

Det vil administrativt blive fastsat, at kriminalforsorgens afgørelser om at breve skal gennemlæses ikke vil kunne påklages administrativt. Det vil dog samtidig blive fastsat, at kriminalforsorgens afgørelser om at breve fra en nærtstående skal gennemlæses vil kunne påklages administrativt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Efter straffuldbyrdelseslovens § 55, stk. 4, kan et brev alene tilbageholdes, hvis det af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelser ikke bør afsendes.

Der foreslås en udvidelse af straffuldbyrdelseslovens § 56, stk. 4, der med lovforslaget bliver til stk. 5, således at justitsministeren tillige bemyndiges til at fastsætte regler om tilbageholdelse af breve ud fra hensyn til at forebygge kriminalitet.

Med udtrykket »hensyn til at forebygge kriminalitet« sigtes til kriminalitetsforebyggelse i bredeste forstand såvel i som uden for kriminalforsorgens institutioner.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Med lovforslagets § 3, nr. 5, foreslås der indsat et nyt stk. 4 i straffuldbyrdelseslovens § 55. Stk. 4-7 bliver herefter stk. 5-8.

Henvisningen til stk. 4 i lovens § 55, stk. 5, 1. pkt., der bliver til stk. 6, 1. pkt., skal som en konsekvens heraf ændres til en henvisning til stk. 5.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Efter gældende ret kan der ikke ske optagelse, påhøring eller aflytning af telefonsamtaler i lukkede fængsler, hvis det er begrundet i hensynet til at forebygge kriminalitet uden for fængslet.

Det foreslås, at der i straffuldbyrdelseslovens § 57 indsættes et nyt *stk. 4*, hvorefter telefonsamtaler til og fra en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal optages, påhøres eller aflyttes, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Anvendelsen af den foreslåede ordning forudsætter således, at den dømte efter politiets oplysninger skønnes at indtage en »ledende eller koordinerende rolle« i den pågældende gruppe. Begrebet indebærer, at den pågældende enten officielt er udnævnt til at varetage en ledende funktion i gruppen eller blot gennem sin adfærd og sine handlinger har påtaget sig en styrende rolle i gruppen i forhold til gruppens aktiviteter og udvikling, f.eks. i forhold til rekruttering af nye medlemmer, opbygning af alliancer, påvirkning af konflikt-situationer samt tilpasning af territorier og kriminelle markeder.

Det vil i den forbindelse være oplysninger fra politiet, som vil skulle danne grundlag for kriminalforsorgens afgørelse i de pågældende sager.

Det bemærkes i den forbindelse, at det vil bero på et politifagligt skøn, om en indsat kan antages at indtage en ledende eller koordinerende rolle i den gruppering, som den pågældende har en tilknytning til.

Begrebet »grupper af personer« indebærer, at der skal være mere end én person på hver side i konflikten. Som grupper anses ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og med navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer, f.eks. at personerne i gruppen som regel bliver alarmeret og instrueret via telefon- eller sms-kæder i forbindelse med bestemte voldelige eller truende begivenheder, som indtræffer.

Spørgsmålet om, hvorvidt en gruppe af personer »tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet«, vil bero på en politifaglig vurdering.

Den foreslåede betingelse vil omfatte tilfælde, hvor gruppens medlemmer står bag organiseret eller systematisk kriminalitet, men også situationer, hvor (nogle af) de enkeltpersoner, som har tilknytning til gruppen, hver især har begået lovovertrædelser af en sådan grovhed og i et sådant omfang eller antal, at den samlede kriminalitet inden for gruppen må anses for omfattende og alvorlig, falder ind under bestemmelsen.

Det er således ikke et krav, at alle de personer, der har en fastere tilknytning til gruppen, er dømt for kriminalitet, men det kræves, at andelen af personer, som er dømt, i sammenhæng med antallet og grovheden af de kriminelle forhold gør, at den samlede kriminalitet inden for gruppen må anses for omfattende og alvorlig. Vurderingen heraf forudsættes at være baseret på fældende strafferetlige afgørelser.

Ved vurderingen af, om personerne knyttet til gruppen samlet set står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, vil der endvidere skulle lægges vægt på, om de pådømte forhold er overtrædelser af straffeloven, og om overtrædelserne har ført til idømmelse af ubetingede fængselsstraffe. Det vil ligeledes skulle tillægges betydning, hvor lang tid der er gået, siden forholdene blev begået. Hvis forholdene er begået af personer, der må anses for ledende eller toneangivende figurer inden for gruppen, vil dette ligeledes skulle tillægges betydelig vægt.

Der tænkes med den foreslåede betingelse særligt på rocker- og bandegrupperinger mv.

Den foreslåede ordning indebærer, at kriminalforsorgen skal træffe afgørelse om, hvorvidt der skal ske optagelse, påhø-

ring eller aflytning af telefonsamtaler til og fra den indsatte under de foreslåede omstændigheder. Det vil i den forbindelse være oplysninger fra politiet, som vil skulle danne grundlag for kriminalforsorgens afgørelse i de pågældende sager. Det bemærkes i den forbindelse, at det vil bero på et politifagligt skøn, om betingelserne for den foreslåede ordnings anvendelse er til stede.

Den foreslåede ordning vil ikke finde anvendelse, hvis det er åbenbart, at den nævnte foranstaltning ikke er nødvendig af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Med udtrykket »ordensmæssige hensyn« sigtes navnlig til foranstaltninger til opretholdelse af et fysisk og psykisk godt miljø og trivsel i bred forstand såvel mellem de indsatte indbyrdes som i forhold til personalet.

Med udtrykket »sikkerhedsmæssige hensyn« sigtes navnlig til foranstaltninger til opretholdelse af frihedsberøvelsen ved at forebygge og forhindre, at de indsatte undviger, og at forebygge kriminalitet ved at modvirke, at indsatte begår kriminalitet under afsoningen, f.eks. i form af trusler eller vold mod personalet eller medindsatte, fængselsoptøjer samt handel med og indsmugling af narkotika og lignende i forbindelse med besøg.

Med udtrykket »hensyn til at forebygge kriminalitet« sigtes til kriminalitetsforebyggelse i bredeste forstand såvel i som uden for kriminalforsorgens institutioner.

Den nævnte undtagelse tager navnlig sigte på tilfælde, hvor der er tale om telefonsamtaler med nærtstående. I forhold til denne persongruppe vil der være en formodning for, at det er åbenbart, at den foreslåede foranstaltning ikke er nødvendig at iværksætte af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet. Dette gælder dog ikke nærtstående, der har tilknytning til den samme gruppering som den indsatte, hvor de foreslåede foranstaltninger derfor som det klare udgangspunkt vil skulle iværksættes.

Også i situationer, hvor politiet eller kriminalforsorgen er i besiddelse af oplysninger om, at en indsat har misbrugt eller vil misbruge adgangen til at kommunikere med nærtstående til at opretholde en kontakt med den pågældendes gruppering, vil den foreslåede foranstaltning skulle iværksættes i forhold til nærtstående.

Dette gælder navnlig i tilfælde, hvor den indsatte gennem kommunikation med nærtstående har opretholdt eller forsøgt at opretholde sin position som ledende eller koordinerende i rocker- eller bandemiljøet mv. og i kraft heraf har understøt-

tet eller direkte deltaget i planlægning eller udførelse af ulovlige aktiviteter.

Såfremt samtalen optages, påhøres eller aflyttes, skal samtaleparterne forinden gøres bekendt hermed. Optagelser af telefonsamtaler slettes, senest 6 måneder efter at de er foretaget.

Det bemærkes, at telefonsamtaler med de i straffuldbyrdeslovens § 56, stk. 1, nævnte danske og internationale myndigheder, institutioner og personer mv. ikke vil skulle optages, påhøres eller aflyttes.

Det vil administrativt blive fastsat, at kriminalforsorgens afgørelser om at telefonsamtaler skal optages, påhøres eller aflyttes ikke vil kunne påklages administrativt. Det vil dog samtidig blive fastsat, at kriminalforsorgens afgørelser om at telefonsamtaler med nærtstående skal optages vil kunne påklages administrativt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Efter straffuldbyrdeslovens § 57, stk. 5, er justitsministeren bemyndiget til at fastsætte regler om optagelse af telefonsamtaler efter lovens § 57, stk. 3.

Det følger af straffuldbyrdeslovens § 57, stk. 3, at i lukkede institutioner optages, påhøres eller aflyttes telefonsamtaler uden retskendelse, medmindre dette ikke findes nødvendigt af de i stk. 2 nævnte hensyn, dvs. ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Med lovforslagets § 3, nr. 8, foreslås der indsat et nyt stk. 4 i straffuldbyrdeslovens § 57, hvorefter telefonsamtaler til og fra en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer som til sammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet skal optages, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Straffuldbyrdeslovens stk. 4-5 bliver herefter stk. 5-6.

Den gældende henvisning til stk. 3 i lovens § 57, stk. 5, 2. pkt., der bliver til stk. 6, 2. pkt., foreslås som følge heraf udvidet med en henvisning til lovens § 57, stk. 4.

Den foreslåede ordning indebærer, at justitsministeren vil være bemyndiget til at fastsætte regler om optagelse af de

nævnte indsattes telefonsamtaler efter den bestemmelse, der med lovforslagets § 3, nr. 8, foreslås indsat i straffuldbyrdeslovens § 57, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Efter den gældende bestemmelse i straffuldbyrdeslovens § 81 gennemføres tilsyn og andre vilkår (særvilkår), der er fastsat efter straffelovens § 39, stk. 2 eller 3, § 40 a, stk. 2-4, eller § 41, stk. 4 eller 5, af kriminalforsorgen, medmindre andet er bestemt i afgørelsen.

Det foreslås, at der i straffuldbyrdeslovens § 81, 1. pkt., indsættes henvisninger til straffelovens § 39, stk. 4, og § 41, stk. 8.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en henvisning, hvorefter den foreslåede bestemmelse i § 41, stk. 8, tilsvarende finder anvendelse.

De foreslåede henvisninger indebærer, at fastsatte vilkår, i forbindelse med prøveløsladelse af indsatte, der er dømt efter straffelovens § 81 a, eller for overtrædelse af en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser (terrordømte mv.), gennemføres af kriminalforsorgen, medmindre andet er bestemt i afgørelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

Efter de gældende regler i straffuldbyrdeslovens § 89 b, stk. 1, kan justitsministeren iværksætte en forsøgsordning, hvor det som vilkår for prøveløsladelse eller udgangstilladelse kan fastsættes, at den dømte skal undergive sig elektronisk overvågning af sin færden, f.eks. ved hjælp af en såkaldt GPS-fodlænke.

I perioden fra den 1. august 2014 til den 1. august 2015 gennemførte kriminalforsorgen et forsøg, hvor der blev anvendt GPS-fodlænker i forbindelse med udgang og prøveløsladelse fra to af kriminalforsorgens institutioner.

Det foreslås, at der gennemføres en ændring af straffuldbyrdeslovens § 89 b, stk. 1, således at ministerens bemyndigelse udvides til at omfatte iværksættelse af flere forsøgsordninger.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der skabes lovgivningsmæssigt grundlag for, at der kan iværksættes nye forsøgsordninger med elektronisk overvågning af dømtes færden, herunder ved hjælp af en såkaldt GPS-fodlænke, i forbindelse med prøveløsladelse og udgang.

Den foreslåede adgang tænkes primært udnyttet i forbindelse med prøveløsladelse eller udgangstilladelse for personer, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet.

Den foreslåede adgang til at iværksætte forsøgsordninger med elektronisk overvågning af dømtes færden i forbindelse med prøveløsladelse og udgang vil dog tillige kunne udnyttes i forbindelse med prøveløsladelse eller udgangstilladelse for andre persongrupper.

Det forudsættes derfor, at vilkår om elektronisk overvågning ikke fastsættes, hvis den herved forvoldte forstyrrelse af den dømtes forhold vil stå i misforhold til den kriminalitet, som den pågældende har begået, og hensynet bag det vilkår, som den elektroniske overvågning skal sikre overholdelsen af.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Efter de gældende regler i straffuldbyrdeslovens § 89 b, stk. 2, fastsætter justitsministeren nærmere regler om forsøgsordningen omfattet af stk. 1.

Det foreslås på samme måde, at de nærmere regler for nye forsøgsordninger fastsættes administrativt.

Det forudsættes, at forsøgsordningerne tilrettelægges således, at den elektroniske overvågning i forhold til den dømte gennemføres på den mindst muligt indgribende måde, der er tilstrækkelig til at opnå formålet.

Forsøgsordninger vil skulle administreres inden for rammerne af persondataloven. I forbindelse med udarbejdelsen af bekendtgørelser om forsøgsordningerne vil der blive indhentet en udtalelse fra Datatilsynet.

Det bemærkes i øvrigt, at hvis tilsynsmyndigheden bliver opmærksom på, at formålet med et vilkår om elektronisk overvågning ikke længere er til stede, vil tilsynet skulle indstille til den myndighed, der har fastsat vilkåret, at det ophæves.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Det følger af straffelovens § 3, at spørgsmålet om straf for handlinger, som er foretaget før lovens ikrafttræden, efter lovens ikrafttræden skal afgøres efter de nye regler, men at afgørelsen dog ikke må blive strengere end efter de tidligere regler.

Til § 5

Den foreslåede bestemmelse vedrører lovens territoriale gyldighed og bestemmelsens *stk. 1* fastslår, at lovens § 1 ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Færøerne har pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område. For Grønland gælder en særlig kriminallov. Der er derfor ikke foreslået hjemmel til at sætte lovforslagets § 1 om ændringer af straffeloven i kraft for Færøerne og Grønland.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2*, at lovens § 2, nr. 1-4, om ændring af forbud mod ophold i bestemte ejendomme ikke

gælder for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 5.

Det følger endvidere af bestemmelsens *stk. 3*, at lovens § 3 om ændring af straffuldbydelsesloven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Straffuldbydelsesloven gælder ikke for Grønland. De gældende regler om fuldbyrdelse af straf findes i den grønlandske kriminallov.

Straffuldbydelsesloven gælder heller ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Det foreslås på den baggrund, at lovforslagets § 3 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1052 af 4. juli 2016, som ændret ved lov nr. 1723 af 27. december 2016, § 1 i lov nr. 1728 af 27. december 2016 og § 3 i lov nr. 189 af 27. februar 2017, foretages følgende ændringer:

§ 38. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Løsladelse på prøve forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig, at der er sikret ham passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at han erklærer at ville overholde de vilkår for løsladelsen, som fastsættes efter § 39, stk. 2 og 3.

Stk. 5. ---

1. I § 38, stk. 4, ændres »§ 39, stk. 2 og 3« til: »§ 39, stk. 2-4«.

2. I § 38 indsættes som stk. 6 og 7:

»Stk. 6. Løsladelse på prøve af en person, som er dømt efter denne lovs § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, forudsætter desuden, at den pågældende har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligesartet kriminalitet. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i denne lovs 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Stk. 7. Justitsministeren kan fastsætte regler om programmer som nævnt i stk. 6.«

§ 39. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af § 191 eller § 192 a eller for en forbrydelse, der har været forbundet med forsætlig vold eller trusler, som er idømt fængsel i 1 år eller derover, og som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, fastsættes, hvis ikke særlige omstændigheder taler herimod, vilkår om, at den pågældende i prøvetiden ikke opholder sig sammen med eller på anden måde har kontakt med andre med tilknytning til den pågældende gruppe, medmindre der er tale om nærtstående eller der er tale om ophold eller kontakt som led i varetagelsen af et anerkendelsesværdigt formål.

3. I § 39, stk. 3, indsættes efter »idømt fængsel i 1 år eller derover«: », og som ikke er udvist ved dom,«.

4. I § 39 indsættes som stk. 4 og 5:

»Stk. 4. Ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt efter denne lovs § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, fastsættes vilkår om, at den dømte skal deltage i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny ligesartet kriminalitet. Tilsvarende gælder, hvor særlige om-

§ 40 a. ---*Stk. 2. ---*

Stk. 3. Som vilkår for prøveløsladelse efter stk. 1, nr. 1, kan fastsættes et eller flere yderligere vilkår efter reglerne i § 57 og vilkår om, at den dømte skal udføre ulønnet samfundstjeneste. § 39, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Som vilkår for prøveløsladelse efter stk. 1, nr. 2, fastsættes, at den dømte skal udføre ulønnet samfundstjeneste. Der kan fastsættes yderligere vilkår efter reglerne i § 57. § 39, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5-6. ---

Stk. 7. Bestemmelserne i § 38, stk. 3 og 5, § 39, stk. 1 og stk. 2, 3. pkt., § 40 og § 63, stk. 1, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 41. ---

Stk. 2. Løsladelse på prøve forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør løsladelse utilrådelig, at der er sikret den pågældende passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår for løsladelsen, som fastsættes efter stk. 4, 3. pkt., og stk. 5.

Stk. 3. ---

Stk. 4. Løsladelse betinges af, at den dømte ikke i prøvetiden begår strafbart forhold, og at den pågældende overholder de vilkår, som måtte være fastsat. Prøvetiden kan ikke overstige 5 år. § 57 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. For en dømt, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, fastsættes, hvis ikke særlige omstændigheder taler herimod, vilkår om, at den pågældende i prøvetiden ikke opholder sig sammen med eller på anden måde har kontakt med andre med tilknytning til den pågældende gruppe, medmindre der er tale om nærtstående eller der er tale om ophold eller kontakt som led i varetagelsen af et anerkendelsesværdigt formål.

stændigheder ikke taler herimod, løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i denne lovs 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte regler om programmer som nævnt i stk. 4.«

5. I § 40 a, stk. 3, 2. pkt., og stk. 4, 3. pkt., ændres »§ 39, stk. 3« til: »§ 39, stk. 3 og 4«.

6. I § 40 a, stk. 7, ændres »§ 38, stk. 3 og 5« til: »§ 38, stk. 3, 5 og 6«.

7. I § 41, stk. 2, ændres »stk. 4, 3. pkt., og stk. 5« til: »stk. 5, 3. pkt., og stk. 6-8«.

8. I § 41 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Løsladelse på prøve af en person, som er dømt efter denne lovs § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, forudsætter desuden, at den pågældende har deltaget i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny lignende kriminalitet. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i denne lovs 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 5 og 6.

9. I § 41, stk. 5, der bliver til stk. 6, indsættes efter »For en dømt«: », som ikke er udvist ved dom, og«.

10. I § 41 indsættes som *stk. 7 og 8*:

»*Stk. 7.* Ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt efter denne lovs § 81 a, og som ikke er udvist ved dom, fastsættes vilkår om, at den dømte skal deltage i et program fastsat af kriminalforsorgen med henblik på at forebygge ny lignende kriminalitet. Tilsvarende gælder, hvor særlige omstændigheder ikke taler herimod, ved løsladelse på prøve af en person, som er dømt for overtrædelse af en af de i denne lovs 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og som ikke er udvist ved dom.

Stk. 8. Justitsministeren kan fastsætte regler om programmer som nævnt i stk. 4 og 7.«

§ 42. ---

Stk. 2. Overtræder den prøveløsladte i øvrigt vilkårene, finder § 40, stk. 2-5, jf. § 41, stk. 4 og 5, tilsvarende anvendelse.

§ 81 a. Den straf, der er foreskrevet i denne lovs §§ 119, 123 og 244, § 244, jf. § 247, § 245, § 245, jf. § 247, § 246, jf. § 245, § 246, jf. § 245, jf. § 247, § 252, stk. 1, § 260, stk. 1, § 261, stk. 1 og 2, § 266, § 285, stk. 1, jf. § 281, § 286, stk. 1, jf. § 281, og § 288, kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen har baggrund i en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af denne lovs § 180.

Stk. 2. Ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af denne lovs § 180, § 183, stk. 2, og § 237 skal det i almindelighed indgå som en særdeles skærpende omstændighed, hvis lovovertrædelsen har baggrund i en konflikt som nævnt i stk. 1.

§ 286. Straffen kan stige til fængsel indtil 6 år, når de i §§ 276, 281 og 282 nævnte forbrydelser er af særligt grov beskaffenhed navnlig på grund af udførelsesmåden, eller fordi forbrydelsen er udført af flere i forening eller under medtagelse af våben eller andet farligt redskab eller middel, eller på grund af de stjalne genstandes betydelige værdi eller de forhold, under hvilke de befandt sig, eller fordi der er tale om tyveri begået som led i organiseret indbrudskriminalitet, eller når et større antal forbrydelser er begået.

Stk. 2. ---

§ 1. ---

Stk. 2. Politiet kan forbyde enhver person adgang til en bestemt ejendom, hvis der skønnes at være betydelig risiko for et angreb som nævnt i stk. 1, nr. 2. Forbud tilkendes gives ved skiltning.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 kan kun anvendes, såfremt det angreb, der er risiko for, må antages at være led i et gensidigt opgør

11. I § 42, *stk. 2*, ændres »§ 41, stk. 4 og 5« til: »§ 41, stk. 6-8«.

12. I § 81 a, *stk. 1*, indsættes efter »123«: », 192 a«.

13. I § 81 a, *stk. 1* og 2, indsættes efter »har baggrund i«: »eller er egnet til at fremkalde«.

14. To steder i § 81 a, *stk. 1*, ændres »er anvendt« til: »anvendes«, og »er begået« ændres til: »begås«.

15. Efter § 81 a indsættes:

»§ 81 b. Begås en af de i denne lov omhandlede lovovertrædelser på offentligt tilgængeligt sted ved brug af skydevåben eller af våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, jf. § 192 a, stk. 1, uden at forholdet er omfattet af § 81 a, kan straffen forhøjes indtil det halve.«

16. I § 286, *stk. 1*, indsættes efter »indbrudskriminalitet,«: »eller fordi der er tale om systematisk eller organiseret afpresning,«.

§ 2

I lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme, jf. lov nr. 907 af 15. oktober 1996, som ændret ved § 1 i lov nr. 406 af 26. juni 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, *stk. 2*, indsættes efter »Politiet kan forbyde enhver person adgang til en bestemt ejendom,«: »herunder en ejendom der tjener som tilholdssted for en gruppe,«.

2. § 1, *stk. 3*, affattes således:

mellem grupper af personer, hvor der på begge sider anvendes voldelige midler, herunder skydevåben og sprængstoffer.

Stk. 4. Forbud nedlægges for et bestemt tidsrum eller indtil videre.

Stk. 5. ---

§ 2. Forsætlig overtrædelse af forbud udstedt i medfør af § 1, stk. 1 og 2, straffes med fængsel indtil 2 år.

§ 51. ---

Stk. 2-3. ---

§ 53. Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af de indsatte ret til besøg. Justitsministeren fastsætter endvidere regler om begrænsninger i denne ret ud fra ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder om adgang for kriminalforsørgsområdet til at træffe bestemmelse om forbud mod besøg af bestemte personer og om gennemførelse af besøg under overværelse af personale i institutionen. Besøg af advokat, jf. § 51, stk. 2, skal dog altid være uoverværet.

Stk. 2. ---

»*Stk. 3.* Stk. 1 og 2 kan kun anvendes, såfremt det angreb, der er risiko for, må antages at have baggrund i en verserende konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten er anvendt våben eller eksplosivstoffer eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.«

3. I § 1, *stk. 4*, indsættes efter »Forbud nedlægges for et«: »nærmere«.

4. § 2 affattes således:

»**§ 2.** Forsætlig overtrædelse af forbud udstedt i medfør af § 1, stk. 1 og 2, straffes med fængsel indtil 2 år.«

5. Efter § 3 indsættes:

»**§ 4.** Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.«

§ 3

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1242 af 11. november 2015, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 1728 af 27. december 2016 og senest ved § 2 i lov nr. 203 af 28. februar 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 51 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* En indsat, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den indsatte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, har ikke ret til at modtage besøg af personer med tilknytning til den pågældende gruppe, medmindre ganske særlige grunde gør sig gældende.«

2. I § 53 indsættes før *stk. 1* som nyt stykke:

»Besøg til en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal overværes af personalet i institutionen, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.«

Stk. 1 og *2* bliver herefter *stk. 2* og *3*.

3. I § 53, *stk. 1*, *2. pkt.*, der bliver *stk. 2*, *2. pkt.*, indsættes efter »ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn«: »eller af hensyn til at forebygge kriminalitet«.

§ 55. ---

Stk. 2. Kriminalforsorgsområdet kan uden retskendelse åbne og lukke breve til og fra den indsatte. Det sker i den indsattes påsyn bortset fra de tilfælde, der er omfattet af stk. 3

Stk. 3. Gennemlæsning af breve til og fra den indsatte kan alene ske, hvis dette af kriminalforsorgsområdet skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller for at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen.

Stk. 4. I tilfælde, hvor gennemlæsning har fundet sted, kan et brev efter bestemmelse af kriminalforsorgsområdet tilbageholdes, hvis det af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen ikke bør afsendes.

Stk. 5. Et tilsendt brev, der af grunde som nævnt i stk. 4 ikke bør udleveres, skal tilbagesendes. Et tilsendt brev kan dog tilbageholdes, hvis det af sikkerhedsmæssige hensyn anses for påkrævet.

Stk. 6-7. ---

§ 57. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte regler om gennemførelsen af de indsattes ret til at føre telefonsamtaler. Der kan endvidere fastsættes regler om optagelse af telefonsamtaler efter stk. 3 og om kontrol af optagelserne.

§ 81. Tilsyn og andre vilkår (særvilkår), der er fastsat efter straffelovens § 39, stk. 2 eller 3, § 40 a, stk. 2-4, eller § 41, stk. 4 eller 5, gennemføres af kriminalforsorgen, medmindre andet er bestemt i afgørelsen. Vilkår om samfundstjeneste, der er fastsat efter straffelovens § 40 a, stk. 3 eller 4, gennemføres af kriminalforsorgen. For gennemførelse af vilkår om samfundstjeneste finder reglerne i § 101, stk. 4, § 102 og § 103, stk. 1, i øvrigt tilsvarende anvendelse.

§ 89 b. Justitsministeren kan iværksætte en forsøgsordning, hvor det som vilkår for prøveløsladelse eller udgangstilladelse fra en eller flere institutioner kan fastsættes, at den dømte skal undergive sig elektronisk overvågning af sin færden.

4. I § 55, *stk. 2*, indsættes efter »der er omfattet af stk. 3«: »eller stk. 4«.

5. I § 55, *stk. 3*, indsættes efter »ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn«: »eller af hensyn til at forebygge kriminalitet«.

6. I § 55 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:
»*Stk. 4.* Breve til og fra en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal gennemlæses, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.«

Stk. 4-7 bliver herefter stk. 5-8.

7. I § 55, *stk. 4*, der bliver stk. 5, indsættes efter »ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn«: »eller af hensyn til at forebygge kriminalitet«.

8. I § 55, *stk. 5, 1. pkt.*, der bliver stk. 6, 1. pkt., ændres »stk. 4« til: »stk. 5«.

9. I § 57 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Telefonsamtaler til og fra en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal optages, påhøres eller aflyttes, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet. Såfremt samtalen optages, påhøres eller aflyttes skal samtaleparterne forinden gøres bekendt hermed. Optagelser af telefonsamtaler slettes, senest 6 måneder efter at de er foretaget.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 5 og 6.

10. I § 57, *stk. 5, 2. pkt.*, der bliver stk. 6, 2. pkt., indsættes efter »stk. 3«: »og 4«.

11. I § 81, *1. pkt.* ændres »§ 39, stk. 2 eller 3, § 40 a, stk. 2-4, eller § 41, stk. 4 eller 5« til: »§ 39, stk. 2-4, § 40 a, stk. 2-4, eller § 41, stk. 5-7«.

12. I § 89 b, *stk. 1*, ændres »en forsøgsordning« til: »forsøgsordninger«.

Stk. 2. Ministeren fastsætter nærmere regler om forsøgsordningen.

13. I § 89 b, stk. 2, ændres »forsøgsordningen« til: »forsøgsordningerne«.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. juli 2017.

§ 5

Stk. 1. Lovens § 1 gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Lovens § 2, nr. 1-4, gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 3. Lovens § 3 gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.